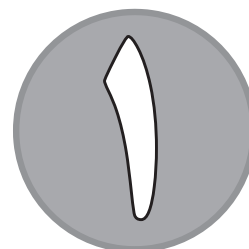

صبح جمعه

۱۴۰۴/۷/۱۸

دفترچه شماره (۱)

آزمون ۱۸ مهر ماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

ساعت ۸ تا ۹:۲۵ صبح
۸۰ سؤال در ۸۵ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اجباری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰
۴	اجباری	جامعه شناسی (۳)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۵	انتخابی	جامعه شناسی (۱)	۵	۶۱	۶۵	۵
		جامعه شناسی (۲)	۵	۶۶	۷۰	
۶	اجباری	روان شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبهرو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد اسدی، محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، احمد حسن زاده فرد، احمد رضا ذاکر زاده، هادی فولادی، عباس مالکی، ابراهیم نجفی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیر حسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا پیدقی، جواد جلیلیان، امیر حسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، عمار تاجبخش، ابوطالب درانی، محمدرضا سوری، امیر حسین شکوری، امیرعلی فردین، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، نگین اله باری، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی نژاد، امیرمحمد قلعه‌کاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی، رضا رنجبری	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	تابان صیقلی، فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی، ایمان کلاته‌عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، سینا غلامی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

شمارش
(اصل جمع، ...، تبدیل)
صفحه‌های ۱ تا ۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- نهایی با ارقام ۰ و ۲ و ۴ و ۶ و ۵ چند عدد سه رقمی مضرب ۵ با ارقام غیرتکراری می‌توان ساخت؟

(۱) ۲۱ (۲) ۲۴ (۳) ۲۶ (۴) ۴۰

۲- نهایی با حروف کلمه «مهجوری» چند کلمه شش حرفی بدون تکرار حروف می‌توان نوشت به‌طوری که حروف «مه» کنار هم و حروف «جوری» نیز

کنار هم باشند؟

(۱) ۱۶ (۲) ۹۶ (۳) ۱۸۰ (۴) ۳۶

۳- ۵ دانش‌آموز دهمی و ۳ دانش‌آموز یازدهمی و ۲ دانش‌آموز دوازدهمی در یک مسابقه دو شرکت می‌کنند. به چند طریق ۲ نفر اول گذرنده از خط

عبور می‌تواند هر دو دوازدهمی و ۲ نفر بعدی از بین دهمی‌ها و نفر پنجم از بین یازدهمی‌ها باشد؟ (هیچ دو نفری با هم از خط پایان عبور نمی‌کنند).

(۱) ۲۴۰ (۲) ۴۸ (۳) ۶۰ (۴) ۱۲۰

۴- برای یک آزمون چهارگزینه‌ای با k سؤال می‌توان ۳۱۲۵ حالت پاسخ‌نامه متمایز در نظر گرفت به‌طوری که بتوان سؤال را سفید پاسخ نیز انتخاب

کرد. اگر ۳ سؤال دیگر به آزمون اضافه کنیم و شرط پاسخ الزامی به هر سؤال را داشته باشیم، چند حالت می‌توان برای پاسخ‌نامه آزمون جدید در نظر

گرفت؟

(۱) ۲۱۶ (۲) ۲۸ (۳) ۵۸ (۴) ۵۱۶

۵- یک خانواده ۲ فرزند پسر و ۲ فرزند دختر دارد. اگر فرزندان به همراه پدر و مادر بخواهند در یک ردیف عکس یادگاری بگیرند به‌طوری که پدر و مادر

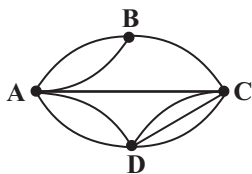
در ابتدا و انتها (دو طرف عکس) باشند و ۶ نفر طوری قرار بگیرند که جنسیت‌ها یک در میان قرار گرفته باشد. این کار به چند طریق انجام‌پذیر است؟

(۱) ۶ (۲) ۸ (۳) ۱۲ (۴) ۱۶

محل انجام محاسبات

۶- **نهایتاً** بین ۴ شهر A و B و C و D مطابق شکل زیر راه‌هایی وجود دارد، به چند طریق می‌توان از شهر A بدون عبور از شهر B، به شهر C سفر کرد؟

(۲) ۹

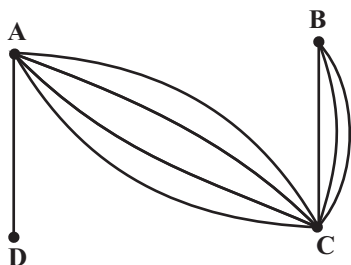
(۱) ۷

(۴) ۵

(۳) ۶

۷- در شکل مقابل، تعداد مسیرهای مستقیم که در شکل نشان داده نشده از شهر A به B و از شهر C به D یکسان است. می‌دانیم ۲۰ حالت برای

رفتن از شهر A به C وجود دارد. در این صورت به چند طریق می‌توان از شهر A به D رفت؟ (در هر سفر از یک شهر حداکثر یکبار عبور

می‌کنیم.)

(۲) ۴۰

(۱) ۲۱

(۴) ۶

(۳) ۶۵

۸- اگر $n = \frac{4! + 4! + 4! + 4! + 4!}{3! + 3! + 3! + 3!}$ باشد، حاصل $n!$ کدام است؟

(۲) ۲۴

(۱) ۱۲۰

(۴) ۷۲۰

(۳) ۶

۹- اصغر، محمد، رضا، سهیل، کسری و حسن به چند طریق می‌توانند در یک صف بایستند، به طوری که رضا و محمد کنار هم نباشند؟

(۴) ۳۶۰

(۳) ۲۴۰

(۲) ۴۸۰

(۱) ۵۸۰

۱۰- اگر $P(n, 2) = 5n + 7$ ، آنگاه حاصل $P(n-3, n-4)$ کدام است؟

(۴) ۲!

(۳) ۳!

(۲) ۴!

(۱) ۵!

ریاضی و آمار (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

معادله درجه دوم

(معادله و مسائل توصیفی، حل معادله

درجه ۲ و کاربردها)

صفحه‌های ۹ تا ۳۳

۱۱- در یک کارخانه تولیدی کوچک، حقوق یک تکنسین نصف حقوق یک مهندس و حقوق هر مهندس $\frac{3}{5}$ حقوق

مدیر بخش خود می‌باشد. اگر بخش تولید کارخانه، دارای ۲ مدیر، ۸ مهندس و ۲۰ تکنسین فنی باشد و

مدیرعامل کارخانه برای این بخش ماهیانه یک میلیارد و دویست و هشتاد میلیون تومان، حقوق پرداخت نماید،

حقوق ماهیانه هر مهندس چند میلیون تومان است؟

(۲) ۳۰

(۱) ۶۰

(۴) ۳۶

(۳) ۱۸

۱۲- معادله $x^2 - 4 = a^2 - (x + 2b + 1)^2$ دارای ریشه مضاعف $x = 1$ است. حاصل $a + b$ کدام می‌تواند باشد؟

(۲) ۳

(۱) -۳

(۴) صفر

(۳) -۱

۱۳- ریشه‌های کدام یک از معادله‌های زیر ۶ و نصف ریشه منفی معادله $x^2 - 9 = 0$ است؟

(۲) $x^2 - 6x - 9 = 0$ (۱) $2x^2 + 10x - 18 = 0$ (۴) $x^2 + 11x - 9 = 0$ (۳) $2x^2 - 9x - 18 = 0$

۱۴- معادله $(m-2)x^2 - (3m-5)x - m + 6 = 0$ را فرض کرده‌ایم. اگر مجموع ریشه‌ها ماکزیمم مقدار ممکن باشد، حاصل ضرب ریشه‌ها کدام است؟

 $(m \in \mathbb{Z})$

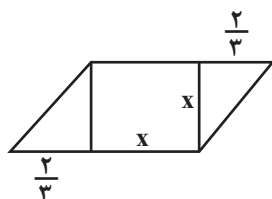
(۴) ۳

(۳) ۱

(۲) -۳

(۱) ۲

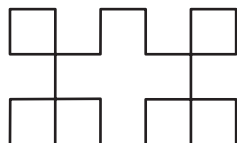
۱۵- در شکل داده شده مساحت یکی از مثلث‌ها از $\frac{2}{5}$ مساحت متوازی الاضلاع، یک واحد کم‌تر است. ارتفاع متوازی الاضلاع کدام است؟

(۲) $\frac{5}{3}$ (۱) $\frac{7}{5}$ (۴) $\frac{14}{9}$ (۳) $\frac{3}{2}$

۱۶- در شکل زیر طول تمام پاره‌خطها با هم برابر است. اگر اندازه مساحت شکل از نصف اندازه محیط شکل $\frac{16}{3}$ کمتر باشد. کمترین مقداری که برای

طول هر پاره‌خط می‌توان در نظر گرفت کدام است؟

$$\frac{5}{2} \quad (2)$$

$$\frac{8}{9} \quad (1)$$

$$\frac{2}{3} \quad (4)$$

$$\frac{3}{4} \quad (3)$$

۱۷- نسبت مجموع جواب‌های معادله $5x^2 + 4x - 3 = 0$ به مجموع جواب‌های معادله $-7x^2 - \frac{1}{y}x + 3 = 0$ چقدر است؟

$$\frac{-1}{49} \quad (4)$$

$$39/2 \quad (3)$$

$$\frac{-4}{5} \quad (2)$$

$$3/92 \quad (1)$$

۱۸- تابع درآمد شرکتی به ازای x واحد از یک کالای مصرفی به صورت $R(x) = -\frac{1}{4}x^2 + 8x$ و تابع هزینه آن به صورت $C(x) = 4x + b$ است. اگر فاصله

دو نقطه سربه‌سر این شرکت ۱۲ واحد کالا باشد، مقدار b کدام است؟

$$8 \quad (4)$$

$$7 \quad (3)$$

$$6 \quad (2)$$

$$5 \quad (1)$$

۱۹- می‌خواهیم دور تا دور باغچه‌ای به شکل مستطیل که طول آن، دو برابر عرض آن است را حصار بکشیم، به طوری که بازدیدکنندگان به یک متری

باغچه نزدیک نشوند. اگر مساحت زمین محصور شده، $1 + \frac{1}{18}\pi$ برابر مساحت باغچه بیشتر از مساحت باغچه باشد، طول باغچه چند متر است؟

$$3 \quad (4)$$

$$4 \quad (3)$$

$$6 \quad (2)$$

$$8 \quad (1)$$

۲۰- در حل معادله درجه دوم $2x^2 + ax - (a+2) = 0$ به روش مربع کامل به معادله $(x - 1/25)^2 = b$ رسیده‌ایم. حاصل $b - \frac{a}{5}$ کدام است؟

$$1/5625 \quad (4)$$

$$1/125 \quad (3)$$

$$1/0625 \quad (2)$$

$$10/125 \quad (1)$$

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم

و سیزدهم

(دوره بازگشت و بیداری)

صفحه‌های ۱۰ تا ۲۱

علوم و فنون ادبی (۱):

فصل یکم

(درس‌های ۱ تا ۳)

+ کارگاه تحلیل فصل اول

صفحه‌های ۱۰ تا ۳۵

آرایه‌های ادبی (مطالعه تکمیلی):

تشبیه و استعاره

۲۱- در متن زیر چند خطا وجود دارد؟

«در سال‌های اول مشروطه، بیشتر نویسندگان مطالب خود را در قالب مقاله در روزنامه‌ها منتشر می‌کردند. در این دوره روزنامه‌های انگشت‌شماری انتشار یافت. از مهم‌ترین روزنامه‌ها می‌توان «تسلیم شمال» را با مدیریت و نویسندگی «میرزا جهانگیرخان» نام برد که مسائل سیاسی و اجتماعی را با لحنی انتقادی و طنزآمیز بیان می‌کرد. مجله‌های «بهار» (که نشریه‌ای اجتماعی محسوب می‌شد) و نیز «دانشکده» و «توبهار» با مدیریت ملک‌الشعرای بهار به عرصه ظهور رسیدند.»

(۲) سه

(۱) دو

(۴) پنج

(۳) چهار

۲۲- **نهایی** هدف از تشکیل «انجمن ادبی خاقان» چه بود و چه کسانی «انجمن ادبی اصفهان» را اداره می‌کردند؟

(۱) توجه به ادبیات در دوره قاجاریه و رونق بازار شعر - میرزا عبدالوهاب نشاط اصفهانی و صبا کاشانی

(۲) رهایی‌بخشیدن شعر فارسی از انحطاط دوره صفوی و دوره‌های بعد از آن - مشتاق اصفهانی و چند تن از ادیبان

(۳) توجه به ادبیات در دوره قاجاریه و رونق بازار شعر - مشتاق اصفهانی و چند تن از ادیبان

(۴) رهایی‌بخشیدن شعر فارسی از انحطاط دوره صفوی و دوره‌های بعد از آن - میرزا عبدالوهاب نشاط اصفهانی و صبا کاشانی

۲۳- از نگاه تاریخ ادبیات کدام گزینه نادرست است؟

(۱) دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های عبدالرحیم طالبوف و صادق هدایت به کار رفت نقش مؤثری داشت.

(۲) فرخی یزدی تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود. آشنایی با سعدی طبع فرخی را شکوفا ساخت.

(۳) رمان «شمس و طغرا» توسط محمدباقر میرزا خسروی نوشته شد و در عصر مشروطه رمان‌نویسان بیشتر رویکرد تاریخی به رمان داشتند.

(۴) در شعر ایرج میرزا اگرچه اندیشه‌های نوگرایانه وجود دارد، ولی جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی او مانع از آن می‌شود که در ردیف شاعران

آزادی‌خواه مشروطه قرار گیرد.

۲۴- **نهایی** پدیدآورندگان آثار زیر به ترتیب خالق کدام آثارند؟

«ایدئال - خداوندنامه - داستان باستان - روزنامه سروش»

(۱) روزنامه قرن بیستم - گلشن صبا - شمس‌الدین و قمر - لغت‌نامه

(۲) تاریخ تطور نظم فارسی - گلشن صبا - شمس و طغرا - روزنامه نسیم شمال

(۳) مجله دانشکده - گنجینه نشاط - شمس‌الدین و قمر - چرند و پرند

(۴) سه تابلوی مریم - گنجینه نشاط - شمس و طغرا - لغت‌نامه

۲۵- کدام گزینه درباره نمایشنامه‌نویسی و ترجمه در دوره بیداری نادرست است؟

- (۱) ترجمه آثار اروپایی در ایران با تأسیس چاپخانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد.
- (۲) در دوره ناصرالدین‌شاه با رفت‌وآمد ایرانیان به اروپا نمایشنامه‌نویسی رواج یافت که میرزا حبیب اصفهانی از پیشگامان این حوزه بود.
- (۳) برخی نمایشنامه‌های کوتاه به سبب انتشار بعضی از آنها در صدر مشروطه، تنها نمونه ادبیات نمایشی در دوره بیداری محسوب می‌شوند.
- (۴) اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت، میرزا آقا تبریزی بود که زبان آثارش مانند نثر داستانی آن دوره ساده، روان، بی‌تکلف و عوام‌فهم است.

۲۶- کدام گزینه درباره نویسندگان دوره بیداری صحیح نیست؟

- (۱) قائم‌مقام فراهانی با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و در بیان مسائل عصر از سبک سعدی بهره گرفت.
- (۲) قائم‌مقام فراهانی احیاکننده نثر فارسی است و منشآت مهم‌ترین اثر اوست. او موجب اقبال عامه به نثر گردید.
- (۳) دهخدا در استانبول روزنامه «صور اسرافیل» را منتشر کرد که شامل نوشته‌های سیاسی - اجتماعی او تحت عنوان «چرند و پرند» بود.
- (۴) حاصل پژوهش‌های علامه دهخدا در فرهنگ‌نویسی، کتاب ارزشمند «لغت‌نامه» است که مفصل‌ترین کتاب لغت زبان فارسی محسوب می‌شود.

۲۷- کدام گزینه درباره متن زیر نادرست است؟

«طفل بودم که بزرگی را پرسیدم از بلوغ، گفت: در حقیقت یک نشان دارد و بس: آن‌که در بند رضای حق، جلّ و علا بیش از آن باشی که در بند حظّ نفس خویش و هر که در او این صفت موجود نیست به نزد محققان بالغ نشمارندش.»

- (۱) کاربرد تاریخی حرف اضافه
- (۲) حذف به قرینه
- (۳) ایجاز (کوتاهی جملات)
- (۴) استفاده از رابطه معنایی مترادف

۲۸- ویژگی مقابل کدام بیت صحیح است؟

(۱) تو گنجی در دل عشاق جاننا	همه بر گنج تو مشتاق جاننا (وجود واژگان کهن)
(۲) نازنینی را رها کن با شهان نازنین	ناز گازر برنتابد آفتاب راستین (کاربرد تاریخی دستور)
(۳) نباشد سایه را خورشید هرگز	ولی خورشید او دارد چنین عز (کمی واژگان غیرفارسی)
(۴) الهی بر همه دانای رازی	به فضل خود ز جمله بی‌نیازی (عدم کاربرد واژگان عربی)

۲۹- ویژگی‌های زبانی مشابه نثر کلیله و دمنه (باب برزویه طبیب) که در کتاب درسی بررسی شده است در کدام بیت مشاهده نمی‌شود؟

(۱) چو حق را حلقه در گوش کرد او	به نامش زهر قاتل نوش کرد او
(۲) هدیه‌ها می‌داد هر درویش را	تا بیابد نطق مرغ خویش را
(۳) گفت شاهنشاه کردم اختیار	از برای جستن یک شاخسار
(۴) خرد چون به جان و تنم بنگریست	از این هر دو بیچاره بر جان گریست

۳۰- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

- «با طوطی جان گفتم گرد شکرش کم گرد» «کان سلسله مشکین جز دام نخواهد بود»
- (۱) تشبیه - مراعات نظیر - جناس - سه استعاره مصرحه
(۲) واج‌آرایی - دو تشبیه - استعاره - واژه‌آرایی
- (۳) استعاره - واج‌آرایی - تشبیه گسترده - جناس
(۴) یک تشبیه - جناس ناقص - استعاره - مراعات نظیر

۳۱- به‌ترتیب، در کدام ابیات آرایه‌های «تشبیه، واژه‌آرایی، استعاره و واج‌آرایی» مشاهده می‌شود؟

- الف) به نرمی آستین پیرهن بر چهره‌ات مالَم
ب) من بین دو در مانده واجسته و درمانده
ج) چگونه پیش تو ناید پری به شاگردی
د) آتش افتادست بر رگ‌های جانم شعله‌وار
- عرق چینم ز گلبرگ ترت آهسته‌آهسته
تا خود چه کند شعرم این را که معمایی‌ست
که مویه‌موی تو در علم غمزه استاد است
سوخت جان من اگر آهی کشم معذور دار

- (۱) «د» - «الف» - «ج» - «ب»
(۲) «ج» - «ب» - «الف» - «د»
- (۳) «ج» - «د» - «الف» - «ب»
(۴) «د» - «ب» - «ج» - «الف»

۳۲- کدام بیت، به «تشبیه، استعاره و تکرار» مزین شده است؟

- (۱) عشق تا دست نوازش بر سر و دوشم کشید
(۲) صیدگه از تیر تو شد بیشه‌زار
(۳) بر دهان صبح، اختر بخیه نتوانست زد
(۴) در مشورت اگرچه گشاد جهان ز ماست
- عمر چون کاکل به سر شد در پریشانی مرا
شیر در آن معرکه ز اندیشه زار
چون برآید بخیه از حفظ دهان زخم ما؟
سرگشته‌تر ز سبحة صد دانه‌ایم ما

۳۳- در کدام بیت آرایه «تکرار» مشاهده نمی‌شود؟

- (۱) زلفش کشید باد صبا چرخ سفله‌بین
(۲) دلکی هست مرا وین همه دلبر در پیش
(۳) ز بهر عید نگارا همی چه سوزی عود
(۴) این جمله جان‌ها را در عشق چنگ سازم
- کان جا مجال باد وزانم نمی‌دهد
نتوان دادن یک دل به هزاران دلبر
چرا شراب نیمایی و نسازی عود
وز چنگ بی‌زبان من سیصد زبان برآرم

۳۴- واج‌آرایی در کدام گزینه با مضمون بیت هماهنگی دارد؟

- (۱) کار من بالا نمی‌گیرد در این شیب بلا
(۲) آن کس که سوار است سوار است فقط
(۳) اگر داغ دل بود ما دیده‌ایم
(۴) چون سرشکن است غالباً کوچه عشق
- در مضیق حادثاتم بسته بند عنا
افسار و رکاب‌مان عوض خواهد شد
اگر خون دل بود ما خورده‌ایم
سرسخت شدم به سنگ عادت کردم

۳۵- کدام بیت دارای واژه‌آرایی است؟

- (۱) آن سیل که دوش تا کمر بود
 امشب بگذشت خواهد از دوش
- (۲) هم‌چو چین طره مشکین بت‌رویان چین
 شد جهان از ناف شب پر نافه مشک تترار
- (۳) طاعت صد قافله هر شام کن
 صبح حج و نافله در شام کن
- (۴) چه بوی است کارام دل می‌برد
 مگر بوی زلف دلارام ماست

۳۶- کدام ابیات دارای آرایه‌های «واژه‌آرایی، تشبیه و استعاره» هستند؟

- (الف) دلم می‌گفت با چشمت که خوردی خونم از مستی
 ولی لعل تو را دیدم ز خون دل نشان داری
- (ب) آن خط سبز قام که خضر است نام او
 خوش بر کنار چشمه حیوان کشیده‌ای
- (ج) باز زمین‌گیری سپهر گرم رفتاریم ما
 هم‌چو مرکز پای بر جاییم و سیاریم ما
- (د) چوگان ز مشک بر مه تابان کشیده‌ای
 مه را چو گوی در خم چوگان کشیده‌ای

(۲) «الف» و «ج»

(۱) «الف»، «ب» و «ج»

(۴) «ب» و «د»

(۳) «ج»، «د» و «الف»

۳۷- آرایه مقابل کدام بیت نادرست است؟

- (۱) چشم بد از تو دور که در مصر دلبری
 خط در جمال یوسف کنعان کشیده‌ای (دو تشبیه)
- (۲) چون اشک عاشقانت لطیف است و آبدار
 گوهر که زیر لعل بدخشان کشیده‌ای (دو استعاره)
- (۳) نظرم بر مه و مهر است شب و روز ولیک
 مه و مهر تو که در سایه زیر کلهند (دو تکرار)
- (۴) با هم افسوس بتانی که در این ملک شهند
 دست دادند که دستی به دل ما ننهند (واج‌آرایی)

۳۸- چند مصراع از موارد زیر دارای آرایه «تکرار» هستند؟

- (الف) تا جهان بوده است جور یار بر یار آمده است
- (ب) آیینۀ رؤیا آه از دلت آه
- (ج) مست گشتیم از آن مدام مدام
- (د) تو قدر دوست ندانی که دوست داری جان
- (ه) من که بارت برم ای یار چرا بار ندارم

(۲) دو

(۱) یک

(۴) چهار

(۳) سه

۳۹- شاعر در کدام ابیات، فضای عاطفی یأس‌آلود و غمناکی را ایجاد می‌کند؟

- الف) خوش این زمان که در آغوش گر گرفته‌ام
 ب) فصل بهار آمد و رنگ بهار نیست
 ج) چید بالم را و درهای قفس را باز کرد
 د) به روی دست برند این فتاده از پا را
 ه) بهتر همان که با عطشت تاب آوری
- به امر عشق شهیدان بی‌کفن هستیم
 اردی‌جهنم است زمانی که یار نیست
 روز آزادی است از شب‌های زندان سخت‌تر
 اگر دمی ببری نام دیگران بر لب
 وقتی که در پیاله به غیر از شرنگ نیست

۱) «الف» - «ب» - «د» ۲) «ب» - «ج» - «ه» ۳) «الف» - «ب» - «ج» ۴) «ج» - «د» - «ه»

۴۰- درون‌مایه، لحن و فضای کدام بیت، متفاوت است؟

- ۱) گل در بر و می در کف و معشوق به کام است
 ۲) از چاشنی قند مگو هیچ و ز شکر
 ۳) گو شمع میارید در این جمع که امشب
 ۴) با محتسبم عیب مگویید که او نیز
- سلطان جهانم به چنین روز غلام است
 زان رو که مرا از لب شیرین تو کام است
 در مجلس ما ماه رخ دوست تمام است
 پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است

۴۱- در کدام گزینه مضمون و وزن تناسب ندارد؟

- ۱) خیز که امروز جهان آن ماست
 ۲) پرده بگردان و بزن ساز نو
 ۳) بخت این نکند با من کان شاخ صنوبر را
 ۴) کار من اینست که کاریم نیست
- جان و جهان ساقی و مهمان ماست
 هین که رسید از فلک آواز نو
 بنشینم و بنشانم گل بر سرش افشانم
 عاشقم از عشق تو عاریم نیست

۴۲- به‌ترتیب، در کدام گزینه «لحن» هر یک از سروده‌های زیر به‌درستی بیان شده است؟

- الف) جوانی سرو بالا بود چون ماه
 ب) خورشید را ز ابر دمد روی گاه‌گاه
 ج) اصل نیک از فرع نیک آید نباشد بس عجب
 د) چون خجلیم از سخن خام خویش
 ه) مشک است سخن نافه او خاطر دانا
- ز مهر او جهانی گشته گمراه
 چونان حصارهای که گذر دارد از رقیب
 همچنان آید پسر چون همچنین باشد پدر
 هم تو بیامرز به انعام خویش
 معنی بود آن مشک که از نافه برآرند

۱) داستانی - توصیفی - تعلیمی - نیایشی - مدحی ۲) روایی - توصیفی - مدحی - نیایشی - تعلیمی
 ۳) مدحی - روایی - داستانی - ستایشی - تعلیمی ۴) داستانی - روایی - مدحی - ستایشی - توصیفی

۴۳- در کدام بیت، شاعر استادی خود را در انتخاب وزن مناسب نشان داده است؟

(۱) آینه چون نقش تو بنمود راست	خود شکن آینه شکستن خطاست
(۲) خلقی ز بنا کرده خود خوار و هلاک‌اند	چون کرم بریشم که هلاکش ز لعاب است
(۳) دمی با همدمی خرم ز جانم بر نمی‌آید	دمم با جان برآید چون که یک همدم نمی‌بینم
(۴) ای گـوهر یادگـزار عـمـرم	چونست طلبم، کجاست جویم؟

۴۴- آهنگ و مضمون کدام بیت، در تصویرسازی صحنه‌ای از جنگ، کمک بیشتری کرده است؟

(۱) زیر خنجر شه دین، گر ندهد سر چه کند؟	خنجر نازک او با دم خنجر چه کند؟
(۲) بود دشمن کهنه، مار سیاه	که صد سال دارد به دل کین نگاه
(۳) از بس که دلیر و جنگ‌جوی است	در جنگ کسی نبیندش پشت
(۴) به دست اندرش آگون‌دشنه بود	به خون پری‌چهرگان تشنه بود

۴۵- دربارهٔ ابیات زیر کدام گزاره درست است؟

«کعبه منم قبله منم سوی من آرید نماز»	کان صنم قبله‌نما خم شد و بوسید مرا»
«هر سحر از کاخ کرم چون که فرو می‌نگرم»	بانگ لک الحمد رسد از مه و ناهید مرا»

(۱) ابیات مجموعاً دو تشبیه دارند.

(۲) یک استعارهٔ مصرحه و دو تشخیص به چشم می‌خورد.

(۳) آهنگ شعر با مضمون آن هم‌سو نیست.

(۴) بیت دوم با بیت «ماه و خورشید جهان را به یقین می‌دانم / کز رخ روشن تو نور و ضیا می‌گیرد» تناسب مفهومی دارد.

۴۶- کدام بیت با بیت زیر قرابت معنایی بیشتری دارد؟

«چون نخواهی کت ز دیگر کس جگر خسته شود»	دیگران را خیره خیره دل چرا باید خلید»
(۱) گمان میر که به صد جور و صد دل‌آزاری	دل من از تو برنجد مگر به بی‌زاری
(۲) قدم در حلقهٔ آزادگان وقتی توانی زد	که قلبی را نیازاری و جانی را نرنجانی
(۳) بدی مکن که در این کشتزار زودزوال	به داس دهر همان بدروی که می‌کاری
(۴) ندانم از من خسته‌جگر چه می‌خواهی	دلم به غمزه ربودی دگر چه می‌خواهی

۴۷- بیت زیر با بیت کدام گزینه ارتباط معنایی دارد؟

«ای بی‌نشانِ محض، نشان از که جویمت

(۱) گهرجوی را تیشه بر کان رسید

(۲) توان در بلاغت به سحبان رسید

(۳) بیا که ساقی عشق شراب‌باره رسید

(۴) هر زمان کز وی نشانی می‌رسید

گم گشت در تو هر دو جهان، از که جویمت»

جگر خوردن دل به پایان رسید

نه در گنه بی‌چون سحبان رسید

خبر ببر بر بیچارگان که چاره رسید

شخص را جانی به جانی می‌رسید

۴۸- بیت زیر با کدام بیت قرابت ندارد؟

«آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی

(۱) نقد جان را رایگان در راه آزادی دهیم

(۲) در این بی‌انتها وادی، چو پا از عشق بنهادی

(۳) هست جانانه ما شاهد آزادی و بس

(۴) گر که تأمین شود از دست غم آزادی ما

دست خود ز جان شستم از برای آزادی»

گر به جیب و کیسه ما مفلسان نقدینه نیست

به گرد شمع آزادی، تو را پروانگی باید

جان ما در همه‌جا برخی جانانه ماست

می‌رود تا به فلک هلهله شادی ما

۴۹- بیت کدام گزینه با پیام نثر زیر قرابت معنایی بیشتری دارد؟

«معتبر گفت: همه اقربای تو پیش از تو بمیرند. خلیفه گفت: این مرد را صد چوب بزیند. خوابگزاری دیگر بیاوردند. خوابگزار گفت: خداوند دراززندگانی‌تر

از همه اقربای خویش بود. خلیفه گفت: تعبیر از آن بیرون نشد، اما از عبارت تا عبارت بسیار فرق است.»

(۱) خامشی به که ضمیر دل خویش

(۲) آدمی را زبان فضیحه کند

(۳) زهر از قبل تو نوشدارو

(۴) بسیج سخن گفتن آنگاه کن

با کسی گفتن و گفتن که مگوی

جوز بی‌مغز را سبکساری

فحش از دهن تو طیبات است

که دانی که در کار گیرد سخن

۵۰- کدام ابیات با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟

(الف) هر که می‌خواهد که از سنجیده‌گفتاران شود

(ب) نماند بر زمین هر کس به طینت خاکسار آمد

(ج) قطره آبی که دارد در نظر گوهرشدن

(د) تا مهر خموشی زنی بر لب گفتار

بر زبان، بند گرانی از تأمل بایدهش

که عیسی از ره افتادگی گردون‌سوار آمد

از کنار ابر، تا دریا تنزل بایدهش

صائب، نشوی چون صدف از پاک‌دهان‌ها

ذخیره دانشی / علوم اجتماعی
(علوم انسانی و علوم اجتماعی،
فواید علوم اجتماعی)
صفحه‌های ۲ تا ۱۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- هر یک از موارد زیر به‌ترتیب با کدام گزینه ارتباط دارند؟

- انسان از دیده‌ها، شنیده‌ها و خوانده‌هایش فراتر می‌رود.

- راه جدیدی برای ارتباط با جهان و فهم آن، پیش روی انسان باز می‌شود.

- روند آگاه شدن انسان از جهان اطرافش سرعتی شگرف می‌یابد.

(۱) زبان گشودن - تعقل - حس (۲) تفکر و تعقل - زبان گشودن - سخن گفتن

(۳) سخن گفتن - حس - تفکر (۴) پرسش و پاسخ از دیگران - تعقل - زبان گشودن

۵۲- کدام گزینه در ارتباط با متن زیر نادرست است؟

«فرض کنید به پیشنهاد دوستی به یک میهمانی دعوت شده‌اید که در آن کسی را نمی‌شناسید. در چنین موقعیتی دقت و احتیاط شما بیشتر می‌شود، پیش از انجام دادن هر کاری فکر می‌کنید. حتی به این‌که چگونه راه بروید، چه وقت و چگونه حرف بزنید و چه بگویید یا چگونه غذا بخورید، می‌اندیشید.»

(۱) دانش عمومی برای زندگی اجتماعی، مانند هوا برای انسان است. انسان همواره از هوا استفاده می‌کند اما اغلب متوجه آن نیست و از اهمیت آن غافل است و هنگامی متوجه وجود هوا می‌شود که تغییری در آن رخ دهد و تنفس را با مشکل مواجه نماید.

(۲) اگر به کنش‌های روزمره خود مانند راه رفتن، تلفن زدن، احوالپرسی از دیگران، خرید و کارهای ساده و پیچیده دیگر توجه کنیم، در می‌یابیم که این کارها بدون آگاهی و دانشی خاص انجام می‌شوند و دانشی که برای انجام دادن این کارها داریم اهمیت چندانی ندارد.

(۳) اگر آگاهی و دانش‌های لازم برای زندگی نباشند زندگی اجتماعی مختل می‌شود و جهان اجتماعی فرو می‌پاشد. این دانش‌ها در طول زندگی انسان به‌دست می‌آیند، یعنی این دانش حاصل از زندگی است.

(۴) کنش آدمی وابسته به آگاهی است و بدون آگاهی انجام نمی‌شود ولی ما اغلب از آگاهی و دانشی که درباره کنش‌های خود داریم و اهمیت و نقشی که این آگاهی در زندگی ما دارد، غافلیم.

۵۳- به‌ترتیب دانش علمی چگونه شکل می‌گیرد و کسی که دانش علمی دارد به کدام توانایی دست می‌یابد؟

(۱) با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی - شناسایی آسیب‌ها و اشکالات راه‌یافته به دانش علمی

(۲) با تأمل و اندیشه در ذخیره دانشی - درک عمیق از دانش عمومی جهان اجتماعی

(۳) با تأمل و اندیشه در ذخیره دانشی - دفاع از حقایق موجود در دانش عمومی

(۴) با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی - شناسایی آسیب‌ها و اشکالات راه‌یافته به دانش عمومی

۵۴- متن «آبیاری کوزه‌ای از روش‌های سنتی آبیاری در مناطق خشک ایران بوده است.» با کدام گزینه متناسب نیست؟

(۱) دانش عمومی گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست.

(۲) آن بخش از ذخیره دانشی که با تأمل در دانش عمومی به دست می‌آید، دانش علمی نام دارد.

(۳) ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم.

(۴) انسان همواره از هوا استفاده می‌کند، اما اغلب متوجه آن نیست.

۵۵- به ترتیب پاسخ درست سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف) جهان‌های اجتماعی بر چه اساسی تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند؟

ب) در چه شرایطی ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود؟

ج) کدام جهان، فقط علم تجربی را دانش علمی محسوب می‌کند؟

د) تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی چگونه رفع می‌شوند؟

۱) هویت فرهنگی خود - رواج یافتن تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم و پدید آمدن تعارض‌هایی در ذخیره دانشی - جهان متجدد - با رها

کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر یا طرح ایده‌های جدید

۲) عقاید و ارزش‌های بنیادین خود - حمایت نکردن دانش عمومی از دانش علمی و باز ماندن دانش علمی از رشد و رونق لازم - جهان متجدد - با

قطع کردن رابطه بین دانش عمومی و دانش علمی یا طرح ایده‌های جدید

۳) عقاید و ارزش‌های بنیادین خود - رواج یافتن تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم و پدید آمدن تعارض‌هایی در دانش علمی - جهان غرب - با

رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر یا طرح ایده‌های جدید

۴) هویت فرهنگی خود - حمایت نکردن دانش عمومی از دانش علمی و باز ماندن دانش علمی از رشد و رونق لازم - جهان غرب - با قطع کردن

رابطه بین دانش عمومی و دانش علمی یا طرح ایده‌های جدید

۵۶- موارد کدام گزینه با دیدگاه مقابل درباره رابطه دانش علمی و دانش عمومی در ارتباط است؟

الف) دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.

ب) دانش‌ها خلق و بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.

ج) دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد.

د) دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است.

۱) «الف» و «د»

۲) «ب» و «د»

۳) «الف» و «ج»

۴) «ب» و «ج»

۵۷- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- موضوع علوم اجتماعی عام‌تر از علوم انسانی است.

- علم فلسفه، قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند که شامل همه موجودات می‌شود.

- علم پزشکی درباره انسان بحث می‌کند، پس جزء علوم انسانی است.

- برخی تفاوت علوم اجتماعی و علوم انسانی را در موضوع و برخی تفاوت آن‌ها را در روش می‌دانند.

۱) درست - نادرست - درست - نادرست

۲) نادرست - درست - درست - درست

۳) درست - درست - نادرست - نادرست

۴) نادرست - درست - نادرست - درست

دانش
علمی

دانش
عمومی

۵۸- **نهایی** به ترتیب هر یک از دانش‌های زیر با کدام قسمت جدول در ارتباط است؟

- روان‌شناسی

- اخلاق

- مردم‌شناسی

- شیمی

علوم		
علوم انسانی	علوم اجتماعی	علوم طبیعی
«ب»	«الف»	«ج»

(۱) «ب» - «الف» - «الف» - «ج»

(۲) «الف» - «ب» - «ب» - «الف»

(۳) «ب» - «ب» - «الف» - «ج»

(۴) «الف» - «الف» - «ب» - «ج»

۵۹- به ترتیب هر عبارت، علت، پیامد، علت و معنا یا مفهوم کدام گزینه است؟

- علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند.

- در امان ماندن از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف

- آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی

- امروزه بر زندگی بشر سیطره یافته و او را کنترل می‌کند.

(۱) استفاده صحیح از طبیعت و علوم طبیعی - برخورداری از فرصت‌های زندگی در اجتماعات مختلف - انسان قدرت پیشگیری از آثار نامطلوب پدیده

اجتماعی و پیامدهای آن‌ها را می‌یابد - فناوری

(۲) علوم اجتماعی توان داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارد - بررسی تأثیر اجتماعات بر زندگی اجتماعی - پیش‌بینی در علوم

اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است - علوم طبیعی

(۳) اهمیت بیشتر علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی - کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی - پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده اجتماعی - فناوری

(۴) شیوه صحیح استفاده از طبیعت و علوم طبیعی - شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله و کشور و دیگر اجتماعات - پیش‌بینی در

علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است - فناوری

۶۰- **نهایی** به ترتیب کدام گزینه مربوط به «فواید علوم اجتماعی» و «فواید علوم طبیعی» است؟

(۱) آزادسازی انسان‌ها از ظلم - شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند

(۲) شناخت و فهم کنش انسان‌ها - نشان دادن شیوه صحیح استفاده از دانش ابزاری

(۳) شناخت شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی - رهایی انسان از محدودیت‌های طبیعت

(۴) شناخت قوانین طبیعت - پیش‌بینی حوادث طبیعی

جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید. می‌توانید به سؤالات ۶۱ تا ۶۵ «یا» به سؤالات ۶۶ تا ۷۰ پاسخ دهید. وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

زندگی اجتماعی

(کنش‌های ما، پدیده‌های اجتماعی، جهان اجتماعی)

صفحه‌های ۱ تا ۲۸

۶۱- هر یک از عبارات زیر به‌ترتیب مؤید کدام ویژگی کنش هستند؟

- قرار گرفتن بر سر دوراهی‌ها

- «چرا چنین کاری کردی؟»

- مراجعه به دفترچه راهنمای تلویزیون

(۱) ارادی بودن - هدفدار بودن - آگاهانه بودن

(۲) آگاهانه بودن - معنادار بودن - ارادی بودن

(۳) هدفدار بودن - ارادی بودن - معنادار بودن

(۴) معنادار بودن - آگاهانه بودن - هدفدار بودن

۶۲- به‌ترتیب (افت معدل تحصیلی)، (مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن)، (سرزنش دیگران)، (آسیب زدن به خود یا دیگران) و (رسیدن به آرامش روانی) در

کدام جایگاه قرار می‌گیرند؟

پیامدهای غیرارادی	پیامدهای ارادی		کنش
	وابسته به اراده دیگری	وابسته به اراده کنشگر	
(ب)	(ج)	-	عدم انجام تکالیف درسی
(الف)	افزایش اعتماد به فرد	عدم اجرای رفتار پرخاشگرانه	کنترل خشم
(د)	(ه)	-	رانندگی پرخطر

(۲) ب، ه، ج، الف، د

(۱) ب، ج، ه، الف، د

(۴) ب، ج، ه، د، الف

(۳) ج، ه، ب، د، الف

۶۳- به‌ترتیب عبارات مطرح‌شده در کدام گزینه درست و نادرست‌اند؟

(۱) ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنترل اجتماعی پدید می‌آیند. - افراد با عمل براساس هنجار موجب تداوم آن می‌شوند.

(۲) ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند. - ممکن است افراد احساس کنند

پدیده‌های اجتماعی و پدیده‌های طبیعی که هر دو را انسان‌ها خلق کرده‌اند، همانند هم هستند.

(۳) کوچک‌ترین پدیده اجتماعی، کنش اجتماعی است. - هنجار اجتماعی مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.

(۴) تمام پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند. - کنش اجتماعی تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد.

۶۴- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) در هر جامعه میزان گرایش خانواده‌ها به فرزندآوری از نظر کمی و کیفی اهمیت دارد.
- (۲) پدیده «سالمندی جمعیت» به دنبال عواملی مثل محدود شدن بُعد خانواده به خانواده بی‌فرزند ایجاد می‌شود.
- (۳) افزایش جمعیت سالمند کشور افزایش هزینه‌هایی مثل بهداشت را به دنبال خواهد داشت.
- (۴) اگر تعداد تولد نسبت به مرگ و میر، رقم بالایی داشته باشد، رشد جمعیت مثبت نیست و برعکس.

۶۵- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام گزینه در ارتباط است؟

- الف) تفاوت بین نظم در جهان اجتماعی و نظم میان بدن موجودات زنده
- ب) پیامد شناخت خداوند و جهان ماوراءطبیعی بر اعضای جهان اجتماعی
- ج) شباهت جهان اجتماعی به بازی گروهی

(۱) نظم جهان اجتماعی تکوینی و به صورت ارادی و آگاهانه و به عبارتی با قرارداد انسان‌ها به وجود می‌آید؛ اما نظم بدن موجودات زنده اعتباری است. - شناخت خداوند و فرشتگان آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد. - نظم تکوینی

(۲) عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای جهان اجتماعی با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود و با قرارداد آن‌ها به وجود می‌آید؛ اما نظم، در بدن موجودات زنده تکوینی است. - شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی انسان‌ها را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را نیز دگرگون می‌سازد. - انتظارات نقش‌ها

(۳) نظم جهان اجتماعی تکوینی نیست بلکه کاملاً اعتباری است و با اراده و آگاهی انسان‌ها قابل تغییر است؛ اما نظم بدن موجودات زنده تکوینی است. - شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و هنجارهای اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد. - آگاهی مشترک اعضای جهان اجتماعی

(۴) نظم در بدن موجودات زنده گاهی با اراده و آگاهی آن موجود قابل تغییر است چرا که این نظم، اعتباری است؛ اما نظم در جهان اجتماعی تکوینی است. - شناخت خداوند و فرشتگان می‌تواند علاوه بر تغییر در آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان، فرهنگ‌های عمومی و خرده فرهنگ‌ها را نیز دگرگون سازد. - وظایف اعضاء و انتظارات نقش‌ها

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۶۱ تا ۶۵ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۶۶ تا ۷۰ پاسخ دهید.

فرهنگ جهانی

(جهان فرهنگی، فرهنگ جهانی،
نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)
صفحه‌های ۱ تا ۲۶)

۶۶- کدام گزینه به‌ترتیب درباره جهان فرهنگی درست و درباره جهان تکوینی نادرست است؟

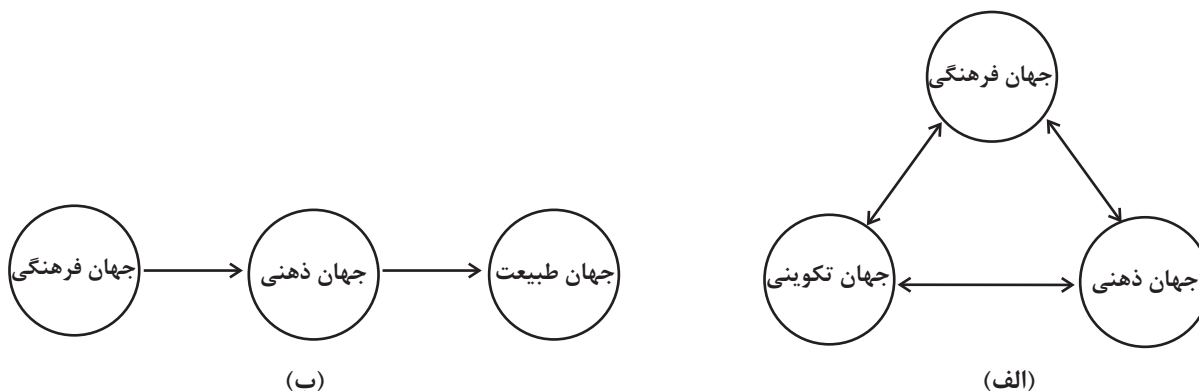
(۱) بخش فردی جهان انسانی است. - متفکران مسلمان آن را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند.

(۲) هنگامی که کسی بر اساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند به جهان فرهنگی وارد می‌شود. - وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان نیست.

(۳) بین این جهان و بخش ذهنی جهان انسانی هماهنگی وجود دارد. - برخی آن را به طبیعت محدود می‌کنند.

(۴) وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است. - از نظر متفکران مسلمان جهان طبیعت همان جهان تکوینی است.

۶۷- به‌ترتیب کدام گزینه در رابطه با تصویر (الف) درست و در رابطه با تصویر (ب) نادرست است؟

(۱) ادراک و آگاهی به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی بر اساس حکمت و خواست خداوند سبحان با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد. - در این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

(۲) طبق این دیدگاه، جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. - ادراک و آگاهی به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی بر اساس حکمت و خواست خداوند سبحان با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد.

(۳) طبق این دیدگاه، جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. - طبق این دیدگاه، جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است.

(۴) جهان فردی اشخاص در این دیدگاه نادیده گرفته نمی‌شود و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند. - ذهن افراد و فرهنگ، هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است.

۶۸- با توجه به انواع فرهنگ‌ها بر اساس قابلیت جهانی شدن کدام یک از موارد زیر درست است؟

الف) فرهنگ سرمایه‌داری که نژاد خاصی را مورد توجه قرار می‌دهد نمونه‌ای از فرهنگ‌هایی است که دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای با نگاه سلطه جویانه هستند.

ب) فرهنگ اسلامی با داشتن ارزش‌های عام و جهان شمول سعادت همه انسان‌ها را هدف قرار می‌دهد.

ج) فرهنگی که عقاید و ارزش‌های آن ناظر به قوم و منطقه خاصی است و فاقد نگاه سلطه‌جویانه است از محدوده قومی و قبیله‌ای خود فراتر نمی‌رود مانند فرهنگ اینکاها.

د) فارابی جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن و نیز هنجارها و رفتارهای آن همسو با حق نباشد، «مدینه فاسقه» می‌نامید.

۱) «الف» و «ب» ۲) «د» و «ج» ۳) «الف» و «د» ۴) «ج» و «ب»

۶۹- کدام گزینه به ترتیب پیرامون «عقلانیت» و «حقیقت» از ویژگی‌های فرهنگ جهانی مطلوب درست است؟

۱) اگر فرهنگ جهانی نتواند به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد، توانایی دفاع از حقانیت ارزش‌های خود را نخواهد داشت. — فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازند و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم پوشی می‌کنند.

۲) فرهنگ جهانی باید بر اساس عقاید و ارزش‌های بنیادین خود، به پرسش‌های ثابت بشر و پرسش‌های متغیر پاسخ بدهد. — فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازند و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم پوشی می‌کنند.

۳) اگر فرهنگ جهانی نتواند به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد، توانایی دفاع از حقانیت ارزش‌های خود را نخواهد داشت. — فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند.

۴) فرهنگ جهانی باید بر اساس عقاید و ارزش‌های بنیادین خود، به پرسش‌های ثابت بشر و پرسش‌های متغیر پاسخ بدهد. — فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند.

۷۰- به ترتیب هر یک از موارد زیر به کدام نوع استعمار اشاره دارد؟

الف) بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی از ابزارهای فرهنگی و علمی استفاده می‌کند.

ب) برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کند.

ج) استعمارگران حضور مستقیم و آشکار دارند.

د) پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد.

۱) استعمار فرانسه — استعمار نو — استعمار قدیم — استعمار نو

۲) استعمار نو — استعمار نو — استعمار قدیم — استعمار فرانسه

۳) استعمار نو — استعمار قدیم — استعمار فرانسه — استعمار نو

۴) استعمار فرانسه — استعمار فرانسه — استعمار قدیم — استعمار نو

تعریف و روش مورد مطالعه

صفحه‌های ۸ تا ۳۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۷۱- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر، به ترتیب کدام است؟

- (الف) «عوامل مؤثر بر فراموشی» از جمله مباحثی است که علم روان‌شناسی به آن پاسخ می‌دهد.
 (ب) «ارائه پاسخ‌های دقیق به پرسش‌های روان‌شناختی» بیانگر دغدغه متخصصان در حوزه روان‌شناسی است.
 (ج) پرسش «افراد درست‌کار چگونه رفتاری را باید انجام دهند؟» در حیطه روان‌شناسی بررسی می‌شود.
 (د) ارزش پاسخ‌های ارائه‌شده به پرسش‌های روان‌شناختی با معیار «درونی و فلسفی بودن» سنجیده می‌شود.
- (۱) درست - درست - نادرست - درست
 (۲) درست - درست - نادرست - نادرست
 (۳) نادرست - درست - درست - درست
 (۴) درست - درست - درست - نادرست

۷۲- هر یک از عبارتهای زیر به کدام مفهوم در علم تجربی اشاره دارد؟

- پاسخ‌های داده‌شده به پرسش‌های علمی، می‌توانند تولیدکننده انواع دیگری از پرسش‌ها باشند.
 - تأیید دانشمندان و آزمایش و بررسی یافته‌ها برای پذیرفته‌شدن پاسخ‌های اولیه امری ضروری است.
 - نقطه آغاز پژوهش‌های دانشمند، زمانی است که با موقعیتی پرسش‌برانگیز مواجه می‌شود.
 - مجموعه سازمان‌یافته‌ای از پاسخ‌های تأییدشده که برای فهم پدیده‌ها به کار می‌رود.

- (۱) مسئله - قانون - نظریه - فرضیه
 (۲) فرضیه - اصل - مسئله - نظریه
 (۳) فرضیه - قانون - نظریه - فرضیه
 (۴) مسئله - اصل - مسئله - نظریه

۷۳- کدام گزینه حاوی عبارت نادرستی راجع به روش‌های کسب آگاهی است؟

- (۱) کسی که برای بررسی واکنش‌های چهره‌ای ترس، آزمودنی‌ها را می‌ترساند، از روش تجربی استفاده می‌کند.
 (۲) کسی که در رؤیا و الهام‌های خود به جواب مسائل خود می‌رسد، به کشف و شهود تکیه کرده است.
 (۳) دانش‌آموزی که می‌پرسد وجود خدا وابسته به چه چیزی است، می‌تواند از طریق روش تجربی به جست‌وجوی پاسخ خود بپردازد.
 (۴) وقتی برای پاسخ به سؤال «مبدأ جهان هستی چیست؟» به کتاب قرآن رجوع می‌کنیم، از منبع استناد به آیات الهی بهره برده‌ایم.

۷۴- با توجه به متن زیر، هر مرحله از عملکرد معلم نمایانگر کدام هدف روان‌شناسی به صورت متوالی است؟

«معلم مدرسه متوجه می‌شود که تعدادی از دانش‌آموزان پایه هشتم در بحث‌های کلاسی شرکت نمی‌کنند. او ابتدا رفتار دانش‌آموزان را مشاهده و ثبت می‌کند و برای آن‌ها گزارشی تهیه می‌کند، که چه تعداد از آن‌ها در مباحث، شرکت نمی‌کنند و چگونه رفتار می‌کنند. سپس با پرسش‌نامه‌ای که در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌دهد، سعی می‌کند دلایل احتمالی، مانند وضعیت خانوادگی و کمبود اعتماد به نفس در آن‌ها را کشف و تحلیل کند؛ پس از جمع‌آوری اطلاعات، با خود فکر می‌کند اگر در این کلاس مسابقات گروهی یا شیوه‌های جدید تدریس برقرار شود، برخی از دانش‌آموزان فعال می‌شوند. بعد از مطالعات انجام‌شده، در نهایت با برگزاری برنامه‌های جدید و استفاده از روش‌های تشویقی سعی می‌کند فضای کلاس را تغییر دهد تا دانش‌آموزان فعال‌تر شوند.»

- (۱) گزارش رفتار (توصیف) - کشف رفتار (تبیین) - برقرار کردن شیوه‌های جدید تدریس (پیش‌بینی) - روش‌های تشویقی (کنترل)
 (۲) تحلیل عامل کمبود اعتماد به نفس (کنترل) - گزارش رفتار (توصیف) - برگزاری برنامه‌های جدید (تبیین) - فرضیه‌سازی در مورد بهبود عملکرد (پیش‌بینی)
 (۳) تهیه گزارش رفتار (توصیف) - تحلیل علل (تبیین) - تفکر در مورد اثر مسابقه (پیش‌بینی) - استفاده از روش‌های تشویقی (کنترل)
 (۴) بررسی و ثبت رفتار (توصیف) - فرضیه‌سازی در مورد بهبود عملکرد (کنترل) - نتیجه‌گیری از علت مشارکت نکردن (تبیین) - برگزاری برنامه‌های جدید (پیش‌بینی)

۷۵- کدام یک از عبارت‌های زیر مربوط به «روش علمی» است؟

الف) مشاهده و تجربه رکن اساسی آن است.

ب) می‌توان از آن در حیطه امور غیرقابل مشاهده با حواس پنج‌گانه، استفاده کرد.

ج) مبانی غیر تجربی دارد.

د) فرایند جست‌وجوی با قاعده و نظام‌دار، برای مشخص کردن یک موقعیت معین است.

ه) دانشمندان به دنبال ابهام‌زایی و روشن‌سازی است.

(۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ج» - «د» (۴) «د» - «ه»

۷۶- موضوع پایان‌نامه دانشجویی «تأثیر تجربه کودک‌آزاری در دوران کودکی، بر میزان همدلی در بزرگسالی» است. در این پژوهش، میزان همدلی از طریق نمره‌ای که فرد در پرسش‌نامه همدلی دیویس کسب می‌کند، اندازه‌گیری می‌شود و کودک‌آزاری، هرگونه رفتار عمدی یا غفلت‌آمیز از سوی بزرگسالان تعریف می‌شود که منجر به آسیب جسمی، روانی، عاطفی یا جنسی کودک گردد. کدام گزینه در مورد این پژوهش درست نمی‌باشد؟

(۱) متغیرهای این پژوهش «تجربه کودک‌آزاری در دوران کودکی» و «میزان همدلی در بزرگسالی» است.

(۲) متغیر «میزان همدلی در بزرگسالی» به صورت عملیاتی تعریف شده است.

(۳) به دلیل مسائل اخلاقی و قانونی تکرارپذیری موضوع پژوهش برای انجام مطالعه تجربی دشوار است.

(۴) تعریف شفاف و قابل اندازه‌گیری محقق از «کودک‌آزاری» باعث شده است برداشت یکسانی از آن داشته باشیم.

۷۷- هریک از عبارت‌های زیر مربوط به کدام نوع فعالیت «رفتار یا شناخت» می‌باشد؟

الف) مهن‌آز هنگام زنگ تفریح در حیاط مدرسه با دوستانش قدم می‌زند و با صدای بلند می‌خندد.

ب) منیژه در مسیر محل کار، به تصمیمی که روز گذشته گرفته فکر می‌کند.

ج) پوریا پس از شنیدن داستانی پیچیده، سعی می‌کند مفهوم اصلی آن را بفهمد.

د) آرش در آشپزخانه مشغول خرد کردن سبزیجات است و هم‌زمان با تلفن صحبت می‌کند.

(۱) رفتار - رفتار - شناخت - رفتار (۲) رفتار - شناخت - شناخت - رفتار

(۳) شناخت - شناخت - شناخت - رفتار (۴) رفتار - شناخت - شناخت - رفتار

۷۸- کدام گزینه در ارتباط با متن زیر، نادرست است؟

«حسین ۵ ساله و علی ۱۶ ساله با هم برادرند، پدرشان برای ارتقای سلامتی و افزایش روحیه پسرانش، تصمیم می‌گیرد به همراه آن‌ها به دوچرخه‌سواری برود؛ حسین در میانه راه با دیدن شهر بازی اصرار دارد که به آنجا بروند، اما علی برای رفع خستگی پیشنهاد می‌دهد که استراحت کنند. آن‌ها با ادامه مسیر، کمی از شهر دور می‌شوند. پدرشان در مسیر بازگشت به خانه متوجه می‌شود که یک گراز در مسیرشان وجود داشته است و بعدها با مرور این خاطره، به خود می‌گوید چون امکان چنین خطراتی هست، باید با احتیاط بیشتری به دوچرخه‌سواری بروند.»

(۱) وجود خطرات و در نتیجه با احتیاط به دوچرخه‌سواری رفتن به مرحله استدلال اشاره دارد.

(۲) پردازش حسین در این سن از نوع ادراکی و فقط معطوف به ویژگی‌های ظاهری است.

(۳) مرور کردن خاطره دوچرخه‌سواری اشاره به مرحله حافظه دارد.

(۴) عمل پردازش حسین پایدارتر از علی است و با ویژگی‌های حسی سروکاری ندارد.

۷۹- کدام یک از عبارت‌های زیر، درخصوص «روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی» درست است؟

الف) ساخت آزمون‌ها بسیار دشوار است و فرایند پیچیده‌ای را طی می‌کند؛ استفاده از آزمون‌ها، چگونگی اجرا و تفسیر آن‌ها نباید در کنار سایر روش‌های گردآوری اطلاعات و توسط متخصصین انجام شود.

ب) در مصاحبه، محقق در ضمن گفت‌وگو و براساس پاسخ‌های دریافت‌شده، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می‌کند.

ج) مشاهده، یکی از روش‌های اصلی جمع‌آوری اطلاعات و توصیف موضوع‌های مختلف است؛ مشاهده فقط مخصوص مطالعه انسان‌ها نیست و گاهی برای مطالعه حیوانات نیز از آن استفاده می‌شود.

د) دقت پرسش‌نامه اهمیت بیشتری نسبت به اعتبار آن دارد.

(۴) «ج» - «د»

(۳) «ب» - «د»

(۲) «ب» - «ج»

(۱) «الف» - «ب»

۸۰- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف) آیا فردی که حافظه قوی دارد، متفکر خوبی نیز هست؟

ب) چرا پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های روان‌شناختی دشوارتر از مفاهیم فیزیکی است؟

ج) عبارت «دانش‌آموزی با وجود تسلط بر تمام مطالب درسی خود، به دلیل رعایت نکردن زمان پاسخ‌دهی به هر درس، مصمم نبودن و عدم

سخت‌کوشی، نتوانست تراز مطلوبی کسب کند.» بیانگر چه مفهومی است؟

(۱) بله - بی‌طرف بودن روان‌شناسان در بیان چیستی پدیده‌ها - دانش و تخصص، برای موفق شدن کافی است، و ویژگی‌های روان‌شناختی اهمیت کمی در عملکرد افراد دارد.

(۲) خیر - بی‌طرف بودن روان‌شناسان در بیان چیستی پدیده‌ها - دانش و تخصص، برای موفق شدن کافی نیست، بلکه ویژگی‌های روان‌شناختی نیز اهمیت زیادی در عملکرد افراد دارد.

(۳) بله - پیچیدگی و دشوار بودن توصیف و تبیین پدیده‌های روان‌شناختی - دانش و تخصص، برای موفق شدن کافی است، و ویژگی‌های روان‌شناختی اهمیت کمی در عملکرد افراد دارد.

(۴) خیر - پیچیدگی و دشوار بودن توصیف و تبیین پدیده‌های روان‌شناختی - دانش و تخصص، برای موفق شدن کافی نیست، بلکه ویژگی‌های روان‌شناختی نیز اهمیت زیادی در عملکرد افراد دارد.

کتاب‌های آی‌اس‌اس را

پیمان‌های تمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۴/۷/۱۸

آزمون ۱۸ مهر ماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۲۵ تا ۱۰:۴۵ صبح

۹۰ سؤال در ۸۰ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۱) و (۳)	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۱۰۱	۱۰۵	۵
۳	انتخابی	تاریخ (۱)	۵	۱۰۶	۱۱۰	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۱۱	۱۱۵	
۴	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۱۶	۱۲۰	۵
۵	انتخابی	جغرافیای ایران (دهم)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۶	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۷	اجباری	منطق	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰
۹	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد اسدی، محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، احمد حسن زاده فرد، احمد رضا ذاکر زاده، هادی فولادی، عباس مالکی، ابراهیم نجفی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیر حسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا پیدقی، جواد جلیلیان، امیر حسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، عمار تاجبخش، ابوطالب درانی، محمدرضا سوری، امیر حسین شکوری، امیرعلی فردین، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، نگین اله باری، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی نژاد، امیرمحمد قلعه‌گاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی، رضا رنجبری	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	تابان صیقلی، فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌گاهی، ایمان کلاته‌عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، سینا غلامی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی (۳):

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام علي (ع)
(متن درس ۱)
صفحه‌های ۱ تا ۴

عربی (۱):

ذاكَ هُوَ اللَّهُ / إِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ
درس‌های ۱ و ۲
صفحه‌های ۱ تا ۳۰

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۹)

۸۱- ﴿خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ، إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ﴾:

(۱) الله آسمان و زمین را به حق آفریده است، قطعاً در آن آسمان و زمین برای مؤمنان نشانه‌ای هست.

(۲) خداوند آسمان‌ها و زمین را به حق خلق کرده است، همانا در آن آیتی برای مؤمنان است.

(۳) آفریدن آسمان‌ها و زمین‌ها از جانب خداوند است، همانا در آن نشانه‌هایی برای مؤمنین است.

(۴) خلق کردن آسمان و زمین‌ها به وسیله الله است، تا در آن آیتی برای مؤمنان باشد.

۸۲- «يَمْتَلِكْ أَخِي الْكَبِيرَ أَرْضاً كَبِيرَةً فِي الْقَرْيَةِ قَدْ يَزْرَعُ الْقَمْحَ فِيهَا وَ يَسْتَخْدِمُ عَمَلاً لِحِصَادِ الْمَحْصُولِ فِي الصَّيْفِ يَعْمَلُونَ

بِوَجِبَاتِهِمْ وَ يَشْعُرُونَ بِالمَسْئُولِيَّةِ.» : برادر بزرگم ...

(۱) مالک زمین بزرگی در روستا است که در آن غالباً گندم کشت می‌کند و برای درو کردن محصولش در تابستان، کارگرانی را به کار می‌گیرد که به وظایف خود عمل کنند و احساس مسئولیت نمایند.

(۲) در روستای بزرگ مالک زمینی است که در آن گاهی گندم می‌کارد و در تابستان کارگرانی برای درو کردن محصول فرا می‌خواند که به وظایفشان عمل کنند و احساس مسئولیت نمایند.

(۳) مالک زمین بزرگی در روستا است که گاهی گندم در آن می‌کارد و کارگرانی برای درو کردن محصول در تابستان به کار می‌گیرد که به وظایف خویش عمل کنند و احساس مسئولیت نمایند.

(۴) در روستا مالک یک زمین بزرگ است که گاهی گندم در آن کشت می‌کند و برای درو کردن محصول آن معمولاً کارگرانی به کار می‌گیرد که در انجام وظایف خود احساس مسئولیت کنند.

۸۳- «هَلْ تَنْظُرِينَ إِلَى الْأَشْجَارِ النَّضِرَةِ وَ تَسْأَلِينَ مَنْ ذَا الَّذِي يَخْلُقُ هَذَا الْجَمَالَ مِنْ حَبَّةٍ صَغِيرَةٍ؟» : آیا ...

(۱) به درختان تر و تازه نگاه می‌کنی و می‌پرسی کیست آن که این زیبایی را از دانه‌ای کوچک می‌آفریند؟

(۲) به درخت‌های تر و تازه می‌نگرید و سؤال می‌کنید چه کسی است که این زیبایی را از دانه کوچک آفرید؟

(۳) به درختان تر و تازه نگاه می‌کنید و سؤال می‌پرسید چه کسی این زیبایی را از دل دانه کوچکی خلق می‌کند؟

(۴) به درخت‌های تر و تازه می‌نگری و می‌پرسی کیست آن که این همه زیبایی را از دانه کوچکی خلق کرده است؟

۸۴- **نهایی** « إِنَّ الْعَاقِلَ لَا يُجَادِلُ الْمُخْتَالِينَ لِأَنَّهُمْ لَا يَقْبَلُونَ أخطاءَهُمْ أَبَداً وَ لَا يُدْرِكُونَ أَنَّ جَمِيعَ النَّاسِ قَدْ خُلِقُوا مِنْ طِينَةٍ وَاحِدَةٍ. »:

- (۱) فرد عاقل نباید با خودپسندان مجادله کند، برای اینکه اشتباهات خود را قبول نمی‌کنند و در نمی‌یابند که تمام مردم را از تکه گلی آفریده‌اند.
- (۲) انسان عاقل با فریبکاران بحث نمی‌کند، برای اینکه آن‌ها هرگز اشتباهاتشان را نمی‌پذیرند و درک نمی‌کنند که مردم همگی از تکه گلی خلق شده‌اند.
- (۳) انسان عاقل نباید با خودپسندان بحث کند، زیرا هرگز اشتباهات خویش را نمی‌پذیرند و در نمی‌یابند که همه مردم از یک تکه گل خلق شده‌اند.
- (۴) فرد عاقل با فریبکاران مجادله نمی‌کند، زیرا آنان هرگز اشتباهاتشان را قبول نمی‌کنند و درک نمی‌کنند که مردم یکایکشان از یک تکه گل آفریده شده‌اند.

۸۵- **نهایی** « أَعْظَمُ الْأَمْرَاضِ دَاءٌ يَخْتَفِي فِي الْقَلْبِ، تَرَاهُ الْغُيُونَ وَ تَغْفُلُ عَنْهُ النَّفُوسُ، فَيَطْلُبُ الْإِنْسَانُ الشِّفَاءَ مِنَ الْخَارِجِ وَ الدَّوَاءَ فِيهِ. »: بزرگترین مرض‌ها، ...

- (۱) بیماری‌ای است که در قلب انسان پنهان می‌شود، چشم‌ها آن را می‌بینند و جان‌ها از آن غافلند، پس از بیرون، طلب شفا خواهد کرد درحالی که دارویش درون اوست.
- (۲) مرضی است که در قلب پنهان می‌گردد، چشم‌ها آن را می‌بینند و جان‌ها از آن غافلند، پس انسان از بیرون، شفا طلب می‌کند درحالی که درمان درون اوست.
- (۳) بیماری‌ای است که در قلب انسان پنهان شده باشد، چشم‌ها می‌بینند و جان‌ها از آن غفلت می‌کنند، پس در بیرون، دنبال سلامتی می‌گردد درحالی که درمانش درونی است.
- (۴) مرضی است که در قلب پنهان می‌شود، او چشم‌ها را می‌بیند و جان‌ها از آن غافلند، پس انسان سلامتی را از بیرون طلب می‌کند درحالی که درمان درون اوست.

۸۶- **عین الصحیح:**

- (۱) آیه‌ها انسان، لا تحقر أعمالك الحسنة فإن الله يجزيك عليها. ای انسان، کارهایت را که پسندیده هستند، حقیر مشمار چرا که خدا بخاطر آن‌ها به تو پاداش می‌دهد.
- (۲) النَّاسُ كُلُّهُمْ مُتَسَاوُونَ مِنْ جِهَةِ الْآبَاءِ وَ الْأُمَّهَاتِ، فَلَيْسَ لِأَحَدٍ فَضْلٌ عَلَى آخَرٍ. مردم تمامشان از نظر پدران و مادران برابرند، پس کسی بر دیگری برتری‌ای ندارد.
- (۳) لَا تَطْلُبْ بَدَلًا عَنِ الْعِلْمِ فَإِنَّهُ كَنْزٌ جَلِيلٌ لَا يَفْنَى أَبَداً. به جای دانش، چیزی طلب نکن، زیرا آن گنجی گرانبهادر است که تو را هیچ‌گاه نابود نمی‌کند.
- (۴) الْعِلْمُ هُوَ الْفَخْرُ الْحَقِيقِيُّ لِأَهْلِهِ وَ كُلُّ مَنْ كَانَ جَاهِلًا فَهُوَ مَيِّتٌ بِالرَّغْمِ مِنْ وَجُودِهِ. دانش، افتخار حقیقی برای اهل آن است و همه کسانی که نادان هستند، با وجود حیاتشان مرده‌اند.

۸۷- عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) إِعلموا أَنَّ قِيمةَ كُلِّ امرئٍ في هذه الدنيا بأعمال يُحسنها.. بدانید که ارزش هر انسانی در این جهان به کارهایی است که به نیکی انجامشان می‌دهد.
- (۲) لِيَعْلَمَ الَّذِي يَفْخَرُ جَهْلًا بِنَسَبِهِ أَنَّ التَّفَاخُرَ بِالنَّسَبِ لَمْ يَكُنْ مَحْمُودًا أَبَدًا.. کسی که نابخردانه به دودمانش می‌بالد، باید بداند که افتخار کردن به دودمان هرگز پسندیده نبوده است.
- (۳) كَيْفَ تَزْعَمِينَ أَنَّكَ جَرِمٌ صَغِيرٌ لَمْ يَنْطَوِ فِيكَ الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ.. چطور گمان می‌کنی که تو پیکر کوچکی هستی که جهان بزرگتر در تو بهم پیچیده نشده است.
- (۴) الْعَاقِلُ لَا يَطْلُبُ الْبَدَلَ بِالْعِلْمِ فِي حَيَاتِهِ لِأَنَّ النَّاسَ مَوْتَى وَ أَهْلَ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ.. خردمند در زندگی خود نباید برای دانش، جایگزین بخواهد، زیرا مردم مرده‌اند ولی اهل دانش زنده‌اند.

۸۸- « فصل سوم و چهارم کتاب جامعه‌شناسی را در دو ماه گذشته سه بار مرور کرده‌ام.»؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) قَدْ رَاجَعْتُ فِي شَهْرَيْنِ اثْنَيْنِ الْفَصْلَ الثَّالِثَ وَ الرَّابِعَ مِنْ كِتَابِ عِلْمِ الْإِجْتِمَاعِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ.
- (۲) قَدْ رَاجَعْتُ الْفَصْلَ الثَّالِثَ وَ الرَّابِعَ مِنْ كِتَابِ عِلْمِ الْإِجْتِمَاعِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فِي الشَّهْرَيْنِ الْمَاضِيَيْنِ.
- (۳) قَدْ اسْتَذَكَّرْتُ فَصْلَ الثَّالِثَ وَ الرَّابِعَ مِنْ كِتَابِ عِلْمِ الْإِجْتِمَاعِ لِلْمَرَّةِ الثَّالِثَةِ فِي الشَّهْرَيْنِ الْمَاضِيَيْنِ.
- (۴) لَقَدْ اسْتَذَكَّرْتُ الْفَصْلَ الثَّالِثَ وَ الرَّابِعَ مِنْ كِتَابِ عِلْمِ الْإِجْتِمَاعِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فِي الْإِثْنَيْنِ الشَّهْرَيْنِ الْمَاضِيَيْنِ.

۸۹- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْمَفْهُومِ:

- (۱) أَنْظُرْ إِلَى مَا قَالَ وَ لَا تَنْتَظِرْ إِلَى مَنْ قَالَ.. خموش باش، چه بسیار دیده‌ایم که داد / زبان سرخ سر سبز را به تیغ کبود
- (۲) مِنْ زَرْعِ الْعَدَوَانِ حَصْدُ الْخُسْرَانِ.. بانوی عالم به از بی‌مایه مرد / دشمن دانا به از نادان دوست
- (۳) ﴿مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا﴾: از مکافات عمل غافل مشو / گندم از گندم بروید جو ز جو
- (۴) ﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ﴾: این جهان کوه است و فعل ما ندا / سوی ما آید نداها را صدا

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٩٠ - ٩٤) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

إذا ذهبنا إلى أيِّ مطار فسنجد مجموعة من المسافرين، كلُّ هؤلاء يستخدمون الطائرة للسفر إلى أماكن قريبة أو بعيدة؛ بعض الأسفار يستغرق ساعةً، وبعضها يستغرق ساعتين أو ثلاث ساعات، وبعضها يستغرق خمس ساعات، و ربما يستغرق السفر عشر ساعاتٍ أو أكثر. للطائرات أنواع عديدة منها طائرات نقل الركاب و طائرات نقل البضائع. و تُستخدم الطائرات في وقت الحرب كما تُستخدم في وقت السلم. و هي مفيدةٌ تقرب المسافات البعيدة و تربط الناس بعضهم ببعض، و المدن بعضها ببعض. و تساعد الطائرات أيضاً في تقديم الخدمة للمحتاجين في أوقات الحاجة، مثل أوقات الأحداث الكبيرة كالزلازل و الأعاصير و الحروب، و غيرها من المصائب. و من الجدير بالذكر أن معظم الطائرات التي تعمل في خطوط الطيران الآن لا تفوق سرعتها سرعة الصوت.

٩٠- عَيِّنِ الصَّحِيحَ:

- (١) إنَّ الناس يستخدمون الطائرة للمسافات البعيدة فقط!
- (٢) نستفيد من الطائرة في الحروب لمساعدة المحتاجين فقط!
- (٣) تُستخدم الطائرة في مختلف المجالات و نقل المسافرين واحدةً منها فقط!
- (٤) للطائرات أنواع كثيرة تختلف مع بعض من حيث أغراضها و أهدافها فقط!

٩١- عَيِّنِ الْخَطَأَ: (حسب النص)

- (١) تطير بعض الطائرات بسرعة الصوت!
- (٢) لا توجد طائرةٌ تفوق سرعتها سرعة الصوت!
- (٣) أكثر الطائرات سرعتها أقلُّ من سرعة الصوت!
- (٤) بعض الطائرات قادرة على الطيران بسرعة أكبر من سرعة الصوت!

٩٢- أيُّ موضوعٍ ما جاء في النص؟

- (١) إرتفاع الطائرة أثناء الطيران!
- (٢) سرعة طيران الطائرات!
- (٣) نقل الأمتعة بالطائرات!
- (٤) طول وقت الرحلات بالطائرة!

■ عَيْنِ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٩٣ و ٩٤)

۹۳- « هُوَلاء - يستخدمون - المحتاجين - أوقات »:

(١) هُوَلاء: اسم الإشارة (يُستخدم للإشارة إلى الجمع بنوعيه، سواء كان مذكراً أو مؤنثاً) - مضاف إليه، و مضافه: كُل

(٢) المحتاجين: اسم - جمع سالم للمذكر (مفردة: المحتاج؛ مذكر)؛ حرف التَّوْن فيه مفتوح دائماً

(٣) يستخدمون: فعل مضارع - صيغته لجمع الغائبين - الضمير المناسب له: هُمْ

(٤) أوقات: اسم - جمع سالم للمؤنث - مضاف إليه، و مضافه: مثل

۹۴- « ساعتين - عشر - الطَّيْران - الصوت »:

(١) الطَّيْران: اسم؛ مصدر - مفرد مذكر - مضاف إليه، و مضافه: خطوط

(٢) ساعتين: اسم - مثني للمؤنث (مفردة: ساعة)؛ حرف التَّوْن فيه مكسور دائماً

(٣) الصوت: اسم - مفرد مؤنث؛ جمعه التكسير: الأصوات - مضاف إليه، و مضافه: سرعة

(٤) عشر: عدد من الأعداد الأصلية (شكله الترتيبي هو: العاشر) - معدودة: ساعات (و هي مضاف إليه)

■ عَيْنِ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٩٥ - ١٠٠)

۹۵- عَيْنِ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

(١) الشَّرَرَةُ قِطْعَةٌ مُنْفَصِلَةٌ عَنِ النَّارِ الْمُسْتَعْرِةِ!

(٢) أَيُّهَا الْمُسْلِمُونَ؛ لَا تَنْظُرُوا إِلَى كَثْرَةِ صَلَاتِهِمْ وَ صَوْمِهِمْ!

(٣) شَكَرْتُ الْمُدِيرَةَ فِي الْإِصْطِفَافِ الصَّبَاحِيِّ سُمِّيَةً لِإِهْتِمَامِهَا بِالدَّرْسِ!

(٤) ظَنَنْتُ أَنَّ طَالِبَاتِ الصَّفِّ فِي حِصَّةِ تَقْوِيَةٍ أَوْ يُمَارِسْنَ نِشَاطًا حُرًّا!

٩٦- عَيْنَ مَا فِيهِ اسْمٌ مَثْنً وَ جَمْعٌ سَالِمٌ لِلْمَذْكَرِ مَعًا:

- (١) بَدَأَ أَخَوَايَ يُرْشِدَانِ السَّائِحِينَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ اللُّغَةَ الْفَارْسِيَّةَ!
- (٢) لَا يَجُوزُ عَلَى الْمُسْلِمِينَ أَنْ يُصَرَّوْا عَلَى الْعُدْوَانِ وَالْخِلَافِ!
- (٣) شَاهَدْتُ الْغُصُونَ النَّضْرَةَ فِي الشَّجَرَتَيْنِ اللَّتَيْنِ كَانَتَا فِي حَدِيقَةِ جَدِّي!
- (٤) قَرَأْتُ ذَلِكَ الْكِتَابَ لَكِنِّي كَرِهْتُ أَشْعَارَ الشَّاعِرِينَ الَّذِينَ مَدَحُوا سُلَاطِينَ عَصَرِهِمَا!

٩٧- عَيْنَ إِسْمِ الْإِشَارَةِ لَا يُتْرَجَمُ كَمَا يَكُونُ:

- (١) هَذِهِ الْأَحْجَارُ الْجَمِيلَةُ غَالِيَةٌ جَدًّا!
- (٢) هَؤُلَاءِ الْأَعْدَاءُ لَا يَفُوزُونَ فِي الْحَرْبِ أَبَدًا!
- (٣) تِلْكَ بَطَّارِيَةٌ لِجَوَالِي الْجَدِيدِ!
- (٤) أُولَئِكَ رِجَالٌ صَالِحُونَ يُسَاعِدُونَ الْآخِرِينَ!

٩٨- عَيْنَ الصَّحِيحِ (فِي صَيَغِ الْأَفْعَالِ وَالضَّمَائِرِ):

- (١) أَنَا وَ زَمِيلِي ذَهَبْتُ إِلَى الْمَكْتَبَةِ لِكِتَابَةِ مَقَالَةٍ عَنِ الْأَسْمَاكِ!
- (٢) يَا إِخْوَانِي؛ أَ تُسَافِرَانِ إِلَى مَدِينَةِ زَابِلٍ فِي الْأُسْبُوعِ الْقَادِمِ!
- (٣) لِحَبِيبَتِي سَيَّارَةٌ جَمِيلَةٌ. فَهُوَ اشْتَرَتْهَا بِثَمَنٍ غَالٍ قَبْلَ سَنَةٍ!
- (٤) أَيْتَهَا الْمُدْرَسَةُ الشَّابَّةَ لِمَاذَا لَا تُغَيِّرِينَ طَرِيقَةَ تَدْرِيسِكَ؟!

٩٩- عَيْنَ الْخَطَا: (فِي الْعَمَلِيَّاتِ الْحِسَابِيَّةِ)

- (١) تِسْعُونَ تَقْسِيمَ عَلَى اثْنَيْنِ يَسَاوِي أَرْبَعَةً وَ خَمْسِينَ! (٢) سِتَّةٌ وَ سِتُّونَ نَاقِصٌ تِسْعَةَ يَسَاوِي سَبْعَةً وَ خَمْسِينَ!
- (٣) خَمْسَةٌ وَ عِشْرُونَ فِي اثْنَيْنِ يَسَاوِي خَمْسِينَ! (٤) مِئَةٌ تَقْسِيمَ عَلَى اثْنَيْنِ يَسَاوِي خَمْسِينَ!

١٠٠- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ الْعَدَدِ وَالْمَعْدُودِ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ:

« اشْتَرَكْتُ ثَلَاثُونَ دَوْلَةً فِي هَذِهِ الْمُبَارَاةِ وَ كَانَ عِنْدَنَا أَرْبَعَةٌ وَ عِشْرُونَ لَاعِبًا فِي اثْنَيْنِ فَرِيقَيْنِ. طَالَتِ الْمُبَارَاةُ سَبْعَةَ أَيَّامٍ وَ نَجَحَ ثَلَاثَةٌ لَاعِبِينَ مِنَّا أَنْ يَحْصُلُوا عَلَى الْوَسَامِ الذَّهَبِيِّ فِي الْيَوْمِ الرَّابِعِ. »

- (١) تَرْتِيبُ «اثْنَيْنِ فَرِيقَيْنِ» يَكُونُ صَحِيحًا! (٢) مَعْدُودُ «سَبْعَةٌ» يَجِبُ أَنْ يَكُونَ مَفْرَدًا!
- (٣) تَرْتِيبُ «أَرْبَعَةٌ وَ عِشْرُونَ» لَيْسَ خَطَا! (٤) عَدَدُ «الْيَوْمِ» وَ «دَوْلَةٌ» كِلَاهُمَا تَرْتِيبِيَّانِ!

تاریخ (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر

صفحه‌های ۱ تا ۱۵

۱۰۱- کدام گزینه، بهترین توصیف را از رابطه متقابل و شتاب‌دهنده بین «مواجهه با غرب» و «تهادسازی برای ترجمه و دانش» در شکل‌گیری تاریخ‌نگاری نوین ایران ارائه می‌دهد؟

- ۱) تأسیس نهادهایی چون دارالفنون، صرفاً پاسخی به نیازهای اولیه برآمده از «مواجهه با غرب» بود و تأثیر اندکی بر عمق بخشیدن به این مواجهه داشت.
- ۲) «تهادسازی» در ایران دوره قاجار، صرفاً واکنشی منفعلانه به فشارهای خارجی بود و هیچ نقش فعالی در شکل‌دهی به «دانش وارداتی» یا تحول تاریخ‌نگاری ایفا نکرد.
- ۳) هر دو عامل «مواجهه با غرب» و «تهادسازی برای ترجمه و دانش»، محرک‌های مستقل و موازی بودند که به طور جداگانه به نوسازی فکری و تاریخ‌نگاری نوین کمک کردند.
- ۴) «مواجهه با غرب»، نیاز به دانش و درک را تشدید کرد و این نیاز، خود محرک اصلی تأسیس نهادهایی مانند دارالفنون شد؛ این نهادها نیز به نوبه خود، با تسریع ترجمه و اشاعه دانش، اثر مواجهه اولیه را تقویت و عمق بخشیدند.

۱۰۲- هریک از عبارت‌های زیر در توصیف نویسنده کدام یک از آثار انتقادی به شیوه تاریخ‌نگاری سنتی است؟

- الف) از منتقدان تملق‌گویی بوده و نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است.
 - ب) یکی از متفکران دوره قاجار که با اینکه مورخ نبود؛ اما تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد.
 - ج) از پیشگامان انتقاد به تکلف و تملق و علاقمند به حقیقت‌نویسی و مختصرنویسی است.
 - د) تاریخ‌نویسی درباری بود که سعی کرد آثار خود را تا حدودی از پرده‌پوشی‌ها و مداخلی‌های رایج مورخان رسمی دور سازد.
- ۱) صدراالتواریخ - رساله ایراد - حقایق‌الآخبار - تاریخ ذوالقرنین
۲) حقایق‌الآخبار - رساله ایراد - تاریخ ذوالقرنین - صدراالتواریخ
۳) رساله ایراد - تاریخ ذوالقرنین - صدراالتواریخ - حقایق‌الآخبار
۴) حقایق‌الآخبار - رساله ایراد - صدراالتواریخ - تاریخ ذوالقرنین

۱۰۳- کدام یک از عبارت‌های زیر درست هستند؟

- الف) در تاریخ‌نویسی معاصر به برخی جنبه‌های حیات انسانی بیشتر توجه می‌شود.
 - ب) تاریخ‌نویسان معاصر با گزینش و نقد منابع و اسناد معتبر، رویدادهای تاریخی را ارزیابی می‌کردند و با زبانی ساده یافته‌های علمی خود را می‌نوشتند.
 - ج) انقلاب مشروطه تأثیر عمیقی بر دگرگونی آن داشت.
 - د) ایجاد مراکز تحقیقاتی و نشریات تخصصی در گسترش و ارتقای آن تأثیر بسزایی داشت.
- ۱) «الف» و «ب» مربوط به بینش تاریخ‌نگاری معاصر و «ج» و «د» مربوط به روش تاریخ‌نگاری معاصر هستند.
- ۲) «الف» و «ج» مربوط به بینش تاریخ‌نگاری معاصر و «ب» و «د» مربوط به روش تاریخ‌نگاری معاصر هستند.
- ۳) «ب» و «الف» مربوط به روش تاریخ‌نگاری معاصر و «د» و «ج» مربوط به بینش تاریخ‌نگاری معاصر هستند.
- ۴) «ج» و «ب» مربوط به روش تاریخ‌نگاری معاصر و «الف» و «د» مربوط به بینش تاریخ‌نگاری معاصر هستند.

۱۰۴- کدام موارد درباره گونه‌های منابع تاریخی در دوره معاصر، درست هستند؟

- الف) در دوره معاصر و به‌ویژه عصر قاجار، مورخان ایرانی با رویکرد سنتی کتاب‌های متعددی در موضوع تاریخ نوشته‌اند.
- ب) منابع پژوهش دوره معاصر تاریخ ایران نسبت به دوران پیش از آن، کثرت و تنوع فراوانی یافت.
- ج) در عصر قاجار، سفرنامه‌نویسی گسترش فراوانی یافت و تعداد قابل ملاحظه‌ای از شخصیت‌های این عصر، دیده‌ها و شنیده‌های خویش را از سفرهای خارجیشان به رشته تحریر درآوردند.
- د) آثاری که در بخش خاطره‌نویسی نوشته می‌شوند، حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و شرح حال رجال این دوره‌اند که به‌ندرت در سایر منابع یافت می‌شوند.

- ۱) «الف» و «ب» ۲) «ب» و «ج» ۳) «ب» و «د» ۴) «الف» و «د»

۱۰۵- کدام گزینه درباره دوره تاریخی‌ای که روزنامه «وقایع اتفاقیه» در آن منتشر شد، مطلب درستی ارائه نمی‌کند؟

- ۱) با وجود نوسان در فعالیت‌های مطبوعاتی، توسعه و تنوع فراوانی در نشریات به چشم می‌خورد.
- ۲) در کنار رشد بالای مراکز انتشاراتی، نشریات عمومی و تخصصی نیز از تنوع و عمق بسیار بالایی برخوردار شدند.
- ۳) به علت ماهیت استبدادی قوه حاکمه، برخی از روزنامه‌نگاران در خارج از ایران به روزنامه‌نگاری پرداختند.
- ۴) نشریات از طریق آگاهی‌بخشی عمومی، تأثیرات فکری، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی فراوانی بر جامعه ایرانی گذاشتند.

فصل اول: تاریخ‌شناسی

(درس‌های ۱ تا ۳)

صفحه‌های ۱ تا ۲۸

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤالات ۱۰۶ تا ۱۱۰ «یا» به سؤالات ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۱)

۱۰۶- کدام گزینه با این عبارت «گاهی واژه تاریخ در نوشته‌ها و زبان علمی به کار می‌رود و منظور از آن علم و روش علمی است که به وسیله آن، رویدادهای گذشته بر اساس شواهد و مدارک، مطالعه و تحلیل می‌شوند» می‌تواند همخوانی داشته باشد؟

- (۱) حدود ۵ هزار سال پیش خط اختراع شد و قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده است، بیش از ۴ هزار سال قدمت دارد.
- (۲) هرودت برای نگارش کتاب خود، به مصر، فینیقیه و جاهای دیگر سفر، شرایط طبیعی و اقلیمی آن سرزمین‌ها را بررسی کرده است.
- (۳) در گاه‌شماری «خورشیدی - قمری» سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.
- (۴) اشیایی که از داخل گورهای باستانی به دست آمده است، اطلاعات ارزنده‌ای را درباره نظام اجتماعی، باورها، فرهنگ، وضعیت اقتصادی و میزان پیشرفت‌های فنی جوامع گذشته ارائه می‌دهد.

۱۰۷- هریک از عبارت‌های داده‌شده به ترتیب به کدام یک از مراحل پژوهش در تاریخ مربوط می‌شود؟

- مطمئن شدن از اصالت سند و جعلی نبودن آن
- استخراج در قالب کتاب، مقاله و سخنرانی
- مورخ به دنبال منابع، اسناد و مدارکی است که اطلاعاتی را درباره زندگی مردم در روزگاران گذشته ارائه می‌دهند.
- استخراج اطلاعات مربوط به موضوع تحقیق از منابع و اسناد تاریخی

- (۱) گردآوری و تنظیم اطلاعات - انتخاب موضوع - شناسایی منابع - گزارش یافته‌های پژوهش
- (۲) تحلیل و تفسیر اطلاعات - تدوین پرسش‌های تحقیق - شناسایی منابع - انتخاب موضوع
- (۳) شناسایی منابع - گزارش یافته‌های پژوهش - تحلیل و تفسیر اطلاعات - گردآوری و تنظیم اطلاعات
- (۴) شناسایی منابع - گزارش یافته‌های پژوهش - گردآوری و تنظیم اطلاعات - تحلیل و تفسیر اطلاعات

۱۰۸- کدام گزینه در مقایسه گاه‌شماری مصری (۱) و گاه‌شماری اوستایی (۲) نادرست بیان شده است؟

- (۱) در (۱) همانند (۲)، سال به دوازده ماه خورشیدی سی روزه تقسیم می‌شد.
- (۲) در (۱) همانند (۲)، پنج روز اضافی را به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند.
- (۳) در (۲) برخلاف (۱)، اصطلاح اندرگاه را در گاه‌شماری به کار می‌بردند.
- (۴) در (۲) برخلاف (۱)، هر چهار سال، یک روز به سال می‌افزودند.

۱۰۹- با توجه به کار باستان‌شناسی و سه مرحله آن کدام گزینه درست است؟

- (۱) استخراج و تنظیم اطلاعات: این مرحله نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است و با کوچک‌ترین اشتباه، آسیب بزرگی به آثار تاریخی در حال کاوش وارد می‌شود.
- (۲) شناسایی و کشف: در این مرحله باستان‌شناسان علاوه بر رجوع به کتاب‌های تاریخی، سفرنامه‌ها و ... از ابزارها و فناوری جدید نیز استفاده می‌کنند.
- (۳) حفاری: گاهی برخی از آثار و بناهای تاریخی به صورت اتفاقی و اغلب در نتیجه فعالیت‌های کشاورزی و عمرانی یا بروز پدیده‌های طبیعی نمایان می‌شوند.
- (۴) حفاری: باستان‌شناسان در این مرحله آثار کشف‌شده را به لحاظ مصالح به کار رفته و کاربردهایشان بررسی می‌کنند.

۱۱۰- کدام عبارت، اطلاعات صحیحی درباره ارتباط تاریخ‌نگاری و باستان‌شناسی ارائه نمی‌دهد؟

- (الف) مورخان به باستان‌شناسان کمک می‌کنند تا بتوانند از نوشته‌هایشان برای شناسایی، کشف و مطالعه آثار باستانی استفاده کنند.
- (ب) در تاریخ‌نگاری‌های سنتی از یافته‌های باستان‌شناسی به‌طور گسترده استفاده می‌شده است.
- (ج) باستان‌شناسی به مطالعه دوره‌های تاریخی توسط مورخان کمک فراوانی می‌کند.
- (د) کاوش‌های باستان‌شناسی به مورخان کمک می‌کنند تا ابعاد زندگی سیاسی، اجتماعی و مذهبی جوامع تاریخی را بیشتر بشناسند.

(۴) «الف» و «ج»

(۳) «ب» و «د»

(۲) «ج» و «د»

(۱) «الف» و «ب»

تاریخ (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۰۶ تا ۱۱۰ پاسخ ن داده‌اید، به سؤال‌های ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ دهید.

فصل اول: تاریخ‌شناسی

فصل دوم: ظهور اسلام

(درس‌های ۱ تا ۳)

صفحه‌های ۱ تا ۲۹

۱۱۱- هریک از گزاره‌های زیر، به ترتیب مربوط به کدام یک از منابع تاریخی می‌شوند؟

(الف) اطلاعات بسیار مفیدی برای بازآفرینی گذشته، در اختیار مورخان می‌گذارند.

(ب) به مورخان، برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند.

(ج) کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کند.

(د) به مورخان این امکان را می‌دهند تا از اوضاع فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و نظامی دوران گذشته آگاهی یابند.

(ه) بررسی این آثار به‌طور خاص در قلمرو دانش‌هایی چون باستان‌شناسی، معماری و هنر قرار می‌گیرند.

(۱) ابزارها و وسایل دست ساخته انسان - محوطه‌ها و بناهای تاریخی - آثار شفاهی - محوطه‌ها و بناهای تاریخی - ابزارها و وسایل دست ساخته انسان

(۲) ابزارها و وسایل دست ساخته انسان - کتاب‌های تاریخی - سفرنامه‌ها - ابزارها و وسایل دست ساخته انسان - محوطه‌ها و بناهای تاریخی

(۳) محوطه‌ها و بناهای تاریخی - ابزارها و وسایل دست ساخته انسان - آثار شفاهی - ابزارها و وسایل دست ساخته انسان - محوطه‌ها و بناهای تاریخی

(۴) محوطه‌ها و بناهای تاریخی - کتاب‌های تاریخی - سفرنامه‌ها - محوطه‌ها و بناهای تاریخی - ابزارها و وسایل دست ساخته انسان

۱۱۲- کدام یک از عبارات‌های زیر درباره کتاب‌های تاریخ سیستان (۱)، تاریخ بیهقی (۲) و قصیده‌نامه اهل خراسان (۳) صادق است؟

(۱) عقاید دینی و فلسفی در (۳) بازتاب یافته و (۱) تاریخ سیستان را تا سال ۷۵۲ هجری قمری روایت می‌کند.

(۲) (۱) از گنجینه‌های مهم اطلاعات سیاسی و نظامی است و انگیزه اصلی در نگارش (۲)، ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی و بیان ویژگی‌های جغرافیایی است.

(۳) در (۱) اطلاعات مفیدی از زندگانی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌شود که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شود.

(۴) (۳) به نقد اوضاع اجتماعی و فرهنگی زمان خود پرداخته و (۲) از نوعی تاریخ‌نگاری است که در پی گسترش سلسله‌های محلی، با نوع تاریخ‌نگاری (۱) پیوند می‌یابد.

۱۱۳- در هریک از موقعیت‌های زیر، پژوهشگر بهتر است سراغ کدام یک از آثار تاریخی برود؟

(الف) مورخی مایل به مطالعه پیرامون علل و پیامدهای یک واقعه تاریخی است.

(ب) پژوهشگری می‌خواهد بدون اطلاع از قضاوت مورخین قبلی، به بررسی موضوع و جمع‌آوری اطلاعات بپردازد.

(۱) (الف) مروج الذهب - (ب) کتاب محمدبن جریر طبری

(۳) (الف) کتاب محمدبن جریر طبری - (ب) مروج الذهب

(۴) (الف) مروج الذهب - (ب) تاریخ بیهقی

۱۱۴- با توجه به توصیف دین و اعتقادات اعراب جاهلی، کدام گزاره، تناقض ظریفی را در رفتار دینی بت‌پرستان نمایان می‌کند؟

(۱) آن‌ها بت‌های سنگی و چوبی را می‌پرستیدند؛ اما در عین حال به وجود خدای یگانه نیز اعتقاد داشتند.

(۲) با وجود بی‌اعتقادی به جهان پس از مرگ، سنت ابراهیمی حج را به جا می‌آوردند، هرچند آن را با آداب شرک‌آلود آمیخته بودند.

(۳) آنان قربانی‌ها و نذرهای فراوانی به بت‌ها تقدیم می‌کردند، اما هم‌زمان از گوشت قربانی آن‌ها نمی‌خوردند.

(۴) گرایش برخی قبایل به یهودیت و مسیحیت، در تضاد با بت‌پرستی اکثریت جامعه بود.

۱۱۵- در کدام گزینه ترتیب اتفاقات به‌درستی نوشته شده است؟

(۱) (الف) اسلام آوردن ابوبکر بن ابی‌قحافه - (ب) در تنگنا قرار دادن ابوطالب توسط مشرکان - (ج) عمومی و آشکار شدن دعوت پیامبر - (د) اعلام کافران مبنی بر پیروی از آیین، آداب و سنت‌های پدران و اجداد خویش

(۲) (الف) عمومی و آشکار شدن دعوت پیامبر - (ب) در تنگنا قرار دادن ابوطالب توسط مشرکان - (ج) اعلام کافران مبنی بر پیروی از آیین، آداب و سنت‌های پدران و اجداد خویش - (د) اسلام آوردن ابوبکر بن ابی‌قحافه

(۳) (الف) اسلام آوردن ابوبکر بن ابی‌قحافه - (ب) عمومی و آشکار شدن دعوت پیامبر - (ج) اعلام کافران مبنی بر پیروی از آیین، آداب و سنت‌های پدران و اجداد خویش - (د) در تنگنا قرار دادن ابوطالب توسط مشرکان

(۴) (الف) عمومی و آشکار شدن دعوت پیامبر - (ب) اعلام کافران مبنی بر پیروی از آیین، آداب و سنت‌های پدران و اجداد خویش - (ج) در تنگنا قرار دادن ابوطالب توسط مشرکان - (د) اسلام آوردن ابوبکر بن ابی‌قحافه

جغرافیا (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس اول: شهرها و روستاها
(تا پایان به سوی جهانی در حال شهری شدن)
صفحه‌های ۱۱ تا ۱۲

۱۱۶- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه اطلاعات صحیحی درباره شهر قاهره ارائه می‌دهد؟

(الف) شهر قاهره در کشور مصر واقع در نیمکره شمالی و در بخش شرقی زمین واقع شده است.

(ب) شهر قاهره در شمال شرقی‌ترین قسمت کشور مصر و در ۱۶۵ کیلومتری جنوب دریای مدیترانه و ۱۲۰ کیلومتری آبراه سوئز قرار گرفته است.

(ج) این شهر به دلیل مجاورت با رود نیل در ابتدا به صورت زندگی کشاورزی و وابسته به آب در قرون پیش از میلاد مسیح شکل گرفته است.

(۱) «الف» برخلاف «ب» و همانند «ج» مربوط به مقرر قاهره است.

(۲) «ب» برخلاف «ج» و همانند «الف» مربوط به مقرر قاهره است.

(۳) «ج» برخلاف «الف» و «ب» مربوط به موقعیت قاهره است.

(۴) «الف» همانند «ب» و برخلاف «ج» مربوط به هسته اولیه قاهره است.

۱۱۷- **پایانی** به ترتیب مهم‌ترین و متداول‌ترین ملاک تفاوت و تشخیص شهر و روستا چیست و کدام مورد پیرامون «فرهنگ و مناسبات اجتماعی» از جمله

تفاوت‌های شهر و روستا درست است؟

(۱) فعالیت‌های اقتصادی - میزان جمعیت - در شهرها نوگرایی بیشتر ولی تغییرات اجتماعی کندتر است.

(۲) میزان جمعیت - فعالیت‌های اقتصادی - در شهرها وابستگی اجتماعی و همکاری میان افراد بیشتر است.

(۳) میزان جمعیت - فعالیت‌های اقتصادی - در روستاها چون جمعیت کمتر است، همه افراد یکدیگر را می‌شناسند.

(۴) فعالیت‌های اقتصادی - میزان جمعیت - روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان افراد روستا بیشتر است.

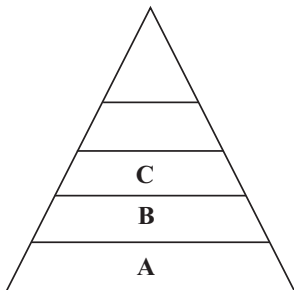
۱۱۸- با توجه به تصویر مقابل که هرم سلسله مراتب سکونتگاه‌ها را نشان می‌دهد، می‌توان گفت:

(۱) سکونتگاه «A» جمعیت بیشتری نسبت به سکونتگاه «B» و «C» دارد.

(۲) ساکنان سکونتگاه «C» جهت دریافت خدمات معمولاً به سکونتگاه «B» مراجعه می‌کنند.

(۳) در سکونتگاه «C»، تعداد پزشکان متخصص قلب نسبت به سکونتگاه «B» بالاتر است.

(۴) در سکونتگاه «A» تعداد بیشتری مدرسه متوسطه اول نسبت به سکونتگاه «B» وجود دارد.

۱۱۹- **پایانی** شهری در سنگاپور در سطح کشور حداقل به ۱۵۰۰۰۰۰ نفر خدمات ارائه کرده است و حداکثر تا شعاع ۵۰۰km مردم منطقه برای دریافت

خدمات به آن شهر مراجعه می‌کنند. هرکدام از اطلاعات داده شده، به ترتیب با کدام یک از جنبه‌های حوزه نفوذ سکونتگاه مطابقت دارد؟

(۱) آستانه نفوذ - آستانه نفوذ (۲) دامنه نفوذ - آستانه نفوذ (۳) آستانه نفوذ - دامنه نفوذ (۴) دامنه نفوذ - دامنه نفوذ

۱۲۰- در سال ۲۰۲۳ میلادی چند درصد جمعیت جهان ساکن شهرها بوده‌اند و امروزه سرعت گسترش شهرنشینی در کدام قاره‌ها بیشتر است؟

(۱) در این سال ۵۷ درصد از مردم جهان ساکن شهرها بوده‌اند. - آسیا و آفریقا

(۲) در این سال ۶۶ درصد از مردم جهان ساکن شهرها بوده‌اند. - آسیا و آفریقا

(۳) در این سال ۵۷ درصد از مردم جهان ساکن شهرها بوده‌اند. - آمریکای شمالی و اروپا

(۴) در این سال ۶۶ درصد از مردم جهان ساکن شهرها بوده‌اند. - آمریکای شمالی و اروپا

جغرافیای ایران

در این بخش، از میان سؤالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤالات ۱۲۱ تا ۱۲۵ «یا» به سؤالات ۱۲۶ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیای ایران:
فصل اول: جغرافیا چیست؟
(درس‌های ۱ و ۲)
صفحه‌های ۱ تا ۱۲

۱۲۱- کدام یک از سناریوهای زیر، به بهترین نحو، نشان‌دهنده «جریان دوطرفه» جغرافیا در تعامل با سایر علوم است؛ به

گونه‌ای که هر دو رشته از یکدیگر بهره‌مند شوند؟

- (۱) یک کارشناس هواشناسی، الگوی بارش فصلی را پیش‌بینی می‌کند؛ سپس یک جغرافی‌دان این داده‌ها را در مدل‌سازی تأثیر آن بر الگوهای مهاجرت پرندگان در یک منطقه خاص به کار می‌برد.
- (۲) یک اقتصاددان، مدل عرضه و تقاضا را برای محصولات کشاورزی توسعه می‌دهد و یک جغرافی‌دان شهری، با استفاده از این مدل، بهترین مکان‌یابی را برای بازارهای عمده‌فروشی جدید بر اساس دسترسی به راه‌ها و نزدیکی به مناطق تولید تعیین می‌کند.
- (۳) یک کارشناس هواشناسی، الگوهای آب و هوایی منطقه را تحلیل کرده و پیش‌بینی می‌کند؛ سپس یک جغرافی‌دان، بر اساس این پیش‌بینی‌ها، نقشه‌هایی از مناطق مستعد را برای فعالیت‌های خاص گردشگری (مانند موج‌سواری) تهیه می‌کند.
- (۴) یک جامعه‌شناس، تأثیر گردشگری بر فرهنگ محلی را بررسی می‌کند و یک جغرافی‌دان، صرفاً بر اساس داده‌های جمعیتی، توزیع مراکز اقامتی را تحلیل می‌کند، بدون اینکه به جنبه‌های فرهنگی یا اجتماعی توجه شود.

۱۲۲- شیوه مؤثر و درست تعامل انسان با محیط طبیعی در کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

- (۱) وجود انسان در محیط طبیعی جز بهره‌برداری محدود از محیط طبیعی نیست.
- (۲) انسان در رقابت با محیط طبیعی قادر است که از آن بهره‌برداری کند تا جایی که تعادل محیط در کوتاه‌مدت حفظ شود.
- (۳) انسان می‌تواند با نگاه معتدل برای بهره‌برداری، با توجه به توان منابع با محیط طبیعی تعامل کند.
- (۴) انسان در ارتباط با محیط طبیعی، برای رسیدن به خواسته‌ها باید بدون دستکاری آن از منابع بهره‌مند شود.

۱۲۳- کدام گزینه عبارت زیر را به نحو مناسب‌تری تکمیل می‌کند؟

«در مطالعه ...، اگر به‌جای ...، به بررسی ... بپردازیم، از کل‌نگری در جغرافیا بهره برده‌ایم.»

- (۱) توسعه شهر کرج - مطالعه منابع آبی کرج - منابع آبی کل کشور
- (۲) توسعه شهر کرج - مطالعه بافت جمعیت شهری و مهاجرپذیری کرج، منابع آبی شهر
- (۳) توسعه کشاورزی در گیلان - مطالعه‌ای محدود به منابع آبی گیلان - منابع آبی در شمال کشور
- (۴) توسعه کشاورزی در گیلان - مطالعه‌ای محدود به سدهای گیلان - وضعیت خاک و معیشت کشاورزان

۱۲۴- متن زیر به کدام یک از سؤالات کلیدی جغرافیا به‌ترتیب اشاره دارد؟

«افزایش دمای زمین در دهه‌های اخیر باعث ذوب گسترده یخ‌های قطبی در مناطق شمالی جهان در فصل تابستان شده است.»

- (۱) چرا - چه چیز - چه موقع - کجا
- (۲) چرا - چه چیز - کجا - چه موقع
- (۳) چطور - چه چیز - چه موقع - کجا
- (۴) چطور - چه چیز - کجا - چه موقع

۱۲۵- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه اطلاعات صحیحی دربارهٔ مراحل پژوهش در علم جغرافیا ارائه می‌دهد؟

(الف) به نظر پژوهشگر سوء مدیریت و تخریب پوشش گیاهی سبب خشکی دریاچه شده است.

(ب) مراجعهٔ محقق به تالاب‌های دریاچه و بررسی سطح آب از نزدیک به مدت چند ماه صورت گرفته است.

(ج) عوامل تأثیرگذار در خشک‌شدن دریاچهٔ ارومیه در چند سال اخیر چه بوده است؟

(د) بررسی آمار جمعیتی و تحلیل میزان مطلوب برای ظرفیت محیط اطراف دریاچه توسط محقق مورد تجزیه قرار گرفته است.

(ه) با توجه به تغییر اقلیم و پدیدهٔ خشکسالی، بهتر است مدیران و مردم استان از افزایش جمعیت و استفادهٔ نابجا از محیط دریاچه جلوگیری کنند.

- (۱) الف) مرحلهٔ سوم - ب) مرحلهٔ چهارم
- (۲) ب) مرحلهٔ سوم - د) مرحلهٔ پنجم
- (۳) ه) مرحلهٔ دوم - الف) مرحلهٔ چهارم
- (۴) د) مرحلهٔ چهارم - ج) مرحلهٔ اول

فصل اول: ناحیه چیست؟
(درس‌های ۱ و ۲)
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

اگر به سؤال‌های ۱۲۱ تا ۱۲۵ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۱۲۶ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۱۲۶- کدام یک از موارد زیر علت مناسبی برای متن زیر است؟

«در ناحیه ساحلی پیرائوس در کشور یونان، ساختمان‌های بلندمرتبه پدید آمده است.»

الف) داشتن نقش بندری در کنار دریا

ب) جذب جمعیت زیاد

ج) رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری

د) بارندگی زیاد و رطوبت کافی

۴) «د» و «ب»

۳) «ب» و «الف»

۲) «ج» و «ب»

۱) «ج» و «الف»

۱۲۷- براساس موارد مطرح‌شده، کدام گزینه درست است؟

الف) وحدت‌یابی عناصر طبیعی و انسانی

ب) بیشترین عامل وحدت و همگونی کانون

ج) تقسیم‌بندی به واحدهای کوچک‌تر

د) متمایز از سایر بخش‌های پیرامون

هـ) ناپدید شدن عوامل همگونی در مرزها

و) کاسته شدن از تمرکز و تعداد کارگاه‌ها

۱) موارد «د»، «الف» و «هـ» مطابق تعریف ناحیه هستند که یکی از ویژگی‌های آن هماهنگی با بخش‌های مجاور خود است.

۲) کانون ناحیه با موارد «و» و «هـ» مغایرت دارد و در این ناحیه عوامل همگونی به ندرت وجود دارد.

۳) موارد «ب» و «الف» با کانون ناحیه مطابقت دارند و در مرزهای یک ناحیه عوامل همگونی دیده نمی‌شود.

۴) کانون ناحیه با موارد «ج»، «ب» و «و» منطبق است و در این ناحیه، مراتع مداری به استپ بیابانی تبدیل می‌شود.

۱۲۸- کدام گزینه به‌ترتیب متن زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است که براساس ... صورت می‌گیرد و انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه به ... بستگی

دارد.»

۱) طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او - هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان

۲) هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان - طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او

۳) یک یا چند معیار و ملاک - طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او

۴) یک یا چند معیار و ملاک - هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان

۱۲۹- با توجه به عبارت‌های زیر کدام گزینه درست است؟

الف) برگزاری اجلاس گفت‌وگوهای فرهنگی ایران و چین

ب) در منطقه آذربایجان شرقی، انسان با بهره‌برداری از منابع معدنی مانند مس و طلا و توسعه صنایع مرتبط، به تأمین نیازهای اقتصادی خود پرداخته و موجب تغییراتی در سیمای طبیعی منطقه شده است.

ج) در کویر لوت، مردم با ساخت بادگیرها و استفاده از قنات‌ها توانسته‌اند با شرایط سخت آب‌وهوایی سازگار شوند و سکونت‌گاه‌هایی پایدار ایجاد کنند.

د) هزینه بیش از یک میلیارد دلار روزانه کشورهای عضو اتحادیه اروپا برای واردات انرژی نفت و گاز

۱) عبارت «ب» همچون «ج» به به وجود آوردن و تغییر دادن نواحی طبیعی توسط انسان برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی اشاره دارد.

۲) عبارت «الف» برخلاف «ب» به تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها بر نواحی اشاره دارد.

۳) عبارت «ج» همچون «د» بیانگر این است که محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده‌اند.

۴) عبارت «الف» همچون «د» بیانگر این است که هر ناحیه کره زمین، با دیگر نواحی مبادلات اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دارد. نواحی بر روی یکدیگر تأثیر می‌گذارند.

۱۳۰- با عنایت به عبارت زیر، کدام مورد توضیح درستی ارائه می‌کند؟

«نواحی «الف» در بستر نواحی «ب» شکل می‌گیرند»

۱) اگر نواحی مرطوب و بارانی استوایی را زیرمجموعه «الف» و قوم پشتون در افغانستان را زیرمجموعه «ب» در نظر بگیریم، عبارت با واقعیت منطبق نیست.

۲) اگر ناحیه زبانی انگلیسی و اسپانیایی در مجاورت مرز مکزیک را زیرمجموعه «الف» و ناحیه دشت لوت را زیرمجموعه «ب» در نظر بگیریم، می‌توان گفت ادامه حیات نواحی «ب» به نواحی «الف» وابسته است.

۳) اگر نواحی مختلف خاک‌ها در کانادا را زیرمجموعه «ب» و ناحیه زبانی رمانش در سوئیس را زیرمجموعه «الف» در نظر بگیریم، می‌توان گفت تعیین مرز دقیق نواحی در «الف» دشوارتر از «ب» نیست.

۴) اگر ناحیه صنعتی رور در آلمان را زیرمجموعه «ب» و ناحیه ساوان را زیرمجموعه «الف» در نظر بگیریم، عبارت با واقعیت منطبق است.

هستی و چیستی
صفحه‌های ۱ تا ۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۳۱- کدام گزینه به‌درستی نسبت میان هستی و چیستی را بیان می‌کند؟

(۱) هستی و چیستی دو مفهوم متفاوتند که از یک موجود واحد به دست می‌آیند.

(۲) هستی و چیستی دو جزء عینی و ترکیبی موجودند که در خارج با هم جمع شده‌اند.

(۳) چیستی همیشه پیش از هستی تحقق می‌یابد و تقدم زمانی دارد.

(۴) هستی تنها نام دیگری برای چیستی است و تفاوتی میان آنها نیست.

۱۳۲- **پایانی** کسی که از وجود چیزی مثل انسان آگاه است و از چیستی آن آگاه نیست و می‌پرسد «این چیست؟»، برای دانستن وجوه اختصاصی مفهوم

«انسان» در واقع ویژگی‌های مطرح‌شده در گزینه‌های زیر مدنظر وی است؛ به‌جز ...

(۱) دارای بُعد (۲) رشدکننده

(۳) راه‌رونده (۴) حساس

۱۳۳- کدام گزینه از قدم‌های لازم برای ورود به بحث «تغایر وجود و ماهیت» نیست؟

(۱) چیزهایی که در خارج هستند و یا نیستند، موضوع مسائل فلسفی هستند.

(۲) ما در اطراف خود واقعیاتی می‌یابیم که تأثیرات واقعی بر زندگی ما دارند.

(۳) ما انسان‌ها می‌دانیم که موجوداتی پیرامون ما وجود دارند و می‌توانیم به آن‌ها علم پیدا کنیم.

(۴) گاهی چیزهایی در خارج هستند که نمی‌دانیم چه چیزی هستند.

۱۳۴- کدام تمثیل برای توضیح رابطه وجود و ماهیت در موجودات مختلف مناسب‌تر است؟

(۱) در گلدان‌های مختلف گل‌های مختلف کاشته‌ایم. (۲) در گلدان‌های مختلف یک نوع گل کاشته‌ایم.

(۳) در گلدان‌های یکسان گل‌های یکسان کاشته‌ایم. (۴) در هر گلدان یک گل مخصوص به آن گلدان کاشته‌ایم.

۱۳۵- **پایانی** کدام یک از حمل‌های زیر بی‌نیاز از دلیل است؟

(۱) حیوان ناطق دو پا دارد. (۲) انسان موجود است.

(۳) حیوان جسم حساس است. (۴) خدا وجود دارد.

۱۳۶- در کدام گزینه، همهٔ حمل‌ها بی‌نیاز از دلیل یا اولی ذاتی است؟

- (۱) انسان ناطق است. - مثلث شکل است. - آب سیال است.
 (۲) انسان بخیل است. - آهن فلز است. - مثلث متساوی‌الساقین است.
 (۳) آب شور است. - مثلث سه‌ضلعی است. - انسان حیوان ناطق است.
 (۴) فریاد بلند است. - سیب میوه است. - سیب شیرین است.

۱۳۷- اگر فرض کنیم که وجود جزء ماهیت باشد، آنگاه

- (۱) تمایزی میان ماهیات نخواهد بود.
 (۲) هر ماهیت تصور شده در جهان خارج موجود خواهد بود.
 (۳) حمل وجود بر ماهیت نیازمند دلیل خواهد بود.
 (۴) تقسیم وجود به علم و وجود خارجی بی‌معنا می‌شود.

۱۳۸- در کدام گزینه، نمی‌توان از دلیل حمل هر دو عبارت سؤال کرد؟

- (۱) تابستان گرم است. - مثلث سه‌گوش است.
 (۲) بوتهٔ خیار رشدکننده است. - عدد سه فرد است.
 (۳) خفاش پرنده است. - خدا موجود است.
 (۴) عدد مقدار است. - حیوان دارای حواس است.

۱۳۹- کدام گزاره دربارهٔ مفهومی مانند «سیمرغ» می‌تواند درست باشد؟

- (۱) چون هستی و چیستی سیمرغ باید در عالم خارج یک چیز باشد، پس سیمرغ نه وجود دارد و نه ماهیت.
 (۲) چون چنین مفهومی در عالم بیرون از ذهن نمی‌تواند واقعیت داشته باشد، فاقد وجود ذهنی و عینی است.
 (۳) از آنجاکه چیستی آن برایمان روشن است، پس قطعاً دارای وجود ذهنی است.
 (۴) چون وجود و ماهیت سیمرغ در عالم ذهن مغایر هستند، سیمرغ هم وجود ذهنی و هم وجود عینی دارد.

۱۴۰- **نهایی** کدام عبارت درست است؟

- (۱) بی‌تردید مغایرت وجود و ماهیت اساسی‌ترین نظریهٔ فلسفی در تفکر اسلامی است.
 (۲) مغایرت وجود و ماهیت اساس برهان خداشناسی توماس آکوئیناس قرار گرفته است.
 (۳) فلاسفهٔ غرب از طریق آرای ابن‌سینا و ابن‌رشد با فلسفهٔ ارسطو آشنا شدند.
 (۴) فلسفهٔ تومیسیم متکی بر آرای ابن‌رشد و تا حدودی ابن‌سینا است.

منطق، ترازوی اندیشه
صفحه‌های ۱ تا ۱۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۴۱- کدام عبارت درست است؟

- (۱) آموزش علم منطق موجب گسترش معلومات انسان، اعم از تصویری و تصدیقی، نمی‌شود.
- (۲) علم منطق جز خودش محتوای هیچ علمی را بررسی نمی‌کند، حتی فلسفه.
- (۳) کاربرد طبیعی قواعد تفکر توسط ذهن انسان، او را از دانستن نام آن قواعد بی‌نیاز کرده است.
- (۴) ارزیابی اندیشه‌های فلسفی تنها کاربرد علم منطق در علوم مختلف است.

۱۴۲- کدام یک از جملات زیر دقیق‌تر بیانگر حیطه کاربرد منطق است؟

- (۱) منطق فقط ابزاری برای فهم فلسفه است.
- (۲) منطق بیشتر برای دانشجویان فلسفه و رشته‌های تخصصی علوم کاربرد دارد.
- (۳) منطق ابزاری ضروری برای درست فکر کردن، تصمیم‌گیری و ارزیابی استدلال‌ها در زندگی روزمره است.
- (۴) کاربرد منطق در زندگی روزمره در زمان‌های گذشته بیشتر بوده است.

۱۴۳- کدام گزاره دانش منطق را به‌درستی توصیف می‌کند؟

- (۱) قواعد علم منطق شیوه به دست آوردن اموری است که آنها را نمی‌دانیم.
- (۲) کسی که از کسب دانش منطق خودداری ورزد، نمی‌تواند نسبت به هیچ‌کدام از معلومات خود یقین داشته باشد.
- (۳) منطق ابزاری برای به دست آوردن دیگر دانش‌هاست و سایر علوم را به خدمت می‌گیرد.
- (۴) منطق علمی است که به کشف ماهیت ذهن پرداخته و هدف آن آموزش شیوه درست اندیشیدن است.

۱۴۴- کدام گزاره درباره علم منطق و دو بخش اصلی آن درست است؟

- (۱) منطق تعریف اصطلاحات علوم مختلف را به شیوه درست بیان می‌کند.
- (۲) در تعریف، به کمک تصورات مجهول به تصور معلوم دست می‌یابیم.
- (۳) دانش منطق بر اساس نوع آگاهی‌های ذهن و فرایند اندیشه به دو حیطه تقسیم می‌شود.
- (۴) هر تصویری که درباره جهان پیرامون مان داریم، به واسطه یک تعریف معلوم شده است.

۱۴۵- در کدام یک از گزینه‌های زیر حکم و قضاوت وجود دارد؟

- (۱) منطق و فلسفه کنکور را خیلی دقیق بخوان.
- (۲) کنکور انسانی در چه روزی برگزار می‌شود؟
- (۳) توانا بود هر که دانا بود.
- (۴) اگر دانشگاه فرهنگیان قبول بشوی!

۱۴۶- در کدام گزینه تصدیق وجود دارد؟

- (۱) برخیز و مخور غم جهان گذران.
(۲) الهی خاطری جمع ده و خیالی آسوده از گذر ایام روزگار.
(۳) چشم‌ها را باید شست، جور دیگر باید دید.
(۴) بامدادان که قافله همه خموش بود، راهزنی آمد و قافله با خود برد.

۱۴۷- تفاوت تعریف و استدلال در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- (۱) استدلال کاری است که هنگام اندیشیدن انجام می‌دهیم، اما تعریف این گونه نیست.
(۲) در تعریف از مجهولات به معلومات می‌رسیم، اما در استدلال برعکس.
(۳) تعریف حیطه‌ای از ادراک آدمی است و استدلال حیطه‌ای از اندیشیدن است.
(۴) تعریف پاسخ به چستی است و استدلال پاسخ به چرایی.

۱۴۸- درباره علم منطق کدام مورد به درستی بیان شده است؟

- (۱) حیطه کاربرد آن تعریف و استدلال است.
(۲) در فلسفه و هوش مصنوعی کاربرد مستقیمی دارد.
(۳) با مغالطات، که همان بیماری‌های ذهن هستند، مبارزه می‌کند.
(۴) قواعد آن را ارسطو ابداع کرد و امثال ابن‌سینا این قواعد را گسترش دادند.

۱۴۹- آشنایی با حیطه‌های اصلی منطق در وهله اول مستلزم چیست؟

- (۱) توجه به تفاوت حیطه‌های دانش بشری
(۲) آشنایی با استدلال‌های فلسفی
(۳) توجه به تفاوت تصور و تعریف
(۴) آشنایی با انواع قضایای منطقی

۱۵۰- برای معلوم‌ساختن کدام مورد تعریف به کار می‌رود؟

- (۱) انسان در هر چیزی که مشاهده می‌کند دو جنبه می‌یابد.
(۲) ماتریالیست‌ها و کانت به نفس غیرمادی انسان اعتقاد ندارند.
(۳) امیرعلی دیروز از رفتار عجیب خواهرش بسیار متعجب شد.
(۴) ملاصدرا که در زمانه‌اش تنها بود و کسی او را باور نداشت.

چیستی فلسفه

صفحه‌های ۱ تا ۱۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۵۱- کدام مورد را می‌توان پرسش فلسفی دانست؟

- (۱) آیا فیلسوفانی بوده‌اند که امکان شناخت را رد کنند؟
- (۲) اگر انسان‌ها چهل دست و پا با بیست سر داشتند چه اتفاقی می‌افتاد؟
- (۳) آیا عشق و دوستی امری مقدس است یا امری خیالی و ذهنی؟
- (۴) چگونه بشر توانست با کمترین امکانات اهرام ثلاثه را بسازد؟

۱۵۲- کدام گزاره نادرست است؟

- (۱) پرسشگری انسان در دوران کودکی بعضاً به‌خاطر کنجکاوی او درباره علت حوادث پیرامون است.
- (۲) کسی که دغدغه او صرفاً مسائل زندگی روزمره است گاهی سؤالات اساسی و بنیادی نیز مطرح می‌کند.
- (۳) مواجهه انسان با یک مجهول یا مسئله مهم، لزوماً به معنی ورود او به مراحل تفکر فلسفی نیست.
- (۴) از نظر ملاصدرا فطرت اول شایسته انسان نیست و عبور از آن لازمه رسیدن به فطرت ثانی است.

۱۵۳- تفاوت مرتبه اول و مرتبه دوم تفکر در چیست؟

- (۱) مرتبه اول تفکر چهار مرحله دارد، ولی مرتبه دوم تفکر پنج مرحله‌ای است.
- (۲) مرتبه اول تفکر را همه انجام می‌دهند، ولی مرتبه دوم مختص فیلسوفان است.
- (۳) مرتبه اول تفکر شامل سؤالات معمولی است، ولی مرتبه دوم به سؤالات تخصصی علوم می‌پردازد.
- (۴) مرتبه اول در زندگی همه انسان‌ها وجود دارد، ولی مرتبه دوم همواره نیازمند تلاش ایجابی است.

۱۵۴- کدام عامل موجب شکل‌گیری دانش فلسفه شد؟

- (۱) کوشش برای ارائه پاسخ‌های کلی توسط فیلسوفان به پرسش‌های فلسفی
- (۲) کوشش برای ارائه پاسخ‌های کلی توسط انسان متمدن به پرسش‌های فلسفی
- (۳) تلاش برای ارائه جواب‌های دقیق توسط فیلسوفان به پرسش‌های فلسفی
- (۴) تلاش برای ارائه جواب‌های قانونمند توسط انسان متمدن به پرسش‌های فلسفی

۱۵۵- در مورد مرحله چهارم تفکر فلسفی نمی‌توان گفت ...

- (۱) زمان لازم برای رسیدن به آن به همت، پشتکار و مهارت و توانایی فکری افراد بستگی دارد.
- (۲) ممکن است برخی سریع به دریافت فلسفی برسند و برخی با تأخیر.
- (۳) بعد از دریافت فلسفی نمی‌توان وارد مسئله‌ای دیگر شد.
- (۴) برخی هیچ‌گاه به چنین دریافتی نمی‌رسند.

۱۵۶- کدام یک از گزاره‌های زیر دربارهٔ واژه «فیلسوفیا» درست نیست؟

- (۱) اسم فاعل معنای اصطلاحی این واژه در زمان ارسطو به لحاظ معنایی با معنای اولیه و لفظی واژه سوفیست یکسان است.
- (۲) معنای فیلسوفیا در عصر ارسطو با معنای امروزی این واژه در عصر فعلی نسبت تباین دارد.
- (۳) یکی از عوامل تغییر معنایی این واژه پیشرفت علوم و دانش‌های مختلف است.
- (۴) سقراط تأثیر قابل توجهی در بر سر زبان انداختن این واژه در زمان خود داشت.

۱۵۷- روش بررسی کدام پرسش با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) منشأ شکل‌گیری جهان چیست؟
- (۲) آیا زیست در کرات و سیارات دیگر هم ممکن است؟
- (۳) مجموع زوایای مثلث چند درجه است؟
- (۴) آیا انسان‌ها دارای نفسی غیرمادی هستند که عامل جاودانگی آنان است؟

۱۵۸- دربارهٔ انسان و تفکر، کدام عبارت درست نیست؟

- (۱) پرسشگری دائمی انسان، دلیل روشنی بر تمایل او به دانستن است.
- (۲) تفکر فلسفی و فلسفه، هر دو در حوزهٔ فطرت ثانی قرار می‌گیرند.
- (۳) افرادی که به تفکر فلسفی رسیده‌اند، همچنان نیازمند به تفکر در حوزهٔ فطرت اول هستند.
- (۴) اولین گام در شناخت فلسفی، طرح پرسش‌های فلسفی است.

۱۵۹- کدام یک از موارد زیر، ویژگی اصلی فلسفه را به درستی بیان می‌کند؟

- (۱) فلسفه مانند سایر علوم به موضوعات مشخص و محدود می‌پردازد.
- (۲) فلسفه برای کسب دانش از روش‌های تجربی و ابزارهای آزمایشگاهی استفاده می‌کند.
- (۳) فلسفه صرفاً به بررسی مسائل اخلاقی و اجتماعی محدود می‌شود.
- (۴) فلسفه دربارهٔ بنیادین‌ترین موضوعات وجود و هستی بحث می‌کند و برای حل مسائلی تنها به استدلال‌های عقلی تکیه دارد.

۱۶۰- کدام گزاره به نحو بنیادی‌تری جهان هستی را کاوش می‌کند؟

- (۱) بر اساس یافته‌های جدید دورترین کهکشان‌ها حدود ۱۳ میلیارد سال نوری با ما فاصله دارند.
- (۲) کسی نمی‌داند، شاید مرز جهان ما آغازی برای ورود به جهان‌های دیگر باشد.
- (۳) برخی دانشمندان می‌گویند اندازهٔ جهان قابل مشاهده در حال حاضر تقریباً ۹۳ میلیارد سال نوری است.
- (۴) بر اساس برخی نظریه‌ها جهان هستی از یک نقطهٔ بسیار داغ و چگال با ابعاد بسیار کوچک و بدون علت خاصی آغاز شده است.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اصول انتخاب در کسب و کار

(درس اول و دوم)

صفحه‌های ۲۱ تا ۲۱

۱۶۱- کدام یک از موارد زیر در خصوص ویژگی مشترک کارآفرینان موفق صحیح است؟

(الف) از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند. (یادگیرنده)

(ب) نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند. (خوش‌بین)

(ج) فرصت‌های کسب‌وکار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند. (نوآور)

(د) پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند. (ریسک‌پذیر)

(ه) منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند. (پرانگیزه)

(۴) الف - د

(۳) ب - د

(۲) ب - ه

(۱) الف - ج

۱۶۲- یک شرکت سهامی در یک سال ۷۴۰ میلیون تومان درآمد از طریق ارائه سهام‌های خود در بورس اوراق بهادار به‌دست آورده است. اگر هزینه ثبت این

شرکت در بورس برابر با ۲۰ میلیون تومان و همچنین مجموع حقوق و دستمزد کارکنان این شرکت در طول این یک سال برابر با ۲۶۰ میلیون تومان

باشد، سود این شرکت در این یک سال چقدر است؟ اگر تعداد سهام‌های این شرکت در بورس برابر با ۱,۶۰۰ عدد باشد، فردی که ۱۹۲ عدد سهام

این شرکت را خریداری می‌کند، چه میزان از سود شرکت را دریافت خواهد کرد؟

(۱) ۴۸۰ میلیون تومان - ۴۶/۲ میلیون تومان

(۲) ۴۶۰ میلیون تومان - ۴۶/۲ میلیون تومان

(۳) ۴۶۰ میلیون تومان - ۵۵/۲ میلیون تومان

(۴) ۴۸۰ میلیون تومان - ۵۵/۲ میلیون تومان

۱۶۳- کدام یک از موارد زیر نشان‌دهنده یکی از دلایل گرایش برخی افراد به کسب‌وکار شخصی، با وجود معایب آن است؟

(۱) کسب‌وکار شخصی به دلیل تخصص‌گرایی بیشتر جذاب است، هرچند با مشکل تأمین مالی روبه‌رو می‌شود.

(۲) افراد به کسب‌وکار شخصی گرایش دارند چون مالکیت کامل سود دارند، حتی اگر با مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها مواجه شوند.

(۳) در کسب‌وکار شخصی، امکان رقابت بالاتر با وجود بار سنگین مسئولیت یکی از انگیزه‌های افراد است.

(۴) با اینکه کسب‌وکار شخصی دارای هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر است، اما منافع مالیاتی انگیزه اصلی انتخاب آن است.

۱۶۴- صاحب شرکتی در طول یک سال ۵۶۰ میلیون تومان درآمد از ارائه ۷۰۰ فعالیت خدماتی به‌دست آورده است. اگر هزینه خدمات ارائه‌شده یک‌چهارم

درآمد شرکت باشد، پاسخ پرسش‌های زیر به‌ترتیب از راست به چپ کدام است؟

- سود این شرکت، چند میلیون تومان است؟

- قیمت هر فعالیت خدماتی ارائه‌شده چند ریال است؟

(۴) ۴۲۰ - ۸,۰۰۰,۰۰۰

(۳) ۴۲ - ۸۰۰,۰۰۰

(۲) ۴۲۰ - ۶,۰۰۰,۰۰۰

(۱) ۴۲ - ۶,۰۰۰,۰۰۰

۱۶۵- احتمال عدم موفقیت در آغاز راه‌اندازی یک کسب‌وکار، چه تأثیری بر رفتار کارآفرینان دارد؟

(۱) موجب می‌شود کارآفرینان آگاهی و دانش خود را برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره شرکت افزایش دهند.

(۲) باعث می‌شود تنها عده خاصی از افراد، یک کسب‌وکار جدید راه‌اندازی کنند.

(۳) چون احتمال موفقیت و سودآوری نیز وجود دارد، کارآفرینان همچنان انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی را دارند.

(۴) احتمال عدم موفقیت، کارآفرینان را به سمت راه‌اندازی کسب‌وکارهایی با عمر کوتاه سوق می‌دهد.

۱۶۶- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک باغدار به همراه دوازده نفر کارگر و یک مهندس کشاورزی با تولید هفت ونیم

۱	اجاره ماهیانه باغ	۶۰ میلیون تومان
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر کارگر	$\frac{1}{3}$ اجاره وسایل
۳	خرید منزل مسکونی صاحب باغ	۱۰۰ میلیون تومان
۴	اجاره وسایل و ابزار مورد نیاز	۷۵ میلیون تومان
۵	خرید سم و کود مناسب	۴۰ میلیون تومان
۶	کرایه حمل و نقل محصول	۲۰ میلیون تومان
۷	حقوق ماهیانه باغدار و مهندس	۱۲۰ میلیون تومان

تن میوه به ارزش شش ونیم میلیارد تومان، کدام مورد است؟

(۱) ۵۰۵ میلیون تومان سود

(۲) ۶۰۵ میلیون تومان سود

(۳) ۵۰۵ میلیون تومان ضرر

(۴) ۶۰۵ میلیون تومان ضرر

۱۶۷- چه تعداد از عبارات زیر صحیح هستند؟

- کارآفرین باید اتخاذ تصمیمات مناسب درباره مسائل مانند موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت گذاری و تبلیغات را به متخصصان آن واگذار کند و در این خصوص مداخله ای نکند.

- چگونگی تقسیم سود و زیان از جمله مواردی است که در اساسنامه شرکت ها بیان می شود.

- مسئولیت محدود برای سهام داران از معایب ایجاد یک شرکت سهامی است.

- تعاونی ها مراحل راه اندازی کم و بیش مشابهی با کسب و کارهای شخصی دارند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۶۸- «گروهی از هنرمندان نقاش می خواهند برای خرید وسایل طراحی مانند بوم، قلم مو و سایر وسایل مرتبط به صورت عمده هزینه کنند و هزینه را

بین اعضا تقسیم کنند.» کدام گزینه در این خصوص نادرست بیان شده است؟

(۱) سود حاصل از این کار به نسبت برابر بین اعضای گروه تقسیم می شود.

(۲) هدف از انجام این کار، تأمین نیازمندی های اعضای این گروه است.

(۳) این هنرمندان می توانند از مزایای فعالیت های اقتصادی با مقیاس بزرگ بهره مند شوند.

(۴) در صورت نیاز به رأی گیری در این گروه، هر یک از افراد یک حق رأی خواهند داشت.

۱۶۹- عبارت زیر به کدام «مفهوم اقتصادی» اشاره دارد؟

«آقای کریمی یک شرکت سهامی تأسیس کرده و خودرویی را به نام شرکت ثبت کرده است. طلبکار شخصی آقای کریمی، به دلیل بدهی او، نمی تواند

این خودرو را بابت طلبش از آقای کریمی دریافت نماید.»

(۱) شرکت ها به عنوان «سازمان تولید» فعالیت می کنند.

(۲) سهامداران تنها به اندازه سهام خود «مالکیت نسبی» دارند.

(۳) قوانین دولتی برای حمایت از سرمایه گذاران ایجاد شده است.

(۴) شرکت ها دارای «هویت قانونی» هستند.

۱۷۰- برای هریک از موارد زیر چه نوع کسب و کاری مناسب تر است؟

- چند فروشنده محلی تصمیم می گیرند برای کاهش هزینه ها، کالاهای مورد نیاز خود را به صورت گروهی از تولیدکننده بخرند و سپس هزینه را بین

خود تقسیم کنند و همه به یک اندازه از تخفیف و مزایا بهره مند شوند.

- فردی قصد دارد با راه اندازی یک کارگاه تولیدی، محصولاتش را در چندین شهر به بازار عرضه کند.

- یک مؤسسه ثبت شده، درآمد حاصل از فروش محصولات دست ساز را صرف حمایت مالی از کودکان بی سرپرست می کند.

(۱) شرکت سهامی - شرکت سهامی - غیرانتفاعی

(۲) تعاونی - شخصی - غیرانتفاعی

(۳) شرکت سهامی - تعاونی - شخصی

(۴) تعاونی - شرکت سهامی - شخصی

کتاب‌های آیة انسانیت را

پیماهای تمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دانش آموز عزیز، سؤالات عمومی از شماره ۲۰۱ شروع می شود، دقت
نمایید تا گزینه ها را به درستی وارد پاسخ برگ کنید.

دفترچه سؤال ؟

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۱۸ مهر ماه ۱۴۰۴

تعداد سؤالات و زمان پاسخ گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی ۳	۲۰	۲۰۱ - ۲۲۰	۲۰
دین و زندگی ۳	۱۰	۲۲۱ - ۲۳۰	۱۰
زبان انگلیسی ۳	۱۰	۲۳۱ - ۲۴۰	۱۰
جمع دروس عمومی	۴۰	—	۴۰

طراحان به ترتیب حروف الفبا

فارسی	حسن افتاده، حسین پرهیزگار، نازنین فاطمه حاجیلو، سعید جعفری، ابوالفضل عباس زاده، محسن فدایی
دین و زندگی	محسن بیاتی، فردین سماقی، محمد مهدی مانده علی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	رحمت اله استیری، محمد مهدی دغلاوی، آرمین رحمانی، بیتا قربان پور، عقیل محمدی روش

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس های مستند سازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	نازنین فاطمه حاجیلو	مرتضی منشاری	—	فریبا رنوفی
دین و زندگی	محمد مهدی مانده علی	محمد مهدی مانده علی	امیر مهدی افشار سکینه گلشنی	محمدفرحان فخاریان	محمد صدرا پنجه پور
اقلیت های مذهبی	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی	رحمت اله استیری	رحمت اله استیری	طاها اصغریان، فاطمه نقدی	مانده سالاری	سپهر اشتیاقی

مدیران گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستند سازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: مجیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رنوفی
حروف نگار و صفحه آرا	زهرا تاجیک

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

۲۰۱- چه تعداد از واژگان زیر به درستی معنا شده‌اند؟

«پویدن: رفتن / جلال: بزرگواری / روی: راه / بنان: انگشتان / جسیم: خوش اندام / قسیم: تقسیم‌کننده عادل /

وسیم: دارای نشان پیامبری / مطاع: فرمانبر / فاحش: زیاد / شهد فایق: غسل خالص»

(۱) پنج (۲) چهار

(۳) هفت (۴) شش

۲۰۲- در کدام گزینه غلط املایی دیده می‌شود؟

(۱) ملکا، ذکر تو گویم که تو پاکِی و خدایی

(۳) همه توحید تو گویم که به توحید سزایی

(۴) همه عزّی و جلالی، همه علمی و یقینی

(۲) تو نمایندۀ فضلی، تو سزاوار سنایی

۲۰۳- در کدام گزینه، نوع متفاوتی از حذف فعل دیده می‌شود؟

(۱) بنده همان به که ز تقصیر خویش

(۲) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟

(۳) کرم بین و لطف خداوندگار

(۴) همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار

(۲) عذر به درگاه خدای آورد

(۲) چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟

(۳) گنه بنده کرده‌ست و او شرمسار

(۴) شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری

۲۰۴- نقش دستوری ضمیر پیوسته در کدام گزینه، با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) خوان نعمت بی‌دریغش همه جا کشیده.

(۳) چون برسیدم بوی گلم چنان مست کرد....

(۲) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.

(۴) باران رحمت بی‌حسابش همه را رسیده.

۲۰۵- در کدام گزینه، مفهوم نمادین یا استعاری هر ترکیب به درستی مشخص شده است؟

(۱) به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیهٔ اصحاب را: (درخت گل استعاره از زیبایی‌های معنوی)

(۲) ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد: (مرغ سحر نماد از عاشق حقیقی)

(۳) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد: (فرش زمردین نماد از چمن)

(۴) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟/ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟: (موج بحر استعاره از دشواری‌ها و سختی‌های روزگار)

۲۰۶- آرایه شاخص کدام گزینه با آرایه شاخص جمله زیر یکسان است؟

«باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده.»

(۱) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند / تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری

(۲) تخم خرمايي به تربيتش نخل باسق گشته.

(۳) منتّ خدای را عزّوجلّ، که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.

(۴) بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.

۲۰۷- کدام گزینه جمله‌های زیر را کامل می‌کند؟

الف) ... نثر آمیخته به نظم اثر مصلح‌الدین عبدالله سعدی شیرازی است.

ب) کلیله و دمنه ... نصرالله منشی شامل داستان‌هایی از زبان حیوانات است.

(۲) گلستان، تألیف

(۱) گلستان، ترجمه

(۴) بوستان، تألیف

(۳) بوستان، ترجمه

۲۰۸- ویژگی اشاره شده در مورد خداوند در هر مصراع، در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

(۱) نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی: ادراک‌ناپذیر بودن وجود خداوند

(۲) همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی: دارای بهترین صفات بودن خداوند

(۳) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بیوشی: ستارالعیوب و علام‌الغیوب بودن خداوند

(۴) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی: ناستودنی بودن خداوند

۲۰۹- بیت زیر با کدام گزینه هم مفهوم است؟

وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای»

«هیچ نقاشت نمی‌بیند که نقشی برکشد

گنه بنده کرده‌ست و او شرمسار

(۱) کرم بین و لطف خداوندگار

کز عهده شکرش به درآید؟

(۲) از دست و زبان که برآید

بی‌دل از بی‌نشان چه گوید باز؟

(۳) گر کسی وصف او ز من پرسد

عذر به درگاه خدای آورد

(۴) بنده همان به که ز تقصیر خویش

۲۱۰- مفهوم حکایت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟

«گویند که بطی در آب روشنایی ستاره می‌دید. پنداشت که ماهی است. قصدی می‌کرد تا بگیرد و هیچ نمی‌یافت. چون بارها بیازمود و حاصلی ندید،

فرو گذاشت. دیگر روز هرگاه که ماهی بدیدی، گمان بردی که همان روشنایی است؛ قصدی نپیوستی، و ثمرت این تجربت آن بود که همه روز گرسنه بماند.»

(۲) در ستایش تجربه و آزمایش است.

(۱) گمان‌های نادرست باعث ناامیدی انسان می‌گردد.

(۴) از چاله به درون چاه افتادن

(۳) تصورات نادرست هم ثمربخش خواهد بود.

تبدیل به تست نمونه سؤال‌های امتحانی

۲۱۱- زمان افعال پایانی ابیات زیر به ترتیب در کدام گزینه درست آمده است؟

(الف) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری

(ب) همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری

(۱) مضارع اخباری، مضارع اخباری (۲) ماضی استمراری، مضارع التزامی

(۳) مضارع التزامی، مضارع التزامی (۴) مضارع التزامی، مضارع اخباری

۲۱۲- نوع حذف (لفظی یا معنایی) در مصراع اول بیت زیر، در کدام عبارت یافت می‌شود؟

«ای مرغ سحر، عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد»

(۱) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد.

(۲) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات را در مهد زمین بیوردد.

(۳) هر نفسی که فرو می‌رود، ممد حیات است و چون برمی‌آید مفرح ذات.

(۴) یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده.

۲۱۳- در کدام یک از ابیات زیر ارکان تشبیه به درستی مشخص شده است؟

(الف) یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فرو برده و در بحر مکاشفت مستغرق گشته: (مشبهه به)

(ب) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که «ما عبدناک حق عبادتک»: (مشبه)

(ج) باران رحمت بی‌حسابش همه را رسیده و خوان نعمت بی‌دریش همه جا کشیده: (مشبهه به)

(د) درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق دربر گرفته: (مشبه)

(ه) عاشقان کشتگان معشوق‌اند برنیاید ز کشتگان آواز: (مشبهه به)

(۱) ب، د (۲) الف، ج (۳) ه، ج (۴) الف، ب

۲۱۴- با توجه به بخش مشخص‌شده، آرایه نوشته‌شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

(۱) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد: تشبیه

(۲) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد: استعاره

(۳) یکی از یاران گفت: از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟: ایهام

(۴) از دست و زبان که برآید/ کز عهده شکرش به درآید؟: مجاز

۲۱۵- در کدام گزینه «تضمین» به کاررفته است؟

(۱) شفیع مطاع نبی کریم قسیم جسیم نسیم وسیم

(۲) بلغ العلی بکماله، کشف الدجی بجماله حسنات جمیع خصاله، صلوا علیه و آله

(۳) یکی از یاران به طریق انبساط گفت: «از این بوستان که بودی ما را چه تحفه کرامت کردی؟»

(۴) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناک حق عبادتک.

۲۱۶- با توجه به ابیات زیر به چه دلیل انسان‌ها باید از پروردگار خود اطاعت کنند؟

- «ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند
تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری»
همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار
شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری»

- (۱) چون همه موجودات مسخر و در خدمت انسان‌ها هستند.
(۲) چون پروردگار به انسان‌ها رزق و روزی داده است.
(۳) چون انسان‌ها غافل نیستند.
(۴) چون خداوند خالق همه پدیده‌ها است.

۲۱۷- منظور اصلی نویسنده از قسمت‌های مشخص‌شده در کدام گزینه آمده است؟

- الف) گفت: «از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟»
ب) چون برسیدم بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.

- (۱) عالم معنا، جسم خداوند
(۲) تجربه شهود و مکاشفت، جلوه جمال حق
(۳) آبادی، لذت معنوی
(۴) عالم شعر و ادب، مفاهیم عرفانی

۲۱۸- با رعایت ترتیب آیات در صورت سؤال، کدام گزینه مصراع‌های مرتبطی برای هر یک از نظر مفهومی ارائه داده است؟ (یک مورد از مصراع‌ها اضافی است.)

آیات	مصراع‌ها
۱- «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ»	الف) تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی
۲- «لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ»	ب) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو ببوشی
۳- «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»	ج) نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی
۴- «عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ»	د) همه نوری و سروری، همه جودی و جزایی
	ه) همه درگاه تو جویم همه از فضل تو پویم

- (۱) ه، د، ج، الف (۲) ب، الف، ج، ه (۳) ه، ج، د، ب (۴) ب، ج، الف، د

۲۱۹- دو بیت زیر بر کدام ویژگی عاشق حقیقی تأکید دارد؟

- «ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز
کان سوخته را جان شد و آواز نیامد»
این مدعیان در طلبش بی‌خبران‌اند
کان را که خبر شد خبری باز نیامد»

- (۱) بی‌خبری (۲) سوختگی (۳) پختگی (۴) بی‌ادعایی

۲۲۰- معنای کدام عبارت به نثر روان نادرست است؟

- (۱) هر گه که یکی از بندگان گنهکار پریشان‌روزگار: هرگاه که یکی از بندگان گناهکار و بدبخت
(۲) ایزد تعالی در او نظر نکند، بازش بخواند باز اعراض کند: خداوند متعال به او توجه نکند، دوباره او را صدا کند؛ باز بنده روی بگرداند.
(۳) دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد: دست توبه و پشیمانی به امید برآورده شدن به بارگاه خداوند بلند کند.
(۴) بار دیگرش به تضرع و زاری بخواند: بار دیگر او را با التماس کردن و گریه و لابه، صدا کند.

۱۰ دقیقه

دانش آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را دانلود کنید.

دین و زندگی ۳

دین و زندگی ۳

هستی‌بخش

درس ۱

صفحه ۲ تا صفحه ۱۴

۲۲۱- آن چه باعث طراوت و زیبایی بهار جوانی می‌گردد کدام است و کدام روایت نبوی نشانگر آن می‌باشد؟

(۱) پاکی و صفای قلب - «اللهم لا تكلنی الی ...»

(۲) تفکر و اندیشه - «اللهم لا تكلنی الی ...»

(۳) پاکی و صفای قلب - «أفضل العبادۃ ادمان ...»

(۴) تفکر و اندیشه - «أفضل العبادۃ ادمان ...»

۲۲۲- بیت «خشک ابری که بود ز آب تهی / ناید از وی صفت آب‌دهی» مؤید کدام مقدمه از استدلال نیازمندی جهان به خدا در پیدایش است؟

(۱) مقدمه اول، اگر به خود نظر کنیم، خود را پدیده‌ای می‌یابیم که وجود و هستی‌مان از خودمان نیست.

(۲) مقدمه دوم، اگر به خود نظر کنیم، خود را پدیده‌ای می‌یابیم که وجود و هستی‌مان از خودمان نیست.

(۳) مقدمه اول، پدیده‌هایی که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد.

(۴) مقدمه دوم، پدیده‌هایی که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد.

۲۲۳- از کدام بخش حدیث شریف «ما رأیت شیئاً آلاً و رأیت الله قبله و بعده و معه» می‌توان نیازمندی موجودات جهان به خدا در بقا را برداشت کرد؟

(۱) «ما رأیت شیئاً» (۲) «رأیت الله»

(۳) «قبله» (۴) «بعده و معه»

۲۲۴- کدام موارد صحیح می‌باشند؟

الف) رابطه خداوند با جهان تا حدی شبیه رابطه جریان برق با مولد برق است.

ب) جهان، همواره و در هر آن به خداوند نیازمند است.

ج) رابطه خداوند با جهان مانند رابطه بنا با مسجد است.

د) نیاز انسان به خداوند، هم در پیدایش و هم در بقا است.

(۱) الف، ب (۲) ج، د

(۳) ب، د (۴) الف، ج

۲۲۵- اگر بخواهیم برای ستوده بودن خداوند یک مبنای قرآنی ذکر کنیم، کدام عبارت بیانگر آن است؟

(۱) «کل یوم هو فی شأن» (۲) «انتم الفقراء الی الله»

(۳) «و الله هو الغنی الحمید» (۴) «الله نور السماوات و الارض»

۲۲۶- شاعر در تبیین «عرض نیاز دائمی موجودات به خداوند» کدام بیت را می‌سراید؟

- (۱) دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید، اول خدا دید
- (۲) به صحرا بنگرم صحرا تو بینم / به دریا بنگرم دریا تو بینم
- (۳) خشک ابری که بود ز آب تهی / نابد از وی صفت آب‌دهی
- (۴) ما همه شیران ولی شیر علم / حمله‌مان از باد باشد دم به دم

۲۲۷- به ترتیب، کدام گزینه به ویژگی انسان‌های «ناآگاه» و انسان‌های «آگاه» نسبت به نیازهای دائمی به خداوند اشاره دارد؟

- (۱) انسان‌های ناآگاه نسبت به نیاز دائمی انسان به خداوند بی‌توجه‌اند. - انسان‌های آگاه دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می‌کنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او می‌دانند.
- (۲) انسان‌های ناآگاه درگیر روزمرگی و ظواهرند و کمتر به مسائل عمیق‌تر می‌پردازند. - انسان‌های آگاه صرفاً به دنبال خودشناسی و درک عمیق‌تری از هستی می‌باشند.
- (۳) انسان‌های ناآگاه درگیر روزمرگی و ظواهرند و کمتر به مسائل عمیق‌تر می‌پردازند. - انسان‌های آگاه دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می‌کنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او می‌دانند.
- (۴) انسان‌های ناآگاه نسبت به نیاز دائمی انسان به خداوند بی‌توجه‌اند. - انسان‌های آگاه صرفاً به دنبال خودشناسی و درک عمیق‌تری از هستی می‌باشند.

۲۲۸- در رابطه با «نور هستی» کدام گزینه غلط است؟

- (۱) خداوند، نور آسمان‌ها و زمین است.
 - (۲) نور آن چیزی است که خودش روشن و آشکار است و سبب روشنایی سایر چیزها می‌شود.
 - (۳) نورهای معمولی خودشان آشکار هستند ولی سبب آشکار شدن سایر چیزها نیز می‌شوند.
 - (۴) نور هستی بودن خداوند یعنی برخی موجودات وجود خود را از او می‌گیرند.
- ۲۲۹- با توجه به آیه «الله نور السماوات و الارض»، انسان اندیشمند با دقت در جهان هستی به چه نکته‌ای دست پیدا می‌کند؟

- (۱) هر کدام از ما براساس فطرت خویش با تمام وجود خدا را درمی‌یابیم و حضورش را درک می‌کنیم.
- (۲) هر قدر انسان کمالاتی نظیر قدرت و ثروت کسب کند، باز هم نسبت به خداوند فقیر است.
- (۳) هر موجودی در حد خودش تجلی خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر صفات الهی است.
- (۴) در آفرینش، یک موجود فقط در صورتی در وجود خود نیازمند به دیگری نیست که خودش ذاتاً موجود باشد.

۲۳۰- لازمه شناخت هر چیزی چیست؟

- (۱) ایمان و باور به آن
- (۲) داشتن علم و آگاهی
- (۳) احاطه و دسترسی به آن
- (۴) محدود بودن آن چیز

۱۰ دقیقه

Sense of Appreciation
درس ۱
صفحة ۱۵ تا صفحه ۲۳

- 1) Using less electricity
- 2) Using public transport
- 3) Recycling paper
- 4) Limiting household waste

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۱۸ مهر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
حامد کریمی	مسئول دفترچه
امیرحسین افجه، امیرعلی حسینی‌زاده	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، امیرحسین افجه، علی کریمی‌فرع، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

استعداد تحلیلی

* بر اساس متن زیر برگرفته از کتاب «مسائل جوانان و نوجوانان» نوشته‌ی دکتر غلامعلی افروز به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

نوجوانی و جوانی که از حساس‌ترین دوره‌های تحول روانی و اجتماعی فرد است، ویژگی‌های منحصر به فردی دارد که شناخت دقیق آن‌ها برای والدین، معلمان و مشاوران، امری ضروری است. فرد در این دوران، با چالش‌های هویتی‌یابی، پذیرش اجتماعی، تعارض‌های درونی و شکل‌گیری شخصیت مستقل مواجه می‌شود. برای مثال اگر نوجوان در پاسخ به پرسش «من که هستم»، نتواند هویتی مشخص و مستقل برای خود تعریف کند، دچار سردرگمی، کاهش اعتماد به نفس و افزایش اضطراب و امکان بروز رفتارهای پرخطر می‌شود. در این نقطه، نقش خانواده و محیط نوجوان است که اثری انکارناپذیر دارد. ارتباط مؤثر والدین با فرزند و تشویق او به تفکر نقاد و ایجاد محیطی برای ابراز احساسات و تجربیات بدون ترس از قضاوت منفی، می‌تواند نوجوان را در مسیر هویتی‌یابی سالم قرار دهد. همچنین یکی از چالش‌های مهم دوران نوجوانی، شکل‌گیری استقلال روانی در مسائل اقتصادی است که در ورود نوجوان به مرحله‌ی تصمیم‌گیری‌های اجتماعی و شخصی همراه اوست. حمایت‌های برنامه‌ریزی‌شده و دقیق، می‌تواند نوجوان را از آسیب‌های اجتماعی مانند وابستگی‌های ناسالم و دیگر رفتارهای ناهنجار دور کند.

۲۵۱- طبق متن بالا، کدام یک از موارد زیر بیشترین تأثیر را در شکل‌گیری هویت نوجوان دارد؟

(۱) موفقیت‌های تحصیلی در محیط‌های آموزشی، یا موفقیت‌های ورزشی در مسابقات

(۲) میزان پذیرش اجتماعی و توان تعامل با دیگران

(۳) حمایت‌های اقتصادی والدین در تأمین نیازهای نوجوان در جامعه

(۴) میزان اثرگذاری فرد در محیط‌های خلاقانه نظیر کارگاه‌های هنری

۲۵۲- متن بالا مهمترین پیامد بحران هویت دوران نوجوانی را در کدام مورد دانسته است؟

(۱) ایجاد وابستگی‌های طولانی‌مدت (۲) کاهش توان تفکر نقاد

(۳) بروز سردرگمی شخصیتی و کاهش اعتماد به نفس (۴) کاهش انگیزه‌ی تحصیلی و افت یادگیری

۲۵۳- طبق متن زیر، کدام گزاره (ها) درست است؟

در فلسفه‌ی تعلیم و تربیت، یکی از چالش‌های اساسی این است که چگونه می‌توان میان ایده‌آلیسم و پراگماتیسم تعادل برقرار کرد. ایده‌آلیسم با تأکید بر جنبه‌ی معنوی و اخلاقی و روحی انسان، بر تربیت او برای رسیدن به کمالات تأکید می‌کند و در مقابل پراگماتیسم با تأکید بر جنبه‌های عملی و کاربردی آموزش، موفقیت را در توانایی فرد برای حل مشکلات اجتماعی و در مواجهه با چالش‌های زندگی می‌بیند.

الف) آموزش بر مبنای ایده‌آلیسم، موفقیت را در تطابق با آرمان‌ها و ویژگی‌های برتر اخلاقی می‌سنجد.

ب) ایده‌آلیسم، آموزش را ابزاری برای غلبه بر مشکلات زندگی می‌داند و بر آموزش‌های کاربردی تأکید می‌کند.

ج) روش‌های آموزشی مبتنی بر پراگماتیسم و ایده‌آلیسم، عملاً هیچ شباهتی به یکدیگر ندارند.

(۱) فقط «الف» (۲) «الف» و «ب»

(۳) فقط «ب» (۴) «ب» و «ج»

* بر اساس متن زیر به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

آدمی باید که بسیار نگوید و سخن دیگری به سخن خود قطع نکند. اگر سؤال از جماعتی کنند که او داخل آن جماعت بود بر ایشان سبقت ننماید و اگر کسی به جواب مشغول شود و او بر بهتر جوابی از آن قادر بود صبر کند تا آن سخن تمام شود پس جواب خود بگوید بر وجهی که در متقدم طعن نکند و در محاوراتی که به حضور او میان دو کس رود خوض ننماید و اگر از او پوشیده دارند... نکند و تا او را با خود مشارکت ندهند مداخلت نکند.

۲۵۴- با حروف به هم ریخته‌ی «ا ت ر س ع ق م» و حرف کدام گزینه، می‌توان عبارتی ساخت که متن را تکمیل کند؟

- (۱) س
(۲) ش
(۳) ن
(۴) و

۲۵۵- بیت زیر، که بدون نقطه نوشته شده است و در اصل با جمله‌های نخست متن قرابت معنایی دارد، در اصل چند نقطه دارد؟

سح را سراسر ای حردمند و س / مایور سح در میان سح

- (۱) پانزده
(۲) شانزده
(۳) هفده
(۴) هجده

۲۵۶- کدام نتیجه‌گیری از متن زیر کاملاً درست است؟

در یک تابلوی مینیاتور قرن هشتمی در تبریز، به طور همزمان سه رویداد جداگانه در زمان و در مکان، بدون هیچ ربط منطقی به هم، مشاهده می‌شود. در صحنه‌ای موسی پای دیوی را به نام اوج با نیزه‌اش سوراخ می‌کند. در صحنه‌ای دیگر پیامبر اسلام، علی (ع) را به بارگاه خود می‌پذیرد. در صحنه‌ای دیگر، مریم مقدس کودک خود، یا همان خدا را در آغوش گرفته‌است. این‌ها مظهر سه سنت ابراهیمی است که در صحنه مینیاتور، فضاهایی کیفی، مختلف و ناهمگن ساخته‌اند.

- (۱) ارتباط بین تصاویر مینیاتورهای ایرانی عمدتاً زمانی یا مکانی است.
(۲) اسلام، مسیحیت و یهود، هر سه از سنت‌های ابراهیمی است.
(۳) در مسیحیت، به ظهور منجی در قالب خدا اعتقاد دارند.
(۴) اوج دیوی بود که عیسی مسیح او را از سر راه خود برداشت.

۲۵۷- در متن زیر تعیین کنید نویسنده، چه پیشفرضی برای استدلال خود داشته است.

عمر ختیم در زمین و زمانی زندگی می‌کرد که علوم نقلی بر علوم عقلی اولویت یافته و سلجوقیان ترک‌نژاد حاکم ایران، تازه مسلمان شده و از معایب نودینان، دست‌کم این یکی را داشتند که غالباً از شدت افراط در زهد به گناه آلوده می‌شدند. در این دوران گاه حتی فلاسفه به نام‌سلمانی و کفر متهم می‌شدند. پس می‌توان درک کرد چرا عمر ختیم که بیزاریش از زاهدان دروغین و مبارزه‌اش با ریاکارها چیزی کمتر از حافظ ندارد، از انتشار اشعارش که این جزم‌اندیشی‌ها را زیر سؤال می‌برد، پروا داشت.

- (۱) اتهام کفر به فلاسفه، تا سال‌ها پس از ختیم ادامه داشته است.
(۲) حافظ به نفرت از مدعیان پارسایی و نبرد با متظاهران مشهور است.
(۳) سلجوقیان هرگز به شکل واقعی به دین اسلام گرایش نیافته‌اند.
(۴) نکوهش جزم‌اندیشی در شعر ختیم، بیشتر و آشکارتر از حافظ است.

۲۵۸- مقداری آب در یک ظرف داریم، و به شکلی که اگر ۲۴ میلی لیتر از محلولی دیگر را به ظرف اضافه کنیم، $\frac{4}{10}$ از حجم ظرف پر خواهد شد. کدام

گزینه مقایسه بهتری بین A و B برقرار می کند؟

A: نصف حجم آب داخل ظرف B: $\frac{1}{3}$ حجم ظرف

$$B > A \quad (2)$$

$$A > B \quad (1)$$

(۴) نمی توان تعیین کرد.

$$A = B \quad (3)$$

۲۵۹- می دانیم ۶۰ درصد از جرم یک خاک را «سیلیس» و ۳۰ درصد آن را آب تشکیل داده است. اگر ۹۰ درصد آب درون خاک بر اثر گرما تبخیر شود،

درصد جرمی «سیلیس» تقریباً چقدر افزایش می یابد؟

$$22 \quad (2)$$

$$12 \quad (1)$$

$$32 \quad (4)$$

$$28 \quad (3)$$

۲۶۰- از باند «الف» یک فرودگاه هر ۴۲ دقیقه یک هواپیما به پرواز درمی آید. این عدد برای باندهای «ب» و «ج» به ترتیب ۶۰ و ۷۸ دقیقه است. اگر رأس

ساعت ۹:۳۰ صبح روز یکشنبه از هر سه باند همزمان هواپیما بلند شود، در کدام روز و ساعت باز هم از هر سه باند همزمان هواپیما پرواز خواهد کرد؟

(۲) پنجشنبه، ساعت ۴:۳۰

(۱) چهارشنبه، ساعت ۴:۳۰

(۴) پنجشنبه، ساعت ۶:۳۰

(۳) چهارشنبه، ساعت ۶:۳۰

۲۶۱- علی و حسن هر یک کاری را به ترتیب در ۶ و ۱۲ روز انجام می دهند. اگر حسین به آن ها ملحق شود، کار دو روزه به اتمام می رسد، برای آن که کار

دقیقاً در یک روز، نه کم تر و نه بیش تر، انجام شود، این سه باید با کدام یک از افراد زیر همکاری کنند؟

(۱) قاسم که کار را به تنهایی در پنج روز انجام می دهد.

(۲) قادر که کار را به تنهایی در چهار روز انجام می دهد.

(۳) فاضل که کار را به تنهایی در سه روز انجام می دهد.

(۴) فائز که کار را به تنهایی در دو روز انجام می دهد.

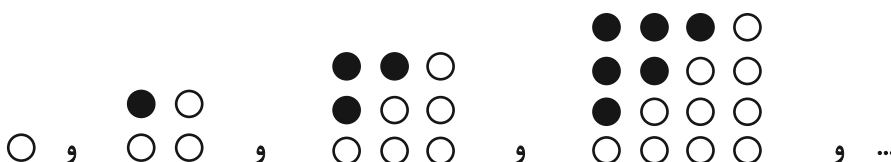
۲۶۲- در شکل n ام الگوی زیر، ۴۵ درصد دایره ها رنگی است. تعداد دایره های رنگی در شکل $2n + 2$ کدام است؟

$$220 \quad (1)$$

$$231 \quad (2)$$

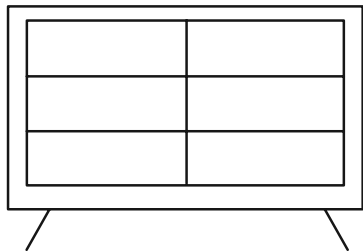
$$242 \quad (3)$$

$$253 \quad (4)$$

۲۶۳- قصد داریم هر یک از عددهای طبیعی ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ و ۶ را به شکلی در شش مستطیل هم‌اندازه شکل زیر قرار دهیم که مجموع دو عدد موجود در

هر سه ردیف، با هم برابر باشد. عدد حداقل چند مستطیل باید معلوم باشد تا عدد همه مستطیل‌ها معلوم شود؟

(۱) یک

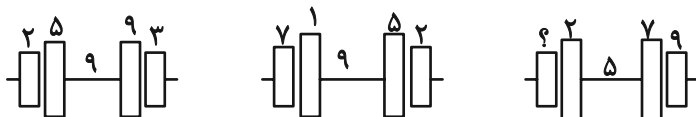
(۲) دو

(۳) سه

(۴) چهار

* در پنج پرسش بعدی گزینه جایگزین علامت(های) سؤال را در الگوی داده‌شده بیابید.

۲۶۴-

(۲) ۴

(۱) ۳

(۴) ۲

(۳) ۵

۷۲۵۳، ۵۳۲، ۲۱، ۱

۹۲۷۴، ۷۵۳، ۲۲، ؟

۲۶۵-

(۲) ۲

(۱) ۱

(۴) صفر

(۳) ۳

۲۶۶-

(۲)

(۱)

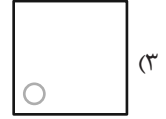
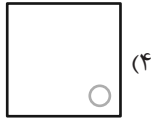
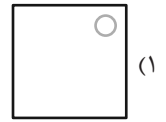
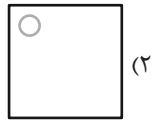
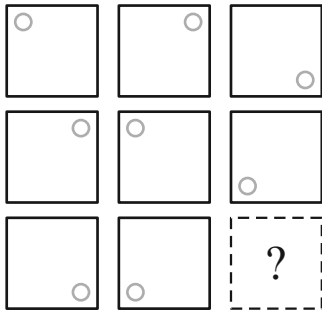

(۴)

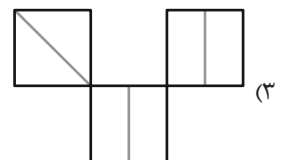
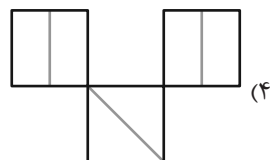
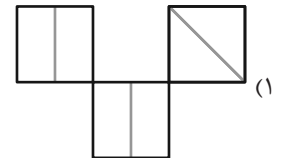
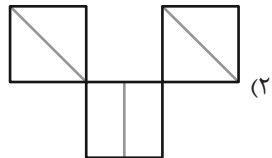
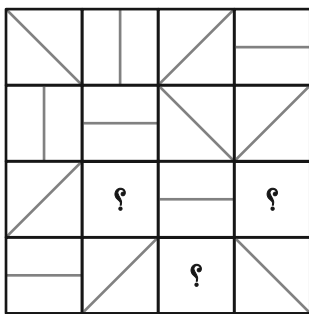

(۳)

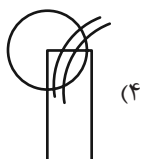
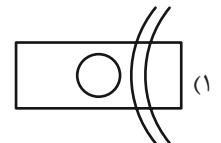
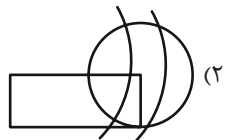
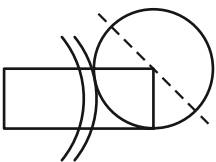
۲۶۷-

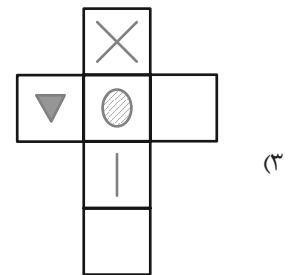
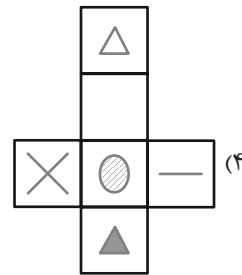
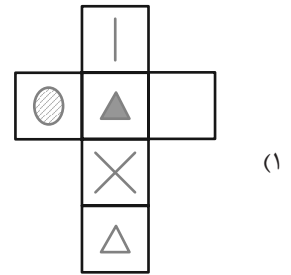
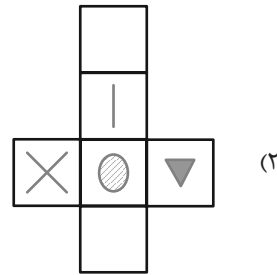
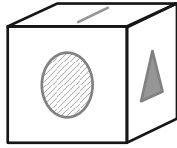
۲۶۸-

۲۶۹- در کدام گزینه می‌توان خطی رسم کرد که جایگاه آن نسبت به دیگر شکل‌ها، به جایگاه خط‌چین روبه‌رو همانندتر باشد؟

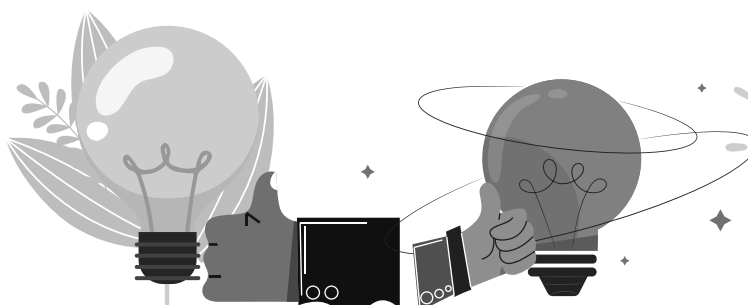
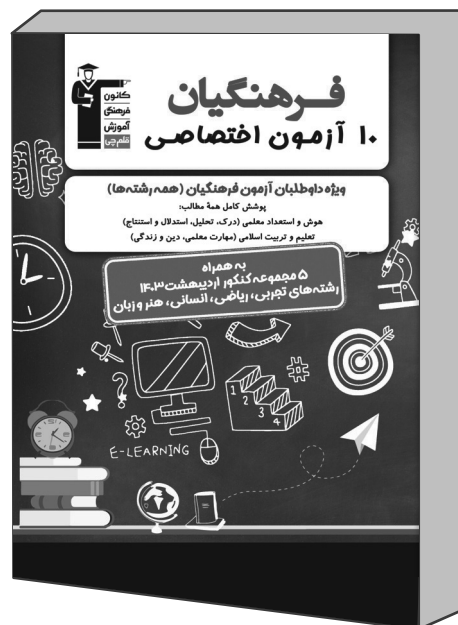

۲۷۰- از کدام شکل گسترده، مکعب زیر حاصل می‌شود؟ پشت برگه‌ها کاملاً سفید است و طرح‌ها تقریبی است.

منابع مناسب هوش و استعداد

دوره دوم

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۸ مهر ماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد اسدی، محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، احمد حسن زاده فرد، احمد رضا ذاکر زاده، هادی فولادی، عباس مالکی، ابراهیم نجفی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیر حسین اشتیری، حسن اصحابی، محسن اصغری، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا پیدقی، جواد جلیلیان، امیر حسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، عمار تاجبخش، ابوطالب درانی، محمدرضا سوری، امیر حسین شکوری، امیرعلی فردین، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، نگین اله باری، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی نژاد، امیرمحمد قلعه‌گاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی، رضا رنجبری	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	تابان صیقلی، فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌گاهی، ایمان کلاته‌عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، سینا غلامی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۱»

(امیر ذکریا)

برای آنکه عدد سه رقمی مضرب ۵ باشند، باید رقم یکان صفر یا پنج باشد.
پس:

$$\frac{4}{\text{صفر}} \times \frac{3}{\text{صفر}} \times \frac{1}{\text{صفر}} = 12$$

$$\frac{3}{\text{پنج}} \times \frac{3}{\text{پنج}} \times \frac{1}{\text{پنج}} = 9$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} 12 + 9 = 21$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۲- گزینه «۲»

(ابراهیم نبفی)

حروف «مه» به ۲! کنار هم و حروف «جوری» کنار هم به ۴! جایگشت دارند. هم‌چنین این دو دسته به ۲! می‌توانند جایگشت داشته باشند.
بنابراین:

$$2! \times 4! \times 2! = 2 \times 24 \times 2 = 96$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۳- گزینه «۴»

(محمدرضا بفرایی)

$$\frac{2}{\text{نفر پنجم یازدهمی}} \times \frac{1}{\text{نفر اول دوازدهمی}} \times \frac{5}{\text{نفر بعدی دهمی}} \times \frac{4}{\text{نفر اول دوازدهمی}} = 120$$

دو نفر بعدی دهمی دو نفر اول دوازدهمی

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۴- گزینه «۱»

(محمدرضا بفرایی)

برای هر سؤال در صورتی که سفید پاسخ نیز جزء انتخاب‌ها باشد، ۵ حالت داریم. از طرفی:

$$3125 = 5^k \Rightarrow 5^k = 5^5 \Rightarrow k = 5$$

با اضافه کردن ۳ سؤال دیگر ۸ سؤال داریم. این بار پاسخ دادن به هر سؤال الزامی است. پس برای هر سؤال ۴ حالت انتخاب داریم. در نتیجه:

$$4^8 = (2^2)^8 = 2^{16}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۵- گزینه «۲»

(محمدرضا بفرایی)

پدر و مادر در دو طرف عکس به دو حالت می‌توانند قرار بگیرند:
حالت اول:

$$4 = \text{مادر} \times \frac{2}{\text{پسر}} \times \frac{2}{\text{دختر}} \times \frac{1}{\text{پسر}} \times \frac{1}{\text{دختر}}$$

حالت دوم:

$$4 = \text{پدر} \times \frac{2}{\text{دختر}} \times \frac{2}{\text{پسر}} \times \frac{1}{\text{دختر}} \times \frac{1}{\text{پسر}}$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} 4 + 4 = 8$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

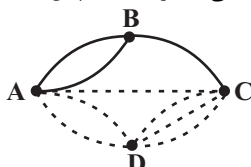
۶- گزینه «۱»

(امیر حسن زارنده‌فر)

$$1 + 2 \times 3 = 7 = \text{تعداد راه‌ها}$$

گزینه «۱» صحیح است.

بدون عبور از شهر B یعنی مسیرهای خط‌چین

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۷- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

در ابتدا راه‌های A به C را می‌نویسیم:

$$\left. \begin{array}{l} A \rightarrow B \rightarrow C = x \times 3 \\ A \rightarrow C = 4 \\ A \rightarrow D \rightarrow C = 1 \times x \end{array} \right\} 3x + x + 4 = 20 \Rightarrow 4x = 16 \Rightarrow x = 4$$

حال راه‌های A به D را می‌نویسیم:

$$\left. \begin{array}{l} A \rightarrow D = 1 \\ A \rightarrow C \rightarrow D = 4 \times 4 \\ A \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow D = 4 \times 3 \times 4 \end{array} \right\} \Rightarrow 1 + 16 + 48 = 65$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۸- گزینه «۱»

(هادی فولادی)

$$n! = 1 \times 2 \times 3 \times \dots \times n \text{ می‌دانیم}$$

$$n = \frac{5 \times 4!}{4 \times 3!} = \frac{5 \times 4!}{4!} = 5 \Rightarrow n! = 5! = 120$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۵)

۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

ابتدا تعداد حالت‌هایی را محاسبه می‌کنیم که رضا و محمد کنار هم باشند:
رضا و محمد را در کنار هم یک بسته در نظر می‌گیریم که این بسته در کنار اصغر، سهیل، کسری و حسن ۵! جایگشت دارد، اما رضا و محمد درون بسته ۲! جایگشت دارند، پس بنا به اصل ضرب، تعداد حالت‌های نامطلوب

$$5! \times 2! = 120 \times 2 = 240$$

۵!

برابر است با ۵! × ۲!

اما اگر هیچ شرطی نداشتیم، این شش نفر در کنار هم ۶! جایگشت داشتند، پس پاسخ سؤال برابر است با:

$$6! - 5! \times 2! = 720 - 240 = 480 = 5! \times 6 - 5! \times 2 = 5! \times (6 - 2) = 120 \times 4 = 480$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۱۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

$$\text{می‌دانیم } P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!}, \text{ پس:}$$

$$P(n, 2) = \frac{n!}{(n-2)!} = \frac{n \times (n-1) \times (n-2)!}{(n-2)!} = n(n-1)$$

با جایگذاری مقدار به دست آمده، در معادله مفروض سؤال، داریم:

$$P(n, 2) = 5n + 7 \Rightarrow n(n-1) = 5n + 7 \Rightarrow n^2 - n = 5n + 7$$

بنابراین باید معادله‌ای بسازیم که ریشه‌های آن $x_1 = 6$ و $x_2 = \frac{-3}{2}$ است.

طبق رابطه مقابل داریم:

$$a(x-x_1)(x-x_2) = 0 \quad \text{با اتحاد جمله مشترک} \rightarrow a(x^2 - \frac{9}{2}x - 9) = 0$$

$$\xrightarrow{a=2} 2(x^2 - \frac{9}{2}x - 9) = 0$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 9x - 18 = 0$$

بنابراین پاسخ گزینه «۳» است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، ۱۹ تا ۲۲)

۱۴- گزینه «۴»

(معمّر اسری)

ابتدا ضرایب معادله را مشخص می‌کنیم:

$$\underbrace{(m-2)}_a x^2 - \underbrace{(3m-5)}_b x - \underbrace{m+6}_c = 0$$

$$S = -\frac{b}{a} = \frac{3m-5}{m-2} \quad \text{جمع ریشه‌های معادله برابر است با:}$$

در صورت کسر به جای -5 می‌نویسیم $-6+1$ و بعد کسر را تفکیک کرده و ساده می‌کنیم:

$$S = \frac{3m-6+1}{m-2} = \frac{3(m-2)}{(m-2)} + \frac{1}{m-2} = 3 + \frac{1}{m-2}$$

حالا برای اینکه $3 + \frac{1}{m-2}$ ماکزیمم شود باید $\frac{1}{m-2}$ حداکثر مقدار خودش باشد. چون باید m عددی صحیح باشد. باید $m=3$ شود تا مقدار مخرج برابر ۱ شود.

* (در این شرایط کسر $\frac{1}{m-2}$ به حداکثر مقدار خودش (۱) می‌رسد. توجه کنید اگر مقدار m کمتر از ۲ باشد مقدار کسر منفی و اگر بزرگتر از ۳ باشد، $\frac{1}{3}$ ، $\frac{1}{2}$ و... می‌شود و کوچکتر می‌شود).

بنابراین $m=3$ و ضرب ریشه‌ها را حساب می‌کنیم.

$$P = \frac{c}{a} = \frac{-m+6}{m-2} = \frac{-3+6}{3-2} = \frac{3}{1} = 3$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۱۵- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

$$\frac{x \times \frac{2}{3}}{\frac{2}{3}} = \frac{x}{3} \quad \text{مساحت مثلث}$$

$$x(x + \frac{2}{3}) = x^2 + \frac{2x}{3}$$

$$\Rightarrow \frac{x}{3} = \frac{2}{5}(x^2 + \frac{2x}{3}) - 1 \Rightarrow \frac{5x}{15} = \frac{6x^2}{15} + \frac{4x}{15} - \frac{15}{15}$$

$$\Rightarrow 6x^2 - x - 15 = 0$$

$$\Delta = 1 - 4 \times 6 \times (-15) = 361$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-(-1) + \sqrt{361}}{2 \times 6} = \frac{1+19}{12} = \frac{5}{3} \quad \text{قق} \\ x_2 = \frac{-(-1) - \sqrt{361}}{2 \times 6} = \frac{-18}{12} \quad \text{غقق} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

$$\Rightarrow n^2 - 6n - 7 = 0 \Rightarrow (n+1)(n-7) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = -1 \\ n = 7 \end{cases}$$

مقدار $n = -1$ را نمی‌پذیریم چون در این صورت $P(n, 2)$ و $P(n-3, n-4)$ تعریف نمی‌شود، پس $n = 7$ داریم:

$$P(n-3, n-4) \xrightarrow{n=7} P(4, 3) = \frac{4!}{(4-3)!} = \frac{4!}{1!} = 4!$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۶ تا ۸)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۱»

(امیر حسن زاده فرد)

$$x = \text{حقوق هر تکنسین}$$

$$2x = \text{حقوق هر مهندس}$$

$$\frac{2x}{3} = \frac{10}{3}x = \text{حقوق هر مدیر}$$

$$2(\frac{10}{3}x) + 8(2x) + 20(x) = 1280$$

یک میلیارد و دویست و هشتاد میلیون تومان معادل ۱۲۸۰ میلیون تومان است.

$$\frac{20}{3}x + 16x + 20x = 1280 \Rightarrow \frac{20}{3}x + 36x = 1280$$

$$\xrightarrow{\times 3} 20x + 3 \times 36x = 3 \times 1280$$

$$128x = 3 \times 1280 \Rightarrow x = 30$$

میلیون تومان $2x = 60$ حقوق مهندس

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۱۳)

۱۲- گزینه «۱»

(هاری فولادی)

معادله یاد شده زمانی ریشه مضاعف دارد که به صورت $(x+2b+1)^2 = 0$ باشد در نتیجه

$$a^2 - 4 = 0 \Rightarrow a^2 = 4 \Rightarrow a = \pm 2$$

از طرفی ریشه مضاعف معادله، جواب معادله $x+2b+1=0$ است. پس

$$x = -1 \Rightarrow 1+2b+1 = 0 \Rightarrow 2b = -2$$

$$\Rightarrow b = -1$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a+b = 2-1 = 1 \\ a+b = -2-1 = -3 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)

۱۳- گزینه «۳»

(معمّر اسری)

یک ریشه این معادله $x_1 = 6$ است و ریشه دیگر آن نیز از جواب معادله $x^2 - 9 = 0$ به دست می‌آید:

$$x^2 - 9 = 0 \Rightarrow x^2 = 9 \xrightarrow{\text{جذر می‌گیریم}} x = \pm 3$$

$$x = \pm 3 \xrightarrow{\text{ریشه منفی}} x = -3$$

حالا ریشه منفی معادله $x^2 - 9 = 0$ را نصف می‌کنیم که ریشه دیگر معادله

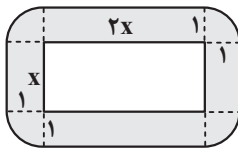
$$x_2 = \frac{-3}{2}$$

$$\Rightarrow \sqrt{16-b} = 12 \times \frac{1}{4} = 3 \xrightarrow{\text{به توان ۲}} 16-b = 9$$

$$\Rightarrow b = 16 - 9 = 7$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۱۹- گزینه «۲» (کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری انسانی - ری ۱۴۰۰)

عرض مستطیل را x و طول آن را $2x$ در نظر می‌گیریم. برای کشیدن حصار، یک متر از هر ضلع فاصله داده می‌شود و در گوشه‌ها نیز چون باید فاصله یک متر باشد، یک ربع دایره با شعاع یک متر خواهیم داشت. بنابراین مساحت محصور برابر است با:

ربع دایره $4 \times S$ مستطیل بالایی و کناری $2S$ + باغچه S = محصور S

$$= x \times 2x + 2(2x \times 1 + x \times 1) + 4 \times \frac{1}{4} \pi \times 1^2$$

$$\Rightarrow S \text{ محصور} = 2x^2 + 6x + \pi$$

مساحت محصور، $1 + \frac{1}{18}\pi$ برابر بیشتر از مساحت باغچه است، پس:

$$S \text{ باغچه} = (1 + \frac{1}{18}\pi)S \text{ محصور}$$

$$\Rightarrow 2x^2 + 6x + \pi = 2x^2 + (1 + \frac{1}{18}\pi)(2x^2)$$

$$\Rightarrow (1 + \frac{1}{18}\pi)(2x^2) - 6x - \pi = 0$$

حل معادله فوق کمی سخت است، پس بهتر است با حدس و آزمایش به جواب برسیم. از آنجا که عدد π باید حذف شود، می‌توان حدس زد که $18 = 2x^2$ است، پس $x = 3$ ، که با جایگذاری در معادله، داریم:

$$(1 + \frac{1}{18}\pi) \times 18 - 6 \times 3 - \pi = 18 + \pi - 18 - \pi = 0$$

پس $x = 3$ و طول مستطیل $2x = 6$ است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۱، ۲۲ و ۳۲)

(ابراهیم نبغی)

۲۰- گزینه «۲»

$$2x^2 + ax - (a+2) = 0 \xrightarrow{+2} x^2 + \frac{a}{2}x = \frac{a+2}{2}$$

$$\frac{a+2}{2} = \frac{a}{4} \xrightarrow{\text{به توان ۲}} \frac{a^2}{16} \rightarrow x^2 + \frac{a}{2}x + \frac{a^2}{16} = \frac{a+2}{2} + \frac{a^2}{16}$$

$$(x - 1/25)^2 = b \rightarrow x^2 - 2/5x + 1/5625 = b$$

$$\frac{a}{2} = -2/5 \rightarrow a = -5, b = \frac{-5+2}{2} + \frac{25}{16} = \frac{1}{16}$$

$$b - \frac{a}{5} = \frac{1}{16} - (-\frac{5}{5}) = \frac{1}{16} + 1 = \frac{17}{16} = 1/0625$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۷)

(عباس مالکی)

۱۶- گزینه «۴»

راه‌حل:

$$\left. \begin{aligned} 9x^2 &= \text{مساحت شکل} \\ 28x &= \text{محیط شکل} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{16}{3} - \frac{\text{محیط شکل}}{2} = \text{مساحت شکل}$$

$$9x^2 = 14x - \frac{16}{3} \rightarrow 9x^2 - 14x + \frac{16}{3} = 0 \Rightarrow x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} \rightarrow$$

$$x_{1,2} = \frac{14 \pm \sqrt{14^2 - (4 \times 9 \times \frac{16}{3})}}{18} = \frac{14 \pm \sqrt{196 - 192}}{18}$$

$$= \frac{14 \pm 2}{18} \Rightarrow \begin{cases} \frac{16}{18} = \frac{8}{9} \\ \frac{12}{18} = \frac{2}{3} \end{cases}$$

جواب مورد نظر $\frac{2}{3} < \frac{8}{9} \Rightarrow \frac{2}{3}$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۳ و ۲۷ تا ۳۲)

(محمدر پرزل نظامی)

۱۷- گزینه «۳»

$$5x^2 + 4x - 3 = 0 \Rightarrow \Delta = (4)^2 - 4(5)(-3)$$

= 16 + 60 = 76 > 0. $\Rightarrow$ ۲ ریشه دارد.

$$x_1 + x_2 = \frac{-b}{a} = \frac{-4}{5} \quad (1)$$

$$-7x^2 - \frac{1}{y}x + 3 = 0$$

$$\Rightarrow \Delta = (-\frac{1}{y})^2 - 4(-7)(3) = \frac{1}{49} + 84 > 0 \Rightarrow$$
 ۲ ریشه دارد.

$$x_1 + x_2 = \frac{-b}{a} = \frac{\frac{1}{y}}{-7} = \frac{-1}{49} \quad (2)$$

$$\Rightarrow \frac{(1)}{(2)} = \frac{-4}{-1} = \frac{49 \times 4}{5} = \frac{196}{5} = \frac{392}{10} = 39/2$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۱۸- گزینه «۳» (کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری انسانی ۱۴۰۰)

نقطه سربه‌سر نقطه‌ای است که در آن سود صفر می‌شود، بنابراین:

$$\text{سود: } P(x) = R(x) - C(x) = -\frac{1}{4}x^2 + 8x - (4x + b)$$

$$= -\frac{1}{4}x^2 + 4x - b$$

بنابراین نقاط سربه‌سر، ریشه‌های معادله $-\frac{1}{4}x^2 + 4x - b = 0$ هستند.

طبق فرض، فاصله دو نقطه سربه‌سر یعنی تفاضل ریشه‌ها برابر با ۱۲ است.

می‌دانیم تفاضل ریشه‌های معادله درجه دوم برابر $\frac{\sqrt{\Delta}}{|a|}$ است، بنابراین:

$$\sqrt{\Delta} = \sqrt{b^2 - 4ac} = \sqrt{4^2 - 4(-\frac{1}{4})(-b)} = \sqrt{16 - b}$$

$$\text{تفاضل ریشه‌ها} = \frac{\sqrt{\Delta}}{|a|} = 12 \Rightarrow \frac{\sqrt{16 - b}}{-\frac{1}{4}} = 12$$

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۲۱- گزینه ۳

(الهام ممری)

۱- در این دوره روزنامه‌های پرشماری انتشار یافت.

۲- «نسیم شمال» با مدیریت و نویسندگی «سید اشرف‌الدین گیلانی» منتشر می‌شد.

۳- مجله «بهار» نشریه‌ای ادبی محسوب می‌شد.

۴- مجله «بهار» به‌وسیله میرزا یوسف‌خان اعتصام‌الملک آشتیانی منتشر شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۲۲- گزینه ۲

(مجتبی فرهادی)

هدف از تشکیل انجمن ادبی خاقان رهایی‌بخشیدن شعر فارسی از انحطاط دوره صفوی و دوره‌های بعد آن بود.

مشتاق اصفهانی در زمان نادرشاه و کریم‌خان زند، با همراهی چند تن دیگر از ادیبان، انجمن ادبی اصفهان را اداره می‌کردند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۲)

۲۳- گزینه ۱

(مجتبی فرهادی)

دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت نقش مؤثری داشت. عبدالرحیم طالبوف خود از پیشگامان نثر ساده دوره بیداری بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ تا ۲۱)

۲۴- گزینه ۱

(مجتبی فرهادی)

از میرزاده عشقی دو اثر در کتاب درسی ذکر شده است که یکی از آنها دو عنوان دارد: الف) روزنامه قرن بیستم ب) نمایشنامه منظوم «ایڈتال» یا «سه تابلوی مریم» (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

خداوندنامه و گلشن صبا اثر «فتحعلی‌خان صبا» هستند و گنجینه نشاط اثر نشاط اصفهانی است. (رد گزینه ۴)

شمس‌الدین و قمر و داستان باستان از آثار «میرزا حسن‌خان بدیع» هستند. روزنامه سروش توسط «دهخدا» در استانبول چاپ می‌شد. دیگر آثار او «لغت‌نامه»، «مثال و حکم» و یادداشت‌هایش تحت عنوان «چرند و پرند» در روزنامه صور اسرافیل است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۷ تا ۲۱)

۲۵- گزینه ۲

(مجتبی فرهادی)

میرزا حبیب اصفهانی از پیشگامان حوزه ترجمه بود و کتاب «سرگذشت حاجی‌بابای اصفهانی» اثر جیمز موریه را به فارسی ترجمه کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۲۶- گزینه ۳

(امیرحسین اشتیری)

نوشته‌های طنز علامه دهخدا با عنوان «چرند و پرند» در روزنامه صور اسرافیل منتشر می‌شد.

دهخدا مدیریت روزنامه صور اسرافیل را بر عهده نداشت، این روزنامه به مدیریت میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل منتشر می‌شد.

روزنامه‌ای که دهخدا مدیریت انتشار آن را بر عهده داشت روزنامه «سروش» بود که در استانبول منتشر شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۸، ۲۰ و ۲۱)

۲۷- گزینه ۴

(کتاب آبی پیمان‌ای)

در عبارت صورت سؤال هیچ دو کلمه‌ای دقیقاً مترادف نیستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: کاربرد «را» در جمله اول در معنای «از»

گزینه ۲: (نشان) آن (است) که در بند رضای حق ... که در بند حظ نفس خویش (هستی)

گزینه ۳: کوتاهی جملات در عبارت مشهود است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۷)

۲۸- گزینه ۳

(مفسر اصفری)

در این بیت همه واژگان به جز «عز» فارسی هستند.

گزینه ۱: همه واژگان این بیت امروزی هستند و واژه کهنی در بیت مشاهده نمی‌شود.

گزینه ۲: کاربرد تاریخی دستور مشهود نیست. واژه کهن «گازر» در بیت دیده می‌شود، اما دستور تاریخی در جملات بیت وجود ندارد.

گزینه ۴: کلمات «الهی» و «فضل» در این بیت عربی هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۴، ۱۵ و ۱۷)

۲۹- گزینه ۳

(رضا رنبری)

در متن کلیله و دمنه در کتاب درسی یکی از نمونه‌های کاربرد کهن کلمات کلمه «شاخ» بود که در معنای «شاخه» به کار رفته بود. دقت کنید که در این گزینه کلمه «شاخسار» معنای شاخه درخت می‌دهد که امروزه هم به کار می‌رود و کاربرد کهنی نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: کاربرد کلمه «قاتل» در معنای کُشنده برای غیرانسان (زهر کُشنده)

گزینه ۲: کاربرد «را» در معنای حرف اضافه (به) در مصراع اول (هدیه‌ها می‌داد هر درویش را = به هر درویش هدیه می‌داد)

گزینه ۴: کاربرد کهن واژگان که امروزه به گونه‌ای دیگر استفاده می‌شوند: بنگریست (نگریست)

توجه: درباره گزینه ۲ به این نکته دقت کنید که در صورت سؤال ما ویژگی‌های مشابه متن کلیله و دمنه را خواسته‌ایم و «را» در معنای «به» و «برای» به‌رحال حرف اضافه است و نیازی نیست دقیقاً همان ویژگی ذکرشده در کتاب درسی را در ابیات داشته باشیم.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۷)

۳۰- گزینه ۳

(رضا رنبری)

«طوطی جان» اضافه تشبیهی (جان: مشبه، طوطی: مشبه‌به). «سلسله مُشکین» تشبیه گسترده (زلف: مشبه، مُشک: مشبه‌به، ادات تشبیه: پسوند «ین»). تشبیه «زلف» به «دام» به‌صورت مضمّر یا پنهان. / استعاره‌های مصرّحه: «شکر» (استعاره از لب)، «سلسله مُشکین» (استعاره از زلف یار). / واج‌آرایی: تکرار صامت‌های «گ» و «د» و نیز مصوّت کوتاه «-» در مصراع اول: «گرد شکرش کم گرد». / جناس ناقص حرکتی: «گرد» و «گرد». / در این بیت، آرایه «تکرار» یا «واژه‌آرایی» مشاهده نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۱- گزینه «۳»

(رضا رنبری)

تشبیه: بیت «ج»: شاعر معشوق را در «حسن، دلربایی و ناز» از پری (موجود افسانه‌ای زیبا) برتر می‌داند. (تشبیه مرجح یا تفضیل) معنی بیت: ای معشوق، آن قدر در زیبایی و عشوه‌گری استاد هستی که پری باید نزد تو به شاگردی بیاید و از تو این دلربایی را بیاموزد. / بیت «د»: تکرار واژه «جان» / بیت «الف»: «گلبرگ تر» (استعاره مصرحه از چهره معشوق) - «چیدن عرق» (استعاره مکنیه). / بیت «ب»: واج‌آرایی در حرف «د» / توجه: میان «در مانده» و «درمانده» جناس مرکب برقرار است (در نخست به معنای «درب» است و «در» دوم، جزئی از واژه «درمانده» به معنای بیچاره و سرگشته). / در بیت «د» تشبیه نیز مشاهده می‌شود (شعله‌وار) و در بیت «الف» در مصراع دوم، واج‌آرایی به کار رفته است.

تکات مهم درسی:

تکته [۱]: قیدهای مکرر همچون «رفته‌رفته، اندک‌اندک، دسته‌دسته، آهسته‌آهسته، تندتند، مشت‌مشت، دانه‌دانه، لنگان‌لنگان، ذره‌ذره، تکه‌تکه، کم‌کم و ...» را با آرایه تکرار اشتباه نگیرد!

تکته [۲]: در آرایه تکرار، «ضمایر متصل (م، ت، ش، مان، تان، - شان)، نشانه‌های جمع (ان، ات، ها)، ی نکره» تأثیری ندارند و هنگام تشخیص، باید آن‌ها را از کلمه مورد نظر جدا کرد.

تکته [۳]: جناس مرکب را که از فروع جناس تام است با آرایه تکرار اشتباه نگیرد! مثالی از کنکور سراسری ۱۴۰۴ تیرماه: «هله من مطرب عشقم دگران مطرب زر / د ف من د فتر عشق و د ف ایشان د ف تر»

تکته [۴]: تشبیه مرجح (تفضیل) چیست؟ تشبیهی که در آن، شاعر یا نویسنده، بر خلاف ساختار اصلی و رایج، مشبه را بر مشبیه برتری می‌دهد. مثال: سرو بین کز رشک قدش کشتی‌اش بر خشک ماند / گل نگر کز شرم رویش در عرق تر می‌شود (توضیح: در این سروده، شاعر معشوق خود را در بلند قامتی، زیبایی و لطافت از سرو و گل برتر می‌داند و او را به آن‌ها ترجیح می‌دهد).

(علوم و فنون ادبی، بیان و برید)

۳۲- گزینه «۴»

(یاسین مودیان)

تشبیه: شاعر، به‌صورت مضمّر و پنهانی، «ما (خودش)» را به «سبحه (تسبیح)» مانند می‌کند. / استعاره: این که تسبیح، سرگشته باشد، استعاره مکنیه و تشخیص می‌سازد. / تکرار: واژه «ما»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیه: «عمر» چون «کاکل» به سر شد. / استعاره: این که عشق، دست نوازش بر شانه کسی بکشد، استعاره مکنیه و تشخیص است. / فاقد تکرار (توجه داشته باشید که «سرها»، معانی متفاوتی دارند و در نتیجه، فاقد تکرار و دارای «جناس همسان» هستند).

گزینه «۲»: تشبیه: «صیدگاه»، به «پیشه‌زار» مانند شده‌است. / استعاره: «اندیشه‌کردن (ترسیدن) شیر»، استعاره مکنیه است. / فاقد تکرار («زار» در مصراع اول، بخشی از کلمه «پیشه‌زار» است و نمی‌تواند با «زار» مصراع دوم، آرایه تکرار را شکل دهد. هر چند، به‌لحاظ معنایی نیز متفاوت‌اند).

گزینه «۳»: تشبیه: فاقد تشبیه («چون» در مصراع دوم، ادات تشبیه نیست و برای پرسش به‌کار رفته‌است). / استعاره: «دهان صبح» و «دهان زخم»، هر دو اضافه استعاری هستند. / تکرار: «دهان» و «پخیه»

(علوم و فنون ادبی، بیان و برید)

۳۳- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

بیت این گزینه تکرار یا «واژه‌آرایی» ندارد («عود» در مصراع اول به معنی «چوب سوختنی خوشبو» و در مصراع دوم به معنی «نوعی ابزار موسیقی» است و آرایه جناس همسان دارد).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «باد»

گزینه «۲»: «دلبر»

گزینه «۴»: «چنگ»

(علوم و فنون ادبی، برید)

۳۴- گزینه «۱»

(هومن نمازی)

بسامد بالای صامت «ب» در واژه‌های بالا، شیب، بلا، بسته و بند است. در آغاز و ابتدای تولید این صامت دهان بسته است و این نکته ظریف به صورت ناخودآگاه با مفهوم بسته بودن در گرفتاری هماهنگ است. یعنی دقیقاً نقطه مقابل آزادی و رهایی.

(علوم و فنون ادبی، برید)

۳۵- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

واژه «بوی» در معنای رایحه تکرار شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «دوش» در معنای دیشب و کتف استفاده شده است.

گزینه «۲»: «چین» در معنای کشور چین و پیچ و تاب استفاده شده است.

گزینه «۳»: «شام» اول به معنای «شب» است و «شام» دوم معنای «شهر شام» می‌دهد.

(علوم و فنون ادبی، برید)

۳۶- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

الف) استعاره: مکالمه «دل» با «چشم»: تشخیص و استعاره مکنیه و «لعل» استعاره از لب / تشبیه: همانندی «لعل یار» و «خون دل» / واژه‌آرایی: «دل» تکرار شده است.

ب) استعاره: «چشمه حیوان» استعاره از لب است. / تشبیه: خط سبزفام (موی نورسته بر صورت) به خضر تشبیه شده است. / فاقد واژه‌آرایی است.

ج) استعاره: «سپهر گرم رفتار» و «پای بر جا بودن مرکز»: تشخیص و استعاره مکنیه است. / تشبیه: «همچو مرکز» / واژه‌آرایی: «ما» تکرار شده است.

د) استعاره: «مشک» و «چوگان» در مصراع دوم استعاره از موی یار و «مه» در هر دو مصراع استعاره از صورت است. / تشبیه: «مه» به «گوی» تشبیه شده است. / واژه‌آرایی: «مه» و «کشیده‌ای» تکرار شده است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و برید)

۳۷- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

«مه» در مصراع اول: ماه در آسمان و «مهر» در مصراع اول: خورشید / «مه» و «مهر» در مصراع دوم: استعاره از چهره تابان یار ← بیت فاقد «تکرار» است.

تکته مهم درسی:

در صورتی که یک واژه با معانی ظاهری و استعاری تکرار شود، جناس تام به‌وجود می‌آید یا واژه‌آرایی؟ برای مثال در جمله «از مه او مه شکافت» واژه «مه» یک‌بار در معنای استعاری چهره یار و بار دیگر در معنای ظاهری خودش آمده است. در این مورد اختلاف نظر وجود دارد و کتاب درسی نیز

۴۱- گزینه «۳»

(مقتبی فرهادی)

وزن و آهنگ برخاسته از این گزینه «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن» شاد و طربانگیز است و با محتوای آن که فضای غم و اندوه را به مخاطب القا می‌کند هماهنگی ندارد. وزن و آهنگ ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»، «مفتعلن مفتعلن فاعلن» است که حالت شادی و نشاط دارد و با محتوای آن متناسب است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۲- گزینه «۲»

(رضا رنجهری)

الف) در این بیت، شاعر با لحنی نرم و ملایم، به روایت و بازگویی صمیمانه پرداخته است. (روایی یا داستانی)
ب) در این بیت، شاعر به وسیله تشبیه به تصویرسازی و توصیف پرداخته است. (لحن توصیفی) معنی بیت: خورشید، مانند زندانی‌ای که با ترس و احتیاط می‌کوشد نگهبان را نباید تا از دست او بگریزد، گاه‌گاه از میان ابر تیره روی می‌نماید و ظاهر می‌شود.

ج) در این بیت، شاعر در حال مدح ممدوح است و به ضرب‌المثل معروف «پسر کو ندارد نشان از پدر» نیز اشاره می‌کند. (لحن مدحی)

د) در این بیت، شاعر با خاکساری و کوچک شمردن خود، از خداوند طلب آمرزش می‌کند. (لحن مناجات یا نیایشی)

ه) در این بیت، شاعر قصد پند و اندرز دارد و می‌گوید: سخنی بارزش است که از روی فکر و اندیشه باشد. (نکته: گول ظاهر بیت را نخورید! در تشخیص معنا، آنچه اهمیت دارد پیام و باطن بیت است، نه ظاهر. مثلاً در این سروده، شاعر به وسیله تشبیه در حال بیان سخنی پندآمیز است.)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۳- گزینه «۳»

(رضا رنجهری)

همسو ساختن «وزن و محتوا» نوعی استادی در سخن و نشان‌دهنده داشتن آگاهی از موسیقی و حالت خاص هر یک از اوزان شعری است. با توجه به این توضیح، فقط در گزینه «۳» می‌توان تناسب وزن و عاطفه را مشاهده کرد.

بررسی ابیات:

گزینه «۱»: محتوای بیت: پند و اندرز - وزن: مفتعلن مفتعلن فاعلن (شاد و ضربی) همان‌طور که ملاحظه می‌کنید، تناسبی میان وزن و عاطفه مشاهده نمی‌شود و می‌توان گفت این وزن، مناسبی با پند و اندرز ندارد.

گزینه «۲»: محتوای بیت: غم و اندوه - وزن: مفعول مفاعیلن مفاعیلن فاعلن (شاد و طربانگیز) در این سروده نیز تضادی میان وزن و محتوا به وجود آمده و شاعر توجهی به همسویی این دو مورد نداشته است. (این بیت در مورد آسیب‌ها و کشتارهایی است که زلزله بر جای گذاشته است.)

گزینه «۳»: محتوای بیت: بیان غم و اندوه (دمم با جان برآید) - وزن: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن فاعلن (آرام و با درنگی منظم) در این سروده، تناسب میان وزن و محتوا مشاهده می‌شود.

گزینه «۴»: محتوای بیت: بیان غم و اندوه - وزن: مفعول مفاعیلن فاعلن (شاد و طربانگیز) / در این بیت هم مناسبی میان وزن و عاطفه مشاهده نمی‌شود. (این بیت مرثیه است و شاعر در غم نبود شخص مورد نظر سروده است.)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

سکوت کرده است، با این حال با نگاه به منابع دانشگاهی، نظر اساتیدی چون دکتر شمیسا این است که جناس تام گرفته شود. دقت داشته باشید که در هنگام روبه‌رو شدن با چنین چالش‌هایی ابتدا از سایر ابیات و یا گزینه‌های سؤال، حذف گزینه کنید و سپس به قضاوت درباره موارد اختلافی بپردازید. به عنوان نمونه در همین سؤال، بهتر است ابتدا به گزینه‌های «۱» و «۲» بپردازید و سپس با درست تشخیص دادن آن‌ها، به گزینه «۳» ایراد وارد کنید.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مصر دلبری»: اضافه تشبیهی / مفهوم مصراع دوم: تو در جمال از یوسف برتری (به عبارت دیگر «تو مانند یوسفی بلکه از او هم برتری» = تشبیه مرجح)

گزینه «۲»: «گوهر» استعاره مصرحه از دندان و «لعل» استعاره مصرحه از لب گزینه «۴»: تکرار صامت «د» مشهود و ملموس است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریج)

۳۸- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا امیری)

الف) «یار» هر دو بار در معنای دوست آمده است.

ب) «آه» در معنای صوتِ حاوی پیامِ غم تکرار شده است.

ج) «مدام» در مرتبه اول در معنای «شراب» و مرتبه دوم در معنای «همیشه» آمده است.

د) «دوست» اول در معنای «یار» و «دوست» دوم قسمتی از فعل مرکب است.

ه) «بار» اول در معنای «محموله» و «بار» دوم در معنای «جازه ورود» آمده است.

(علوم و فنون ادبی، بریج)

۳۹- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا امیری)

وزن و آهنگ ابیات، سنگین و مناسب برای اشعار غمگین است، ولی آنچه در حل سؤال مهم است، درک فضای عاطفی ابیات است.

فضای عاطفی ابیات:

بیت گزینه «الف»: شاعر به زیبایی از لحظه وصال و هم‌آغوشی سخن می‌گوید.

بیت گزینه «ب»: فضای عاطفی شعر کاملاً یأس‌آلود و غمناک است.

بیت گزینه «ج»: سراینده با لحنی پر از شکوه و گلایه از جفای یار می‌نالد.

بیت گزینه «د»: لحن تهدیدآمیز و بیگانه‌ستیزی عاشقانه در بیت مشهود و ملموس است.

بیت «ه»: در این بیت نیز شاعر با استفاده از زبان نمادین، ناامیدی و غم‌گرایی را به اوج می‌رساند.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا امیری)

حافظ در بیت گزینه «۴» محتسب (مأمور حکومتی) را به طلب همیشگی عیش و نوش متهم می‌کند و با بیانی تند و طنزآمیز به قشر ریاکار جامعه می‌تازد. در سایر ابیات بیان شیرین حافظ متعلق به یار است و وصال و سرخوشی عاشقانه.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۴- گزینه «۴»

(یاسین موریان)

در این بیت، آهنگ کوتاه و کوپنده بیت، فضای جنگ را تداعی می‌کند و مضمون بیت نیز، توصیفی از صحنه جنگ است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آهنگ بیت، چندان کوپنده و حماسی نیست.
گزینه «۲»: آهنگ بیت، حماسی است؛ اما مضمون بیت، توصیف صحنه جنگ نیست و درباره کینه‌اندوزی دشمن قدیمی صحبت می‌کند.
گزینه «۳»: آهنگ بیت، چندان حماسی نیست و هم‌چنین، صحنه جنگ را توصیف نمی‌کند، بلکه به توصیف یک شخصیت می‌پردازد.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۵- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا احمدی)

استعاره‌ها: (۱) «صنم» استعاره از یار (معنی لغوی «صنم»: بُت) (۲) بانگ برخاستن از مه (۳) بانگ برخاستن از ناهید (واضح است که بانگ «لک الحمد» مخصوص انسان است و نسبت دادن آن به اجرام آسمانی، انسان انگاری آن‌هاست).

توضیح نکته درسی:

«ذره» در ادبیات ما نماد کوچکی و خردی است و «خورشید» نماد بزرگی است. این تمثیل زیباتر می‌شود وقتی که بدانید این نور خورشید است که ذره را نمایان می‌کند و ذره تنها در شعاع آفتاب است که دیده می‌شود و ذره تا زمانی به حرکت به سمت خورشید ادامه می‌دهد که تابش آفتاب به آن برسد. در ادبیات غنایی، ذره همان عاشق است و خورشید عشق حقیقی.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیهات: (۱) [من] کعبه هستم. (۲) [من] قبله هستم. (۳) کاخ کرم (اضافه تشبیهی)
گزینه «۳»: وزن ابیات از تکرار چهار «مفتعلن» ساخته شده است که همسو با محتوای شاد شعر است.

گزینه «۴»: بیت دوم در بیان ستایش خداوند توسط موجودات هستی است، ولی بیت گزینه «۴» به زیبایی یار و چهره درخشان او اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی، ترکیبی)

۴۶- گزینه «۳»

(امیرحسین اشتری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۳» این است که اگر می‌خواهی رنجی به تو نرسد، پس نباید دیگران را اذیت کنی، زیرا این اذیت و آزار به خودت بازمی‌گردد. نصیحت به آزار نرساندن به دیگران در بیت گزینه «۲» هم دیده می‌شود، اما بیت گزینه «۳» همانند بیت صورت سؤال، علاوه بر این توصیه به مکافات آن هم اشاره دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دقت شود که این گزینه بیتی عاشقانه است، نه تعلیمی. شاعر می‌گوید جور و جفای معشوقش او را دل‌آزده نمی‌کند.

گزینه «۲»: در این گزینه شاعر تنها به مخاطب توصیه می‌کند دیگران را اذیت نکن و بیان نمی‌کند که این اذیت و آزار به خودت بازمی‌گردد.

گزینه «۴»: صرفاً وجود واژگانی مشابه با بیت صورت سؤال مثل «جگر و خسته» نباید باعث گمراهی شود. این بیت خطاب عاشق به معشوق است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۲۵)

۴۷- گزینه «۲»

(سعید یوسفی)

بیت صورت پرسش به این مفهوم اشاره دارد که خدا را نمی‌توان شناخت و نشان او را یافت.

شاعر بیت گزینه «۲» نیز به همین مطلب اشاره دارد و می‌گوید حتی اگر در بلاغت به خطیب معروف «سحبان وائل» هم برسیم، باز نمی‌توانم خداوند سبحان را درک کنیم.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: گنج‌یاب به گنج خود دست یافت.

گزینه «۳»: ساقی به بزم شرابخوارگان رسید.

گزینه «۴»: نشانه‌های معشوق که به عاشق می‌رسید، عاشق جان تازه‌ای می‌گرفت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۱۰)

۴۸- گزینه «۴»

(اله‌ام ممدی)

مفهوم بیت صورت سؤال چنین است: برای رسیدن به آزادی از جان خود گذشتیم. در گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ نیز به همین موضوع اشاره شده است: بذل جان در راه رسیدن به آزادی

اما در گزینه «۴» آمده است: اگر از دست «غم» آزاد شویم، فریاد شادی ما تا آسمان می‌رود. بنابراین در این بیت مقصود از «آزادی» آن مفهوم سیاسی - اجتماعی نیست که در ابیات دیگر مورد توجه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اگر تمکن مادی نداشته باشیم، جانمان را در راه آزادی خواهیم پرداخت.

گزینه «۲»: برای رسیدن به آزادی باید همانند پروانه بود، همان‌طور که پروانه جان خود را فدای شمع می‌کند.

گزینه «۳»: معشوق و مقصد نهایی من آزادی است که جان خود را قربانی او می‌کنم.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۱۷)

۴۹- گزینه «۲»

(حسن اصابعی)

مفهوم نثر صورت سؤال: اشاره به اهمیت نحوه بیان و شیوه‌های متفاوت بیان یک مفهوم واحد و تأثیرات متفاوت آن

مفهوم بیت گزینه «۲»: دقت کنید که سؤال به بیشترین قرابت اشاره دارد، زبان می‌تواند بدی‌ها و زشتی‌های انسان را آشکار کند و به عبارتی انسان در زیر زبانش پنهان شده است و نحوه صحبت کردن مبتنی شخصیت است

بررسی مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توصیه به خاموشی (سکوت) و رازداری و فاش نکردن راز خود
گزینه «۳»: اشاره به اهمیت گوینده سخن دارد، نه نحوه بیان آن. شاعر می‌گوید تو (معشوق) حتی اگر فحش هم بدهی، آن فحش برای من شیرین حتی خوش (طبیعت) است.

گزینه «۴»: سخن گفتن زمانی شایسته است که امکان اثرگذاری داشته باشد و مورد توجه واقع شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۲۰)

۵۰- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: افتادگی و فروتنی موجب بلندمرتبی انسان است. مفهوم بیت «الف»: توصیه به سنجیده سخن گفتن (پرونده گویی)

مفهوم بیت «د»: توصیه به خاموشی و سکوت

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۱۹)

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- گزینه «۲»

(سید آرش مرتضائی فر)

آدمی از همان ابتدای تولد صداها را می‌شنود. کم‌کم چشم باز می‌کند، اطراف خود را می‌بیند و به مرور اشیا و افراد را از هم تشخیص می‌دهد. بعد از مدتی با کلمات آشنا می‌شود، سخن می‌گوید و با سخن گفتن، روند آگاه شدن او از جهان اطرافش سرعتی شگرف می‌یابد. تا قبل از این که بتواند سخن بگوید، از راه حس (لمس کردن، شنیدن، دیدن و ...) می‌فهمید؛ اما وقتی زبان می‌گشاید، راه جدیدی برای ارتباط با جهان و فهم آن، پیش رویش باز می‌شود. از آن پس به دریافت‌های حسی خویش بسنده نمی‌کند و برای شناخت جهان اطراف خود، از دانسته‌های دیگران نیز بهره می‌برد. پرسش و پاسخ از دیگران باز هم راه دیگری برای فهم جهان هستی به روی او می‌گشاید. راهی که در میان موجودات دنیا، تنها برای آدمی گشوده شده است. انسان با تفکر و تعقل، از دیده‌ها، شنیده‌ها و خوانده‌هایش فراتر می‌رود، معنای پدیده‌های اطراف خود را درک می‌کند و به آگاهی گسترده‌تر و عمیق‌تری از عالم و آدم می‌رسد.

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیرة دانشی، صفحه ۲)

۵۲- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

تشریح عبارت نادرست:

اگر به کنش‌های روزمره خود توجه کنیم شاید در نگاه اول گمان کنیم که این کارها بدون آگاهی و دانش خاص انجام می‌شوند یا تصور کنیم دانشی که برای انجام دادن این کارها داریم اهمیت چندانی ندارد، اما این‌طور نیست.

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیرة دانشی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۵۳- گزینه «۴»

(پواد هلیلیان)

دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند، یعنی هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد. کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد، آسیب‌ها و اشکالاتی را که به دانش عمومی راه پیدا کرده‌اند شناسایی می‌کند و قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیرة دانشی، صفحه ۵)

۵۴- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

متن «آبیاری کوزه‌ای از روش‌های سنتی آبیاری در مناطق خشک ایران بوده است.» اشاره به دانش عمومی دارد و گزینه «۲» در مورد دانش علمی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیرة دانشی، صفحه ۵)

۵۵- گزینه «۱»

(مهمرمهری یعقوبی)

الف) جهان‌های اجتماعی مختلف بر اساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.

ب) در برخی جوامع، تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج می‌یابد و در ذخیره دانشی آن‌ها تعارض‌هایی پدید می‌آورد. در چنین شرایطی، ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود.

ج) جهان متجدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند.

د) تعارض‌های میان دانش عمومی و دانش علمی، گاهی با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاهی با طرح ایده‌های جدید حل می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیرة دانشی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۵۶- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

در این دیدگاه تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست. دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید، ولی دانش عمومی دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید. دانش علمی (تجربی) راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است. دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است. دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند. مورد «ب» مربوط به دیدگاه دوم و مورد «ج» مربوط به دیدگاه سوم است.

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیرة دانشی، صفحه ۸)

۵۷- گزینه «۴»

(سینا غلامی)

تشریح عبارت نادرست:

- موضوع علوم انسانی عام‌تر از علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی در زمره علوم انسانی قرار دارد.

- علوم انسانی از فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند، زیرا فعالیت‌های غیرارادی کنش نیستند. علومی که به این پدیده‌ها می‌پردازد، با آنکه درباره انسان بحث می‌کنند، جزء علوم انسانی نیستند. مانند علم پزشکی که جزء علوم طبیعی به حساب می‌آید.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۵۸- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

علوم طبیعی: شیمی

علوم اجتماعی: مردم‌شناسی

علوم انسانی: روان‌شناسی و اخلاق

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۲)

۵۹- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی
 علت
 می‌دهند ← شیوه صحیح استفاده از طبیعت و علوم طبیعی

(امیر حسین فزایی)

۶۳- گزینه «۲»**تشریح موارد:**

گزینه «۱»: نادرست (ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش اجتماعی پدید می‌آید). - درست
گزینه «۲»: درست - نادرست (پدیده‌های طبیعی را انسان‌ها خلق نکرده‌اند).
گزینه «۳»: درست - درست
گزینه «۴»: درست - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۴)

(ریحانه امینی)

۶۴- گزینه «۴»**تشریح گزینه نادرست:**

اگر تعداد تولد به نسبت مرگ و میر، رقم بالایی داشته باشد، رشد جمعیت مثبت است و اگر در زمان و مکان معین، مرگ‌ومیر افراد در مقابل تولد افزایش یابد، رشد جمعیت، منفی خواهد بود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

(فاطمه رضائیان)

۶۵- گزینه «۲»

الف) همانگونه که اعضای بدن موجود زنده در ارتباط با هم از نوعی نظم برخوردار هستند میان اعضای جهان اجتماعی نیز نظم وجود دارد.
عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها تکوینی است یعنی بر اساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید و به همین دلیل با اراده اعضا تغییر نمی‌کند؛ ولی عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود و با قرارداد آنها به وجود می‌آید.
ب) شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

ج) جهان اجتماعی شبیه یک بازی گروهی است. همانگونه که در یک بازی گروهی بازیکنان هر کدام نقشی دارند که مستلزم حقوق و تکالیفی (انتظارات نقش‌ها) است در جهان اجتماعی نیز همین‌گونه است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۲، ۲۳ و ۲۶)

جامعه‌شناسی (۲)

(سید آرش مرتضائی‌فر)

۶۶- گزینه «۲»**تشریح گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: نادرست (بخش اجتماعی آن است). - درست
گزینه «۲»: درست - نادرست (وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است).
گزینه «۳»: درست - درست
گزینه «۴»: نادرست (این توضیح درباره جهان تکوینی است). - نادرست (از نظر آن‌ها جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است).

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۳ تا ۶)

در امان ماندن از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف
شناخت قواعد زندگی در اجتماعات مختلف

آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی علت پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

امروزه بر زندگی بشر سیطره یافته و او را کنترل می‌کند معنای فناوری (جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۳)

(رانیا امیری)

۶۰- گزینه «۳»**بررسی گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: علوم اجتماعی - علوم اجتماعی

گزینه «۲»: علوم اجتماعی - علوم اجتماعی

گزینه «۴»: علوم طبیعی - علوم طبیعی

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۵)

جامعه‌شناسی (۱)

(سید آرش مرتضائی‌فر)

۶۱- گزینه «۱»

عبارات ذکر شده به‌ترتیب مربوط به ویژگی‌های مندرج در گزینه «۱» هستند.
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳ و ۵)

(مهرداد کرمی)

۶۲- گزینه «۴»

- افت معدل تحصیلی پیامد غیرارادی و قطعی کنش (عدم انجام تکالیف درسی) است. (ب)

- نگوشت کردن از پیامدهای ارادی و احتمالی کنش (عدم انجام تکالیف درسی) است که وابسته به اراده دیگران است. (ج)

- (رانندگی پرخطر) احتمال دارد پیامد ارادی سرزنش شدن توسط دیگران را به دنبال داشته باشد که وابسته به اراده دیگران است. (ه)

- آسیب زدن به خود یا دیگران از پیامدهای قطعی و غیرارادی (رانندگی پرخطر) است. (د)

- رسیدن به آرامش روانی از پیامدهای غیرارادی (کنترل خشم) است. (الف)

پیامدهای ارادی	پیامد	کنش	پیامدهای غیرارادی
وابسته به اراده دیگر	وابسته به اراده کنشگر	عدم انجام تکالیف درسی	مورد نگوشت کردن دیگران قرار گرفتن
وابسته به اراده دیگر	وابسته به اراده کنشگر	کنترل خشم	افزایش اعتماد به فرد
وابسته به اراده دیگر	وابسته به اراده کنشگر	رانندگی پرخطر	سرزنش دیگران

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۶ تا ۸)

روان‌شناسی

۷۱- گزینه «۲»

(هاثا اهمرزاده)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت «الف» درست است، زیرا پاسخ به پرسش‌هایی که مربوط به رفتار و فرایندهای ذهنی باشد در علم روان‌شناسی بررسی می‌شود. (رد گزینه «۳»)

عبارت «ب» درست است. روان‌شناسان مانند سایر متخصصین حوزه‌های علمی برای ارائه پاسخ‌های دقیق به پرسش‌های مطرح‌شده در حوزه تخصصی خود تلاش می‌کنند.

عبارت «ج» نادرست است. باید‌ها و نیاید‌ها، درست و نادرست‌ها در علم اخلاق مطرح و بررسی می‌شوند و علم روان‌شناسی فقط به بررسی رابطه بین پدیده‌ها می‌پردازد. (رد گزینه «۴»)

عبارت «د» نادرست است. پاسخ‌های ارائه‌شده به پرسش‌های روان‌شناختی زمانی باارزش هستند که دقیق و معتبر باشند یعنی معیار سنجش آن‌ها «علمی بودن» باشد. (رد گزینه «۱»)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۰)

۷۲- گزینه «۲»

(همیرضا توکلی)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: فرضیه‌ها می‌توانند ضمن اینکه در پاسخ به یک سؤال بیابند، باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند.

عبارت دوم: فرضیه‌ها، در صورت پذیرفته شدن در شرایط مختلف آزمایشی به اصل یا قانون تبدیل می‌شوند.

عبارت سوم: پژوهش‌های دانشمندان با طرح مسئله آغاز می‌گردد.

عبارت چهارم: مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی درباره یک موضوع، نظریه را تشکیل می‌دهد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۷۳- گزینه «۳»

(همیرضا توکلی)

گزینه «۱»: درست؛ روش او تجربی است، زیرا به مطالعه عینی پدیده مورد نظر روی آورده است.

گزینه «۲»: درست؛ کشف و شهود روشی شخصی است و رؤیا و الهام‌ها نیز جزئی از همین روش برای کسب معرفت است.

گزینه «۳»: نادرست؛ پرسش دانش‌آموز از وجود خدا، پرسشی فلسفی است و با کمک روش‌های عقلی و فلسفی به آن پاسخ می‌دهد.

گزینه «۴»: درست؛ رجوع به کتب دینی، در واقع نمونه‌ای از استناد به آیات الهی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۷۴- گزینه «۳»

(هاثا اهمرزاده)

گزینه‌ای درست است که به‌درستی و به‌ترتیب اهداف علم را بیان کرده باشد؛ یعنی ۱- توصیف ۲- تبیین ۳- پیش‌بینی ۴- کنترل که فقط در گزینه‌های ۱ و ۳ این ترتیب و درستی دیده می‌شود. پس گزینه‌های ۲ و ۴ حذف می‌شوند. اما در گزینه «۱» برقرار کردن شیوه‌های جدید تدریس به فرایند کنترل اشاره دارد، چون معلم وارد عمل شده و شرایط را تغییر داده است، از طرفی فرضیه‌سازی و بررسی وقوع پیامدهای احتمالی شیوه‌های جدید تدریس، نشان‌دهنده پیش‌بینی است، پس گزینه «۱» نیز حذف می‌شود و گزینه درست، گزینه «۳» می‌باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۶۷- گزینه «۴»

(یاسین ساعدی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: نادرست - نادرست

گزینه «۳»: نادرست - نادرست

گزینه «۴»: درست - نادرست

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۶۸- گزینه «۴»

(مریم فسروی دهنوی)

بررسی عبارت نادرست:

الف) فرهنگ سرمایه‌داری که کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد نمونه‌ای از فرهنگ‌هایی است که دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای با نگاه سلطه‌جویانه هستند.

د) در مدینه «فاسقه» عقاید و ارزش‌ها حق است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

۶۹- گزینه «۴»

(مهم‌مهری یعقوبی)

فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

فرهنگ جهانی باید توانایی پاسخ به پرسش‌های ثابت بشر و پرسش‌های متغیر را داشته باشد و براساس عقاید و ارزش‌های بنیادین خود، به این پرسش‌ها و نیازهای متغیر پاسخ مناسب بدهد.

تکته مهم درسی:

فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم‌پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۷۰- گزینه «۱»

(سینا غلامی)

الف) در استعمار فرانو، بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی از ابزارهای فرهنگی و علمی استفاده می‌کند.

ب) در استعمار نو، دولت استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کند.

ج) در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار داشتند.

د) استعمار نو، پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

۷۵- گزینه «۱»

(مفهم میبایی)

بررسی عبارت‌ها:

(الف) روش علمی یکی از روش‌های کسب آگاهی و معرفت است که مشاهده و تجربه، رکن اساسی آن است. ← درست

(ب) روش‌های ارائه‌شده در علم تجربی، تنها در حیطه امور مشاهده‌پذیر، قابل اجرا و معتبر هستند. ← نادرست

(ج) هر نظریه علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریه‌ها و مبانی غیرتجربی تکیه دارد. ← درست

(د) روش علمی، فرایند جست‌وجوی با قاعده و نظام‌دار است برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین. ← نادرست

(ه) در روش علمی دانشمند به دنبال ابهام‌زدایی و روشن‌سازی است. ← نادرست

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۷۶- گزینه «۴»

(مفهم میبایی)

تعریف عملیاتی باید به‌گونه‌ای باشد که همه افراد با مطالعه آن به برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی برسند، در حالی که در این سوال، «کودک‌آزاری» به‌صورت عملیاتی تعریف نشده است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۷۷- گزینه «۲»

(مفهم میبایی)

قدم زدن و بلند خندیدن (عبارت الف) و سبزی خرد کردن و صحبت با تلفن (عبارت د) فعالیت‌های قابل مشاهده، یا همان رفتار هستند. فکر کردن (عبارت ب) و فهمیدن (عبارت ج) فعالیت‌های غیرقابل مشاهده، یا همان فرایندهای ذهنی (شناخت) هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۰)

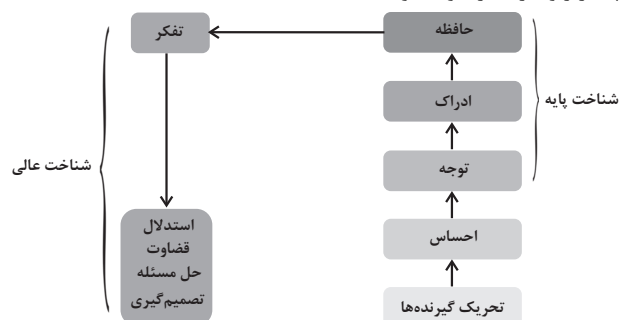
۷۸- گزینه «۴»

(مفهم‌فرمان‌فرهاری)

پردازش ادراکی: هرگاه پردازش فقط بر ویژگی‌های حسی، مانند اندازه و شکل ظاهری محرک تکیه داشته باشد، پردازش از نوع ادراکی است.

پردازش مفهومی: پردازشی است که علاوه بر ویژگی‌های حسی تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی نیز قرار دارد.

نتیجه: هر چه از شناخت پایه به سوی شناخت عالی می‌رویم، عمل پردازش پیچیده‌تر می‌شود و هر چه پردازش ما مفهومی‌تر باشد، شناخت شکل‌گرفته پایدارتر و کارآمدتر خواهد بود.

گزینه «۱»: پدرشان با وجود خطرات این استدلال را کرد که با احتیاط بیشتری به دوچرخه‌سواری بروند.

گزینه «۲»: پردازش حسین ادراکی است و فقط معطوف به ویژگی‌های ظاهری است.

گزینه «۳»: پدرشان با یادآوری و مرور خاطرات دوچرخه‌سواری در مرحله حافظه قرار دارد.

گزینه «۴»: نادرست است؛ پردازش حسین ادراکی است و پردازش علی مفهومی، بنابراین پردازش علی پایدارتر از حسین است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۷۹- گزینه «۲»

(مفهم‌فرمان‌فرهاری)

«الف»: نادرست است؛ ساخت آزمون‌ها بسیار دشوار است و فرایند پیچیده‌ای را طی می‌کند؛ آزمون‌ها باید دقیقاً چیزی را اندازه بگیرند که برای آن ساخته شده‌اند، و در اجراهای متعدد، نمره یکسانی به ما بدهند. استفاده از آزمون‌ها، چگونگی اجرا و تفسیر آن‌ها باید در کنار سایر روش‌های گردآوری اطلاعات و توسط متخصصین انجام شود.

«ب»: درست است؛ در مصاحبه پرسش‌های بعدی بر اساس پرسش‌های دریافت‌شده مشخص می‌شود.

«ج»: درست است؛ مشاهده یکی از روش‌های اصلی جمع‌آوری اطلاعات و توصیف موضوع‌های مختلف است و بسیاری از محققان با مشاهده، رفتار حیوان‌ها و آدمیان را مطالعه می‌کنند.

«د»: نادرست است؛ پرسش‌نامه باید دقیق و معتبر باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۸۰- گزینه «۴»

(مفهم‌فرمان‌فرهاری)

«الف»: فردی که حافظه قوی دارد، متفکر نیست.

«ب»: پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های روان‌شناختی دشوارتر از مفاهیم فیزیکی است و دلیل آن، پیچیدگی و دشواری توصیف و تبیین در موضوعات مختلف علم روان‌شناسی است.

«ج»: دانش و تخصص، برای موفق شدن کافی نیست و ویژگی‌های روان‌شناختی نیز اهمیت زیادی در عملکرد افراد دارد؛ یعنی علاوه بر دانش و تخصص، ویژگی‌های روان‌شناختی دیگری مانند مصمم بودن، سخت‌کوشی و مدیریت زمان در عملکرد افراد موفق نقش دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۵، ۱۶، ۱۹، ۲۱ و ۲۲)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۸۱- گزینه ۲

«خلق»: آفرید، خلق کرد (فعل ماضی است، نه مصدر؛ رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»: آسمان‌ها و زمین (رد سایر گزینه‌ها) / «فِي ذَلِكَ»: در آن / «آیة»: آیهای، نشانه‌ای (رد گزینه ۳) / «لِلْمُؤْمِنِينَ»: برای مؤمنان (ترجمه)

۸۲- گزینه ۳

«يَمْتَلِكُ»: مالک است / «أَخِي الْكَبِيرِ»: برادر بزرگم / «أَرْضًا كَبِيرَةً» (ترکیب وصفی و نکره): زمین بزرگی، یک زمین بزرگ، زمینی بزرگ (رد گزینه ۲) / «فِي الْقَرْيَةِ»: در روستا / «قَدْ يَزْرَعُ»: قد + فعل مضارع ← گاهی، شاید گاهی می‌کارد، گاهی کشت می‌کند (رد گزینه ۱) / «الْقَمْحِ»: گندم / «يَسْتَعْمِدُ»: به کار می‌گیرد (رد گزینه ۲) / «عَمَلًا»: کارگرانی / «لِحَصَادِ الْمَحْصُولِ»: برای درو کردن محصول (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «فِي الصَّيْفِ»: در تابستان (رد گزینه ۴) / «يَعْمَلُونَ بَوَاجِبَاتِهِمْ»: به وظایف خود عمل کنند (رد گزینه ۴) همچنین در گزینه ۴، «مَعْمُولًا» اضافی و زائد است. (ترجمه)

۸۳- گزینه ۱

«تَنْظُرِينَ»: (فعل از صیغه مفرد مؤنث مخاطب) نگاه می‌کنی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «إِلَى الْأَشْجَارِ النَّظِيرَةِ»: به درختان تر و تازه / «تَسْأَلِينَ»: (فعل از صیغه مفرد مؤنث مخاطب) می‌پرسی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «مَنْ ذَا الَّذِي»: کیست آن که / «يَخْلُقُ»: می‌آفریند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «هَذَا الْجَمَالُ»: این زیبایی (رد گزینه ۴) / «مَنْ حَبَّةٍ صَغِيرَةٍ»: از دانه‌ای کوچک (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

تکات مهم درسی:

مراقب باشید فعل‌هایی به وزن «تَفْعَلِينَ» از صیغه مفرد مؤنث مخاطب هستند. گاهی اوقات دانش‌آموزان، آن را با صیغه‌های جمع اشتباه می‌گیرند! (ترجمه)

۸۴- گزینه ۳

«لَا يَجَادِلُ»: نباید مجادله (بحث) کند (فعل نهی از صیغه غایب است؛ کسره در انتهای آن، عارضی و بیانگر مجزوم شدن فعل است و به شکل «نباید + مضارع التزامی» ترجمه می‌شود) (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «الْمُخْتَالِينَ»: خودپسندان / «الْمُخْتَالِينَ» را با «الْمُتَكَبِّرِينَ» اشتباه نگیرید ← رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «أَبْدَأُ»: هرگز (رد گزینه ۱) ترجمه نشده است / «جَمِيعَ النَّاسِ»: همه (تمام) مردم (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «قَدْ خَلَقُوا»: (فعل ماضی مجهول) خلق شده‌اند (رد گزینه ۱)

تکات مهم درسی:

دقت کنید هرگاه حرف آخر فعل ساکن باشد و پس از آن، اسم دارای «ال» بیاید، علامت ساکن برای تلفظ بهتر، به کسره تبدیل می‌شود که در اصطلاح به آن، کسره عارضی گفته می‌شود. (ترجمه)

۸۵- گزینه ۲

«داء»: مرض، بیماری / «يَخْتَفِي»: پنهان می‌گردد (رد گزینه ۳) / «فِي الْقَلْبِ»: در قلب (مضاف‌الیه ندارد ← رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «تَرَاهُ»: (ضمیر «ه» به انتهای فعل چسبیده است) آن را می‌بینند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «الْعُيُونِ»: چشم‌ها / «تَغْفِلُ عَنْهُ النَّفُوسُ»: جان‌ها از آن غافلند / «يَطْلُبُ»: طلب می‌کند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «وَالْتَوَّاهُ فِيهِ»: درحالی که درمان، درون اوست (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۸۶- گزینه ۲

«تَشْرِيحُ سَائِرِ گَرِينِه‌ها»: تشریح گزینه‌ها: گزینه ۱: «أَعْمَالُ الْحَسَنَةِ» یک ترکیب وصفی - اضافی است و باید به صورت «کارهای پسندیده‌ها» ترجمه شود. گزینه ۳: «لَا يَفْنَى» یک فعل مضارع است به معنای «نابود نمی‌شود» و ترجمه آن به صورت «تو را نابود نمی‌کند» نادرست است. گزینه ۴: «كُلُّ مَنْ كَانَ جَاهِلًا» یعنی «هر کسی که نادان باشد». (ترجمه)

۸۷- گزینه ۴

در گزینه ۴، «لَا يَطْلُبُ» (باتوجه به حرکت ضمه) فعل مضارع منفی است، نه فعل نهی؛ بنابراین باید به صورت «نمی‌خواهد» ترجمه شود. در این گزینه «واو عطف» نیز «ولی» ترجمه شده که نادرست است. (ترجمه)

۸۸- گزینه ۲

«مَرْتَضَى كَاتِمِ شِيرُورِي» (ترجمه): «فصل سوم و چهارم»: الفصل الثالث والرابع (موصوف و صفت و معرفه هستند ← رد گزینه ۳) / «كتاب جامعه‌شناسی»: كتاب علم الاجتماع / «در دو ماه گذشته»: فِي الشَّهْرَيْنِ الْمَاضِيَيْنِ (رد گزینه‌های ۱ و ۴؛ در گزینه ۴، «الْإِنْتَيْنِ» قبل از «الشَّهْرَيْنِ» آمده که نادرست است.) / «سه بار»: ثَلَاثَ مَرَّاتٍ (باید از عدد اصلی استفاده کنیم نه ترتیبی ← رد گزینه ۳) / «مرور کرده‌ام»: قَدْ رَاجَعْتُ (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۸۹- گزینه ۴

«أَبُو طَالِبٍ دِرَانِي» (ترجمه): ترجمه آیه شریفه ذکرشده در گزینه ۴: «هر کس ذره‌ای خوبی کند، (نتیجه) آن را می‌بیند.» مفهوم آیه این است که نتیجه و عکس‌العمل کارهایمان به ما بازخواهد گشت؛ همانند پژواک صدا در کوه که در آن، انعکاس صدای خودمان به ما بر می‌گردد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: به آنچه گفته است بنگر و به کسی که گفته، ننگر!

گزینه ۲: هرکس دشمنی بکارد، زیان درو می‌کند!

گزینه ۳: هرکس نیکی بیاورد، ده برابر آن، (پاداش) دارد!

(مفهومی)

ترجمه متن درک مطلب:

هر زمان به هر فرودگاهی برویم، گروهی از مسافران را خواهیم یافت، همهٔ اینان هواپیما را برای سفر به مکان‌هایی نزدیک یا دور استفاده می‌کنند، برخی سفرها یک ساعت طول می‌کشد، و برخی از آن‌ها دو یا سه ساعت طول می‌کشد، و برخی از آن‌ها پنج ساعت طول می‌کشد، و چه بسا (شاید) سفر ده ساعت یا بیشتر طول بکشد. هواپیماها انواع متعددی دارند، از آن جمله هواپیماهای حمل سرنشینان و هواپیماهای حمل کالاهاست. و هواپیماها در زمان جنگ استفاده می‌شوند همان‌طور که در زمان صلح استفاده می‌گردند. و آن‌ها سودمندند و مسافت‌های دور را نزدیک می‌کنند و مردم را به همدیگر و شهرها را به یکدیگر وصل می‌نمایند. و هم‌چنین هواپیماها در ارائهٔ خدمت به افراد نیازمند در مواقع نیاز، هم‌چون مواقع حوادث بزرگ مثل زلزله‌ها، گردبادها و جنگ‌ها و مصیبت‌های دیگر کمک می‌کنند. و شایان ذکر است که بیشتر هواپیماهایی که اکنون در خطوط پرواز کار می‌کنند، سرعتشان بالاتر از سرعت صوت نیست.

۹۰- گزینهٔ «۳»

(سیر مفعول مرفوعی)

ترجمهٔ گزینهٔ «۳»: هواپیما در زمینه‌های گوناگون به کار گرفته می‌شود و حمل مسافران، تنها یکی از آن‌هاست!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: ترجمهٔ عبارت: مردم از هواپیما فقط برای مسافت‌های دور استفاده می‌کنند! (نادرست)

گزینهٔ «۲»: ترجمهٔ عبارت: در جنگ‌ها از هواپیما فقط برای کمک به افراد نیازمند استفاده می‌کنیم! (نادرست)

گزینهٔ «۴»: ترجمهٔ عبارت: هواپیماها انواع زیادی دارند که فقط از جهت اغراض و اهدافشان با هم تفاوت دارند! (نادرست)

(درک مطلب)

۹۱- گزینهٔ «۲»

(سیر مفعول مرفوعی)

با توجه به خط آخر متن درک مطلب، تنها گزینهٔ «۲» مفهوم نادرستی دارد: ترجمهٔ عبارت گزینهٔ «۲»: هواپیمایی یافت نمی‌شود که سرعتش بالاتر از سرعت صوت باشد!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: ترجمهٔ عبارت: برخی هواپیماها با سرعت صوت پرواز می‌کنند!

گزینهٔ «۳»: ترجمهٔ عبارت: بیشتر هواپیماها سرعتشان کمتر از سرعت صوت است!

گزینهٔ «۴»: ترجمهٔ عبارت: برخی هواپیماها قادر به پرواز با سرعتی بیشتر از سرعت صوت هستند!

(درک مطلب)

۹۲- گزینهٔ «۱»

(سیر مفعول مرفوعی)

صورت سؤال، موضوعی را می‌خواهد که در متن نیامده باشد. گزینهٔ «۱»: «ارتفاع هواپیما هنگام پرواز» در متن اصلاً مطرح نشده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۲»: ترجمهٔ عبارت: سرعت پرواز هواپیماها

گزینهٔ «۳»: ترجمهٔ عبارت: حمل کالاها با هواپیماها

گزینهٔ «۴»: ترجمهٔ عبارت: طول زمان سفرها با هواپیما

(درک مطلب)

۹۳- گزینهٔ «۴»

(سیر مفعول مرفوعی)

«أوقات» جمع مکسر است و مفرد آن، «وقت» است. دقت کنید در این کلمه، «ات» جزئی از خود کلمه است و علامت جمع سالم نیست!

(تفلیل صرفی و اعراب)

۹۴- گزینهٔ «۳»

(سیر مفعول مرفوعی)

«مفرد مؤنث» نادرست است. «الصوت» مفرد مذکر است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۹۵- گزینهٔ «۴»

(مفعولها سوری - نه‌اوندر)

در گزینهٔ «۴»، «يُمارِسْنَ» صحیح است؛ فعل مضارع در صیغه‌های جمع مؤنث، در آخر خود، «نَ» می‌گیرد. همچنین «نَشَاطُ» (با حرکت فتحه روی نون) صحیح است.

(فہبط حرکات)

۹۶- گزینهٔ «۱»

(ولی برہی - ابرہ)

در گزینهٔ «۱»، «أخو» مثنی است که «نون» آن به خاطر مضاف واقع شدن، حذف شده است، در این گزینه «السائحین» نیز با توجه به کلمات بعدی، جمع مذکر سالم است نه مثنی.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۲»: «المسلمین» جمع مذکر سالم است، ولی «الغدوان» مفرد است نه مثنی.

گزینهٔ «۳»: «الشجرتین» مثنی است، اما باید دقت کرد که «الغُصون» جمع مکسر «غُصن» است و نباید آن را با جمع مذکر سالم اشتباه گرفت.

گزینهٔ «۴»: «الشاعرین» مثنی است، اما «سلاطین» جمع مکسر «سُلطان» است و جمع مذکر سالم نیست.

(قواعد اسم)

۹۷- گزینهٔ «۲»

(عمار تابیض)

صورت سؤال، اسم اشاره‌ای را می‌خواهد که آنطور که هست، ترجمه نشود! مثلاً باید دنبال اسم اشارهٔ مفردی باشیم که در فارسی جمع ترجمه می‌شود، یا برعکس. در گزینهٔ «۲»، بعد از اسم اشاره، یک اسم «ال» دار آمده است، در این حالت، اسم اشاره، هرچه باشد، باید به‌صورت مفرد ترجمه شود. پس «هؤلاء» اگرچه جمع است، در این عبارت، به‌صورت مفرد (این) ترجمه می‌شود.

در بقیهٔ گزینه‌ها، اسم اشاره همانطور که هست (مفرد یا جمع)، ترجمه می‌شود.

(قواعد اسم)

۹۸- گزینهٔ «۴»

(مفعولها قاندا مینى - اصغوان)

در این گزینه، اسم مفرد مؤنث «المُدْرَسَة» مورد خطاب قرار گرفته است و فعل و ضمیر نیز به‌درستی از همین صیغه آمده‌اند: «لا تُغَيِّرِينَ» مضارع منفی از صیغهٔ مفرد مؤنث مخاطب است، ضمیر متصل «كِ» در «تَدْرِسِكِ» هم ضمیر متصل از صیغهٔ مفرد مؤنث مخاطب است.

تاریخ (۳)

(مریم فسروی «هنوی»)

۱۰۱- گزینه «۴»

گزینه «۴»، به بهترین شکل نشان می‌دهد که چگونه مواجهه با غرب، نیاز به دانش و درک را در ایران افزایش داد. این نیاز، انگیزه اصلی برای ایجاد نهادهایی مانند دارالفنون و دارالترجمه بود. سپس، این نهادها با تسهیل و تسريع فرآیند ترجمه و انتشار دانش، به طور مؤثری بر درک اولیه ناشی از مواجهه با غرب افزودند و آن را عمیق‌تر کردند. این یک رابطه پویا و شتاب‌دهنده است؛ جایی که هر عامل، دیگری را تقویت می‌کند و در نهایت منجر به تحول در تاریخ‌نگاری نوین می‌شود.

بررسی گزینه های نادرست:

گزینه «۱»: نقش نهادها را در عمق بخشیدن به مواجهه با غرب کم‌اهمیت جلوه می‌دهد.

گزینه «۲»: این گزینه نقش نهادها را بیش از حد منفعلانه توصیف می‌کند. نهادهای ترجمه و آموزش در دوره قاجار، صرفاً پذیرنده دانش نبودند؛ بلکه در انتخاب، ترجمه و انتشار آن نقش فعالی داشتند و به شکل‌گیری درک جدیدی از غرب و تاریخ کمک کردند.

گزینه «۳»: عوامل را مستقل و موازی در نظر می‌گیرد، در حالی که ارتباط تنگاتنگی بین آن‌ها وجود داشت.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۳)

(فاطمه عزیزی)

۱۰۲- گزینه «۲»

تشریح موارد:

الف) مربوط به میرزا محمدجعفر خورموجی، نویسنده کتاب حقایق الاخبار ناصری است.

ب) مربوط به میرزا فتحعلی خان آخوندزاده، نگارنده رساله ایراد است.

ج) مربوط به خاوری شیرازی، نویسنده کتاب تاریخ ذوالقرنین است.

د) مربوط به محمدحسن خان اعتمادالسلطنه، نویسنده کتاب صدرالتواریخ است.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۵)

(تابان صیقلی)

۱۰۳- گزینه «۲»

بینش تاریخ‌نگاری معاصر:

در تاریخ‌نویسی معاصر به برخی جنبه‌های سیاسی، نظامی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی حیات انسانی بیشتر توجه می‌شود.

انقلاب مشروطه تأثیر عمیقی بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی داشت و توجه آنان را به ابعاد گوناگون رویدادهای تاریخی و به ویژه نقش مردم جلب کرد.

روش تاریخ‌نگاری معاصر:

در شیوه تاریخ‌نگاری معاصر، تاریخ‌نویسان و پژوهشگران با استفاده از روش تحقیق علمی، بهره‌برداری از منابع و اسناد و مدارک معتبر و گزینش و نقد آن‌ها، رویدادهای تاریخی را ارزیابی می‌کردند و یافته‌های علمی خود را به زبانی ساده می‌نوشتند.

ایجاد مراکز تحقیقاتی و نشریات تخصصی در حوزه مطالعات تاریخی و تألیف، ترجمه و نشر کتاب‌ها و مقاله‌های علمی فراوان، تأثیر بسزایی در گسترش و ارتقای روش تاریخ‌نگاری معاصر در ایران داشته است.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۶)

نکات مهم درسی:

۱) اسم‌هایی مانند «الإخوان، الأديان، الغزلان، الأغصان، الألوان، الأوزان» جمع مکسر هستند و نباید با مثنی اشتباه گرفته شوند.

۲) برای تعیین جنس (مذکر یا مؤنث بودن) اسم‌های جمع مکسر، به مفرد آن‌ها توجه می‌کنیم؛ مثال: «إخوان» مذکر است؛ زیرا مفرد آن (أخ) اسمی مذکر است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ذهبت» نادرست است و باید به جای آن، «ذهبنا» بیاید: «من و همکلاسی‌ام، برای نوشتن مقاله‌ای درباره ماهی‌ها به کتابخانه رفتیم».

گزینه «۲»: «تسافران» نادرست است و باید به جای آن، «تسافرون» بیاید؛ زیرا یک اسم جمع مذکر (إخوان: برادران) مورد خطاب قرار گرفته است.

گزینه «۳»: «هو» نادرست است و باید به جای آن، «هی» بیاید؛ زیرا به اسم مفرد مؤنث (حبیبة) برمی‌گردد: «دوستم خودروبی زیبا دارد. او، آن را به قیمتی گران یک سال قبل خرید».

(قواعد فعل)

۹۹- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

«۹۰ تقسیم بر ۲ مساوی است با ۴۵؛ نادرست است.

* دقت کنید که:

- أربعة و خمسين = ۵۴ - خمسة و أربعين = ۴۵

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: ۶۶ منهای ۹ مساوی است با ۵۷!

گزینه «۳»: ۲۵ ضرب در ۲ مساوی است با ۵۰!

گزینه «۴»: ۱۰۰ تقسیم بر ۲ مساوی است با ۵۰!

(عذر)

۱۰۰- گزینه «۳»

(روح‌الله گلشن)

«أربعة و عشرون: ۲۴» درست است؛ زیرا ابتدا یکان (أربعة) و سپس دهگان (عشرون) آمده و ترتیب درستی دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «فريقین اثنین» صحیح است؛ زیرا اعداد «۱ و ۲» اصلی، بعد از معدود خود می‌آیند نه قبل از آن.

گزینه «۲»: معدود عدد «سبعة: ۷» (أیام، جمع «یوم») شکل صحیحی دارد؛ زیرا معدود اعداد «۳ تا ۱۰» باید جمع باشد نه مفرد.

گزینه «۴»: عدد «اليوم» (الرابع: چهارم) بر وزن «فاعل» و ترتیبی است، اما عدد «دولة» (ثلاثون: ۳۰) چون جزء اعداد عقود (مضارب ۱۰، از ۲۰ تا ۹۰) است و «ال» هم ندارد، از نوع اصلی می‌باشد نه ترتیبی.

(عذر)

۱۰۴- گزینه «۳»

(مهم رسایی)

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) در دوره معاصر و به‌ویژه عصر قاجار، مورخان ایرانی با دو رویکرد سنتی و جدید (نه فقط رویکرد سنتی) کتاب‌های متعددی در موضوع تاریخ نوشته‌اند.
(ج) در عصر قاجار، سفرنامه‌نویسی گسترش فراوانی یافت و تعداد قابل ملاحظه‌ای از شخصیت‌های این عصر، دیده‌ها و شنیده‌های خویش را از سفرهای داخلی و خارجی‌شان (نه فقط خارجی) به رشته تحریر درآوردند.
(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۱۰۵- گزینه «۲»

(پواد پللیان)

گزینه «۲» مربوط به دوره انقلاب اسلامی و سایر گزینه‌ها درباره دوران قاجار هستند که روزنامه وقایع اتفاقیه نیز در همین دوران توسط امیرکبیر انتشار یافت.
(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۱۲)

تاریخ (۱)

۱۰۶- گزینه «۴»

(آیدا فتح‌زاده)

در این گزینه از روش علمی تاریخ استفاده شده و با استفاده از شواهد و مدارک، رویدادها و جوامع گذشته مورد مطالعه و تحلیل قرار می‌گیرد.
(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، کاوش گذشته، صفحه‌های ۲، ۳، ۱۳، ۱۷، ۲۲ و ۲۳)

۱۰۷- گزینه «۳»

(مهم رسایی)

بررسی عبارت‌ها:

- مطمئن شدن از اصالت سند و جعلی نبودن آن: مربوط به مرحله شناسایی منابع است.
- استخراج در قالب کتاب، مقاله و سخنرانی: مربوط به مرحله گزارش یافته‌های پژوهش است.
- مورخ به دنبال، منابع، اسناد و مدارکی است که اطلاعاتی را درباره زندگی مردم در روزگاران گذشته قرار می‌دهد: مربوط به مرحله تحلیل و تفسیر اطلاعات است.
- استخراج اطلاعات مربوط به موضوع تحقیق از منابع و اسناد تاریخی: مربوط به مرحله گردآوری و تنظیم اطلاعات است.
(تاریخ (۱)، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۰۸- گزینه «۴»

(علیرضا پدرا)

در گاه‌شماری مصری، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند و به قولی «کبیسه» می‌گرفتند. اما در گاه‌شماری اوستایی، هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند، بنابراین گزینه «۴» نادرست بیان شده است.

(تاریخ (۱)، تاریخ، زمان و مکان، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۱۰۹- گزینه «۲»

(فاطمه اهدری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مرتبط با گام دوم (حقاری) است.
گزینه «۳»: مرتبط با گام اول (شناسایی و کشف) است.
گزینه «۴»: مرتبط با گام سوم (استخراج و تنظیم اطلاعات) است.
(تاریخ (۱)، باستان‌شناسی، در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۱۱۰- گزینه «۳»

(فاطمه عزیزی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

(ب) در تاریخ‌نگاری‌های نوین از یافته‌های علوم و فنون مختلف مانند باستان‌شناسی، جامعه‌شناسی، فلسفه، جغرافیا، اقتصاد، زبان‌شناسی و گاه‌شماری استفاده می‌شود.
(د) کاوش‌های باستان‌شناسی و یافته‌های علمی باستان‌شناسان به مورخان کمک زیادی می‌کند که ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی جوامع دوره‌های تاریخی را بهتر بشناسند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، کاوش گذشته، صفحه‌های ۵، ۲۷ و ۲۸)

تاریخ (۲)

۱۱۱- گزینه «۱»

(مهم‌موری یعقوبی)

تشریح عبارت‌ها:

«الف» و «ه»: بررسی ابزارها و وسایل دست ساخته انسان، که به‌طور خاص در قلمرو دانش‌هایی چون باستان‌شناسی، معماری و هنر قرار می‌گیرند، اطلاعات بسیار مفیدی برای بازآفرینی گذشته، در اختیار مورخان می‌گذارد.
«ب» و «د»: محوطه‌ها و بناهای تاریخی به مورخان، برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند و به مورخان این امکان را می‌دهد تا از اوضاع فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و نظامی دوران گذشته آگاهی یابند.
«ج»: آثار شفاهی مانند افسانه‌ها و اساطیر اقوام در دوره‌های مختلف تاریخی، خاطرات شفاهی، انواع مختلف ادبیات عامیانه، اعم از داستان‌های تاریخی، قهرمانی، اخلاقی و تخیلی، گونه‌های متفاوت مثل‌ها، لطیفه‌ها و انواع شعر، نظیر دوبیتی، تمسینف، ترانه و لالایی، کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کند.
(تاریخ (۲)، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه‌های ۲ و ۳)

۱۱۲- گزینه «۴»

(تابان صیقلی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تاریخ سیستان از مولفی ناشناخته است که موضوع آن تاریخ سیستان از ایام قدیم تا سال ۷۲۵ هجری قمری است.
گزینه «۲»: ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی و بیان ویژگی‌های جغرافیایی، ویژگی تاریخی‌های محلی است.
گزینه «۳»: در سفرنامه‌ها اطلاعات مفیدی از زندگانی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌شود که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شود.

(تاریخ (۲)، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه‌های ۵ تا ۷ و ۹)

۱۱۳- گزینه «۱»

(علیرضا پدرا)

پژوهشگر (الف) به دنبال آثاری به شیوه تاریخ‌نگاری تحلیلی است، بنابراین مروج الذهب، تجارب الأمم و تاریخ بیهقی برای او مناسب هستند. اما پژوهشگر (ب) به دنبال آثاری به شیوه تاریخ‌نگاری روایی است، پس می‌تواند از کتاب محمدبن جریر طبری بهره ببرد.

(تاریخ (۲)، روش پژوهش در تاریخ، بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۱۱۴- گزینه ۲»

(مریم فسروی دهنوی)

یکی دیگر از مشخصات آیین بت پرستی، بی اعتقادی به جهان پس از مرگ بود. آیات متعددی در قرآن مجید هست که دلالت بر این موضوع دارد. بت پرستان، سنت ابراهیمی حج را نیز به جا می آوردند، اما آن را با عقاید، آداب و رسوم شرک آلود آمیخته بودند.

تناقض در این است که اگر به جهان پس از مرگ اعتقادی نداشتند، چرا مناسک حج را که ریشه‌ای ابراهیمی و توحیدی دارد و منطقاً باید به امید پاداش اخروی یا آمرزش گناهان در آن جهان انجام شود، به جا می آوردند؟ این نشان می دهد که آن ها این عمل را به صورت آیینی و بدون پذیرش کامل فلسفه و هدف اصلی آن (اعتقاد به جهان پس از مرگ) انجام می دادند و آن را با باورهای شرک آلود خود آمیخته بودند. این یک تناقض درونی در رفتار دینی آن ها است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: کتاب درسی به اعتقاد هم زمان آن ها به خدای یگانه اشاره نمی کند؛ بلکه بر بت پرستی آن ها تأکید دارد.

گزینه ۳: «حنفاء» بودند که از گوشت قربانی بت ها نمی خوردند، نه بت پرستان.

گزینه ۴: این یک تناقض در رفتار یک گروه نیست، بلکه بیانگر تنوع مذهبی و وجود ادیان مختلف در کنار بت پرستی است.

(تاریخ (۲)، اسلام در مکه، صفحه ۲۳)

۱۱۵- گزینه ۳»

(آیرو فتاح زاده)

در گزینه ۳ ترتیب اتفاقات به درستی ذکر شده است.

(تاریخ (۲)، اسلام در مکه، صفحه های ۲۶ تا ۲۸)

جغرافیا (۳)

۱۱۶- گزینه ۱»

(فاطمه عزیزی)

تشریح موارد:

الف) مربوط به مقر است؛ چراکه منظور از مقر، مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن روی زمین است.

ب) مربوط به موقعیت است؛ چراکه منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه است.

ج) مربوط به هسته اولیه شهر قاهره است که مربوط به مقر آن می شود.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه های ۲ تا ۴)

۱۱۷- گزینه ۴»

(مهمرمهری یعقوبی)

مهم ترین ملاک تفاوت شهر و روستا فعالیت های اقتصادی آن ها و متداول ترین ملاک تشخیص شهر و روستا ملاک جمعیتی است.

در روستاها چون جمعیت کمتر است، بیشتر افراد یکدیگر را می شناسند و روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان آن ها بیشتر است. (رد گزینه های ۲ و ۳). در شهرها نوگرایی بیشتر و تغییرات اجتماعی سریع تر است. (رد گزینه ۱)

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه ۶)

۱۱۸- گزینه ۳»

(علیرضا پدرام)

با توجه به هرم داده شده، به ترتیب سکونتگاه «C» بیشترین و سکونتگاه «A» کمترین جمعیت، تعداد مراکز خدماتی و تنوع خدمات را دارد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه ها، صفحه ۷)

۱۱۹- گزینه ۳»

(فرزانه ناظمی)

آستانه نفوذ = حداقل جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا و خدمات و عملکردی از یک سکونتگاه دارد.

دامنه نفوذ = بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا و خدمات از آن سکونتگاه طی می کنند.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه ۹)

۱۲۰- گزینه ۱»

(فاطمه احمدی)

در سال ۲۰۲۳ میلادی ۵۷ درصد از مردم جهان در شهرها زندگی می کردند. سرعت گسترش شهرنشینی در آسیا و آفریقا بیشتر از سایر نواحی جهان است.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه های ۱۰ و ۱۱)

جغرافیای ایران

۱۲۱- گزینه ۲»

(مریم فسروی دهنوی)

گزینه ۲: به بهترین شکل، «جریان دوطرفه» را نشان می دهد.

جریان دوطرفه: در این سناریو، ابتدا اقتصاددان (با دانش اقتصاد) یک مدل (عرضه و تقاضا) ارائه می دهد. سپس جغرافی دان (با دانش جغرافیا و استفاده از ابزارهایی مانند GIS) این مدل اقتصادی را در یک بستر مکانی (مکان یابی بازارها) به کار می برد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: بیشتر یک استفاده کاربردی از داده های یک علم (هواشناسی) توسط علم دیگر (جغرافیا) را نشان می دهد، اما لزوماً یک «جریان دوطرفه» قوی که در آن یافته های جغرافیا مستقیماً بر پیشرفت علم هواشناسی تأثیر بگذارد، وجود ندارد.

گزینه ۳: جریان دوطرفه یا متقابل جغرافیا با سایر علوم به وضوح مشخص نیست.

گزینه ۴: این سناریو بسیار محدود است و جغرافیا را تنها به تحلیل جمعیتی تقلیل می دهد و هیچ تعامل معناداری با جامعه شناسی یا جنبه های فرهنگی - اجتماعی گردشگری ندارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیا علمی برای زندگی بهتر، صفحه های ۲ و ۳)

۱۲۲- گزینه ۳»

(نگین الهیاری)

درک توان ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها، شیوه ای معتدل و مؤثر برای تعامل انسان با محیط است.

(جغرافیای ایران، جغرافیا علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۵)

۱۲۳- گزینه ۴»

(علیرضا پدرام)

کل نگر یا دید ترکیبی در مطالعه یک موضوع در جغرافیا، بدین معنی است که تمام ویژگی ها، جنبه ها و عوامل مؤثر را به صورت ترکیبی در ارتباط با هم بررسی نماییم. عبارت گزینه ۴ «تطابق مناسب تری با این نگاه دارد»

(جغرافیای ایران، جغرافیا علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۷)

۱۲۴- گزینه «۲»

(فرزانه ناظمی)

افزایش دمای زمین = چرا؟

ذوب گسترده یخ‌های قطبی = چه چیز؟

مناطق شمالی = کجا؟

فصل تابستان = چه موقع؟

تکته مهم درسی:

چطور به بیان سیر تکوین و تحول پدیده‌ها می‌پردازد. سوال چرا علت اصلی را بیان می‌کند و در این سوال علت اصلی گفته شده است.

(جغرافیای ایران، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه ۸)

۱۲۵- گزینه «۴»

(فاطمه عزیزی)

تشریح موارد:

(الف) به مرحله دوم، تدوین فرضیه مرتبط است.

(ب) به مرحله سوم، جمع‌آوری اطلاعات به شیوه میدانی مرتبط است.

(ج) به مرحله اول، طرح سوال و بیان مسئله مرتبط است.

(د) به مرحله چهارم، پردازش اطلاعات مرتبط است.

(ه) به مرحله پنجم، نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها مرتبط است.

(جغرافیای ایران، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

جغرافیا (۲)

۱۲۶- گزینه «۲»

(مهمرمهری یعقوبی)

جذب جمعیت زیاد، رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری و حمل و نقل بار و مسافر موجب پدید آمدن ساختمان‌های بلندمرتبه شده است.

(جغرافیا (۲)، معنا و مفهوم ناپیه، صفحه‌های ۲ و ۳)

۱۲۷- گزینه «۳»

(میهبه مهبی)

ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی همگون و خاصی دارد؛ به‌طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است.

از این تعریف می‌توان نتیجه گرفت:

۱- ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است.

۲- هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز است.

هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارد.

معمولاً هرچه از کانون یک ناحیه جغرافیایی دور می‌شویم و به طرف مرزهای آن حرکت می‌کنیم، به تدریج از عوامل همگونی آن کاسته می‌شود و سرانجام این عوامل ناپدید می‌گردد.

(جغرافیا (۲)، ناپیه چیست؟، صفحه‌های ۴ و ۱۵)

۱۲۸- گزینه «۱»

(مهمرمهری یعقوبی)

ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد. انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.

(جغرافیا (۲)، معنا و مفهوم ناپیه، صفحه ۵)

۱۲۹- گزینه «۴»

(مریم فسروی رهنوی)

(الف) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

(ب) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

(ج) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

(د) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

(جغرافیا (۲)، انسان و ناپیه، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

۱۳۰- گزینه «۱»

(پوار لیلیان)

نواحی انسانی در بستر نواحی طبیعی شکل می‌گیرند.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نواحی استوایی زیرمجموعه نواحی طبیعی و قوم پشتون زیرمجموعه نواحی انسانی است و اگر به ترتیب «الف» را نواحی طبیعی و «ب» را نواحی انسانی فرض کنیم عبارت صورت سؤال به اشتباه تکمیل می‌شود (تأیید گزینه «۱»)

گزینه «۲»: ادامه حیات نواحی انسانی به نواحی طبیعی وابسته است در حالی که این گزینه برعکس این را بیان می‌کند. (رد گزینه «۲»)

گزینه «۳»: تعیین مرز دقیق در نواحی انسانی دشوارتر از نواحی طبیعی است در حالی که این گزینه، این موضوع را رد می‌کند. (رد گزینه «۳»)

گزینه «۴»: نواحی صنعتی زیرمجموعه نواحی انسانی و ناحیه ساوان زیرمجموعه نواحی طبیعی است و عبارت صورت سؤال را برعکس تکمیل می‌کند. (رد گزینه «۴»)

(جغرافیا (۲)، انسان و ناپیه، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

فلسفه دوازدهم

۱۳۱- گزینه «۱»

(پرگل رهمی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: نادرست است؛ چون تصور دو جزء عینی و ترکیبی، مانند هیدروژن و اکسیژن در آب، حاصل نگاه تجربی و علمی است، نه فلسفی. در فلسفه، وجود و ماهیت دو مفهوم ذهنی از یک موجودند، نه دو عنصر ترکیبی در واقعیت.

گزینه «۳»: نادرست است؛ تقدم چیستی بر هستی تقدم مفهومی است، نه زمانی. یعنی ما برای تصور چیزی ابتدا باید ماهیتش را بشناسیم، اما این به معنای تقدم در تحقق نیست.

گزینه «۴»: نادرست است؛ چون هستی و چیستی مفاهیم متمایزند. ممکن است چیزی را درک کنیم (چیستی)، ولی هنوز وجود خارجی نداشته باشد (مانند اسب بالدار).

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۳ تا ۵)

۱۳۲- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سروان)

پرسیدن سؤال «این چیست؟» نشان می‌دهد به وجود انسان پی برده، اما از «ماهیت» و چیستی آن آگاه نیست و می‌خواهد بداند انسان چه ویژگی‌هایی مخصوص به خود دارد که آن را از دیگر موجودات متفاوت و متمایز می‌کند. در واقع به دنبال ذاتیات یک شیء است. دارای بُعد، رشدکننده، حساس و ناطق از ذاتیات انسان هستند، اما راه‌رونده از ذاتیات انسان به حساب نمی‌آید.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه ۳)

۱۳۳- گزینه ۱

(کتاب آبی پیمانهای)

هر یک از ما در اطرافمان چیزهایی را می‌یابیم که بر حسب نیاز از آن‌ها استفاده می‌کنیم. گاهی نیز چستی‌هایی را که واقعیت می‌انگاریم، غیر واقعی و خیالی می‌یابیم. گاهی به وجود چیزهایی پی می‌بریم که چستی آن‌ها را نمی‌دانیم و می‌توانیم از چستی آن‌ها سؤال کنیم و بگوییم «این چیست؟».

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲» و «۳»: اشاره به قدم نخست دارند.

گزینه «۴»: اشاره به قدم دوم دارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۲ تا ۵)

۱۳۴- گزینه ۲

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

چون «ماهیت» وجه اختصاصی اشیاست و «وجود» وجه مشترک اشیا و «ماهیت»‌ها گوناگون هستند، اما «وجود» یکسان است؛ تشبیه کاشتن یک نوع گل (که همان وجود می‌شود) در گلدان‌های متفاوت (که همان ماهیت‌های گوناگون است) مناسب‌تر است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۳۵- گزینه ۳

(مسین آفونری راهنمایی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دو پا داشتن ویژگی خاص و ذاتی انسان (حیوان ناطق) نیست و بر موجودات دیگر هم می‌تواند حمل شود.

گزینه «۲»: حمل وجود بر مفاهیم نیازمند دلیل است.

گزینه «۳»: جسم حساس همان حیوان است و حمل از نوع ذاتی و بدون نیاز به دلیل است.

گزینه «۴»: حمل وجود بر مفاهیم نیازمند دلیل است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۳۶- گزینه ۱

(مهمر رضایی بقا)

از آنجاکه در قضایای «انسان ناطق است»، «مثلث شکل است»، «آب سیال (مایع) است»، «آهن فلز است»، «مثلث سه‌ضلعی است»، «انسان حیوان ناطق است»، «فریاد بلند است» و «سیب میوه است» محمول جزء یا عین تعریف موضوع است، پس حمل آن بر موضوع نیازمند دلیل نیست یا حمل اولی ذاتی است. اما در قضایای «انسان بخیل است»، «مثلث متساوی‌الساقین است»، «آب شور است» و «سیب شیرین است» محمول جزء یا عین تعریف موضوع نیست؛ پس حمل نیازمند دلیل یا شایع صناعی است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۳۷- گزینه ۲

(مهمر رضایی بقا)

آن‌گاه که وجود جزئی از ماهیت باشد، یعنی هر ماهیتی که تصور کنیم، وجود پیدا می‌کند. مثلاً اگر در تعریف انسان، می‌گفتیم «موجود ناطق» یا در تعریف حیوان می‌گفتیم «موجود حساس» یا در تعریف گیاه می‌گفتیم «موجود نامی» در این صورت هر ماهیتی به محض تصور، باید موجود می‌شد. درحالی‌که چنین نیست.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۶)

۱۳۸- گزینه ۴

(فرهاد قاسمی نژاد)

«مقدار» جزء ذات و تعریف عدد است و «دارای حواس» هم ذاتی حیوان است، پس نمی‌توان از دلیل این دو حمل سؤال کرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: گرم بودن جزء ذات و تعریف تابستان نیست، یعنی ممکن است تابستان گرم نباشد. در بعضی نقاط جهان تابستان گرم نیست. سه‌گوش یا سه‌زاویه‌ای بودن هم ذاتی مثلث نیست؛ می‌دانیم داشتن سه زاویه برای مثلث ضروری است، اما ذاتی و سازنده مفهوم مثلث نیست. پس در هر دو عبارت می‌توانیم از دلیل حمل سؤال ببرسیم.

گزینه «۲»: رشدکننده بودن ذاتی بوته خیار است و نمی‌توان از دلیل حمل آن سؤال کرد، اما فرد بودن ذاتی عدد سه نیست و باید برای آن استدلال آورد.

گزینه «۳»: خفاش پرنده نیست و پستاندار است، پس می‌توان از دلیل حمل آن پرسید. حمل وجود بر خدا ضروری و نیازمند دلیل است. فلاسفه با دلیل وجود خدا را اثبات می‌کنند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۳۹- گزینه ۳

(یوار پاکر - فاروج)

ما می‌دانیم که «سیمرغ» چیست، اما این مفهوم وجود خارجی ندارد. بنابراین از آنجاکه مفهوم سیمرغ برایمان روشن است، از آن تصویری در ذهنمان داریم و آن تصور همان وجود ذهنی سیمرغ است. ولیکن این مفهوم ذهنی وجود خارجی و عینی ندارد. پس هر چیزی که برایمان معلوم باشد و تصویری از آن در ذهنمان باشد یعنی ما به آن مفهوم علم داریم و وجود ذهنی برایمان دارد، اما لزوماً هر مفهومی که وجود ذهنی دارد وجود خارجی و عینی ندارد، یعنی برخی از تصورات ذهنی ما وجود خارجی ندارند، مانند «سیمرغ» و برخی از تصورات ما هم وجود ذهنی دارند و هم وجود خارجی، مانند «دریا».

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هستی و پیستی هیچ امری در عالم خارج یک چیز نیستند، بلکه اساساً در خارج دو امر جداگانه (مثلاً وجود سیمرغ و ماهیت سیمرغ) نداریم. «هستی» و «پیستی» مفاهیمی‌اند که ذهن ما از هر امری می‌سازد. حال گاهی این امور هستی واقعی پیدا می‌کنند و گاهی مثل سیمرغ فقط ماهیت دارند و وجود واقعی در جهان خارج ندارند.

گزینه «۲»: اگر ما به مفهومی علم داریم و می‌توانیم آن را تعریف کنیم، پس قطعاً وجود ذهنی برایمان دارد، اما ممکن است همان مفهوم وجود عینی و واقعی داشته باشد یا نداشته باشد.

گزینه «۴»: وجود مفهومی امور در عالم ذهن و مغایرت وجود و ماهیت آنها در ذهن دلیلی بر وجود خارجی آنها نیست.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۴۰- گزینه ۲

(فیروز نژادنهف - تبریز)

مغایرت وجود و ماهیت اساس برهان خداشناسی توماس آکوئیناس قرار گرفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بی‌تردید مغایرت وجود و ماهیت یکی از اساسی‌ترین نظریه‌های فلسفی در تفکر اسلامی است، نه اساسی‌ترین آنها.

درستی تعریف و استدلال نتیجه کاربرد قواعد منطق است، نه نتیجه دانستن دانش منطق.

گزینه «۳»: منطق ابزاری است در خدمت سایر علوم، نه برعکس.

گزینه «۴»: منطق به بررسی کارکرد ذهن (یعنی اندیشه) و کشف و دسته‌بندی قواعد کارکرد ذهن می‌پردازد، نه کشف ماهیت خود ذهن. ضمناً هدف منطق «جلوگیری از خطای اندیشه» است و تأکید این علم بر «آموزش شیوه درست اندیشیدن».

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۳ تا ۵)

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

۱۴۴- گزینه «۳»

دانش منطق برای جلوگیری از خطای ذهن مدون شده است، بنابراین حیطه‌های علم منطق باید بر اساس نوع آگاهی‌های انسان شکل بگیرند؛ لذا ابتدا باید انواع آگاهی‌های انسان (تصور و تصدیق) را شناخت و بر اساس آن و با توجه به فرایند اندیشه دانش منطق را به دو حیطه تقسیم کرد. (تعریف و استدلال)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: منطق وظیفه ندارد اصطلاحات علوم دیگر را تعریف کند. منطق شیوه تعریف صحیح و اصول تعریف کردن را می‌آموزد و تعریف اصطلاحات را به علوم دیگر می‌سپارد. اگر هم گاهی تعریف مفاهیم علوم دیگر در منطق بیان می‌شوند، از راه مثال و نمونه و برای بررسی قواعد تعریف است. البته توجه شود که علم منطق اصطلاحات خاص خودش مثل «تصدیق و تصور و ...» را خودش تعریف می‌کند.

گزینه «۲»: در تعریف به کمک تصورات معلوم به شناخت تصور مجهول می‌رسیم، نه برعکس.

گزینه «۴»: این جمله اشتباه است، زیرا بسیاری از مفاهیم ما بدیهی و نفسانی هستند و ما بدون اینکه دیگری برای ما تعریف کند به معنای آن پی برده‌ایم؛ مثل مفهوم شناخت.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۱۰)

(مسین آفونری راهنمایی)

۱۴۵- گزینه «۳»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جمله امری

گزینه «۲»: جمله سؤالی

گزینه «۳»: تصدیق (جمله کامل خبری بامعنا)

گزینه «۴»: جمله ناقص بدون حکم

تکلیف: جملات انشایی مانند: امر و نهی، سؤال و ... و جملات ناقص در حکم تصور هستند.

تکلیف: تصدیق می‌تواند به صورت حملی باشد؛ مثلاً: سؤالات منطق و فلسفه به‌شدت مفهومی هستند.

تصدیق می‌تواند به صورت شرطی باشد؛ مثلاً: اگر بزنی، می‌زنم.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

(پوار پاکر - فاروج)

۱۴۶- گزینه «۴»

جملات انشایی (امری و پرسشی و آرزویی) همه در حوزه تصورات قرار دارند و تنها جملاتی که خبری، بامعنا و کامل هستند تصدیق محسوب می‌شوند. گزینه «۴» دارای دو جمله خبری بامعنا تام است، بنابراین واجد تصدیق است.

گزینه «۳»: فلاسفه غرب مجدداً از طریق آرای ابن‌سینا و ابن‌رشد با فلسفه ارسطو ارتباط برقرار کردند. قبل از تأثیرپذیری مکتب تومیسیم از فلاسفه اسلامی هم آن‌ها با فلسفه ارسطو آشنا بودند.

گزینه «۴»: فلسفه تومیسیم متکی بر آرای ابن‌سینا و تا حدودی ابن‌رشد است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

منطق

۱۴۱- گزینه «۲»

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

علم منطق فقط می‌تواند محتوای دانش خودش را بررسی کند. بررسی محتوای دانش فلسفه نیز بر عهده خود علم فلسفه است. منطق فقط صورت تعاریف و استدلال‌های آن را بررسی می‌کند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: درست است که منطق به محتوای علوم کاری ندارد، اما آموختن علم منطق بالاخره به معلومات تصویری و تصدیقی انسان می‌افزاید. مثلاً «تعریف مغالطه» خودش فقره‌ای علم و دانش است که به‌صورت تصویری یا تصدیقی آن را فرامی‌گیریم.

گزینه «۲»: می‌دانیم که ذهن به طور طبیعی بر اساس قواعدی می‌اندیشد و بدون اینکه نام این قواعد را بداند آنها را به کار می‌گیرد، اما این بدان معنی نیست که به‌طور کلی انسان نیازی به دانستن نام قواعد تفکر ندارد.

گزینه «۴»: علم منطق ابزاری است در خدمت همه علوم و نه فقط فلسفه. دقت کنید منظور از ارزیابی دانش فلسفه جنبه محتوایی آن نیست بلکه ظاهر و صورت مباحث فلسفی است.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۴، ۵ و ۷)

۱۴۲- گزینه «۳»

(پرگل ریمی)

منطق فراتر از دانشی صرفاً نظری است و در همه جنبه‌های زندگی، از جمله گفت‌وگو، تصمیم‌گیری، آموزش و حتی خرید و فروش، به ما کمک می‌کند تا درست بیندیشیم، استدلال‌ها را ارزیابی کنیم و از خطاهای فکری جلوگیری کنیم. به همین دلیل، کاربرد منطق در زندگی روزمره بسیار حیاتی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ زیرا منطق تنها محدود به مباحث فلسفی نیست و کاربرد آن بسیار گسترده‌تر است.

گزینه «۲»: نادرست است؛ منطق فقط برای دانشجویان فلسفه و علوم تخصصی نیست بلکه همه افراد در زندگی روزمره به آن نیاز دارند.

گزینه «۴»: نادرست است؛ امروزه با فراگیری رسانه‌ها و حجم انبوه اطلاعات صحیح و غلط بیش از پیش نیازمند علمی هستیم که شیوه‌های جلوگیری از خطای اندیشه را نشان دهد.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۵)

۱۴۳- گزینه «۱»

(علی معزی)

نمی‌توان نقش منطق را در کسب دانش انکار کرد، زیرا درست اندیشیدن که نتیجه رعایت قواعد منطق است، انسان را به حقایق جدید می‌رساند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: نمی‌توان چنین ادعایی را مطرح کرد که هر کس که دانش منطق را کسب نکرده است، نمی‌تواند نسبت به معلومات خود یقین داشته باشد. ذهن به خودی خود بر اساس قواعد منطقی می‌اندیشد و تعیین

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: شامل جملات امری و نهی است و تصور می‌باشد.
 گزینه «۲»: جملهٔ آرزویی و امری است و نمی‌تواند تصدیق باشد.
 گزینه «۳»: جملهٔ امری است و تصور است.
 (منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

۱۴۷- گزینه «۴»

- (موسی سپاهی - سراوان)
 زمانی که با یک تصور مجهول مواجه هستیم، سؤالی که می‌پرسیم با چستی مطرح می‌شود و آنچه که در پاسخ می‌آید باعث روشن شدن مجهول می‌شود که این فرآیند تعریف نام دارد.
 زمانی که با یک تصدیق مجهول مواجه می‌شویم، سؤالی که می‌پرسیم با چرایی مطرح می‌شود و آنچه که در پاسخ می‌آید باعث حکم و تصدیق جدیدی می‌شود که این فرآیند استدلال نام دارد.
 (منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۱۴۸- گزینه «۲»

- (فیروز نژادنف - تبریز)
 منطق در فلسفه و نوشتن برنامهٔ هوش مصنوعی کاربرد مستقیم دارد. علوم کامپیوتر و برنامه‌نویسی با منطق ارتباط مستقیم دارند. (برنامه‌ها بر پایهٔ اصول منطق‌اند).
تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه «۱»: حیطة کاربرد آن کل زندگی انسان است.
 گزینه «۳»: مغالطات شبیه به بیماری‌های ذهنی هستند، نه خود آنها.
 گزینه «۴»: ارسطو قواعد منطق را کشف کرد، نه ابداع.
 (منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۴۹- گزینه «۱»

- (فیروز نژادنف - تبریز)
 برای آشنایی با دو حیطة اصلی منطق یعنی تعریف و استدلال لازم است به تفاوت تصور و تصدیق (حیطه‌های علم و آگاهی بشری) توجه کنیم.
 (منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۱۵۰- گزینه «۴»

- (امیرمهر قلعه‌کاهی)
 ما در جایی از تعریف استفاده می‌کنیم که بخواهیم تصور مجهول را معلوم کنیم. پس باید دنبال گزینه‌ای بگردیم که تصور باشد، زیرا تعریف برای کشف تصورات به کار می‌رود، نه تصدیقات.
 گزینه «۴» تصور است، زیرا جملهٔ کامل نیست و مخاطب بعد از شنیدن عبارت گزینه «۴» منتظر است سخن به اتمام برسد و حکم جمله برای مشخص نیست.
 (منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۹)

فلسفه یازدهم

۱۵۱- گزینه «۳»

- (فیروز نژادنف - تبریز)
 سؤالات بنیادی و اساسی دربارهٔ انسان و جهان پرسش فلسفی محسوب می‌شوند. مانند: آیا درد و رنج وجود دارد؟ خوشبختی و سعادت در گرو چیست؟ آغاز و انجام جهان چگونه است؟ آیا عشق و دوستی امری مقدس است یا امری خیالی و ذهنی؟

تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه «۱»: دربارهٔ تاریخ فلسفه است.
 گزینه «۲»: موضوع سؤال وهم و خیال است.
 گزینه «۴»: هر سؤال شگفت‌انگیزی فلسفی نیست.
 (فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۳)

۱۵۲- گزینه «۴»

- (قهرار قاسمی نژاد)
 از نظر ملاصدرا توقف و ماندن در فطرت اول شایستهٔ انسان نیست نه اینکه فطرت اول اساساً شایستهٔ انسان نباشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه «۱»: کودک در مواجهه با حوادث پیرامون خود از علت آن حوادث سؤال می‌کند و کنجکاوی‌اش را با بیان کلمهٔ «چرا» به پدر و مادر خود نشان می‌دهد.
 گزینه «۲»: کسی که دغدغهٔ او صرفاً مسائل زندگی روزمره است ممکن است سؤال اساسی هم بپرسد، ولی آنگاه وارد فطرت ثانی می‌شود که با جدیت به دنبال پاسخ آن سؤال باشد.
 گزینه «۳»: مسئله‌ای که انسان با آن مواجه می‌شود باید فلسفی باشد و مواجههٔ او هم با آن مسئله جدی باشد تا فرد وارد مراحل تفکر فلسفی شود. به عبارت دیگر مواجههٔ با هر مسئلهٔ مهمی لزوماً باعث ورود فرد به تفکر فلسفی نمی‌شود.
 (فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۵۳- گزینه «۴»

- (مهمر رضایی‌بغا)
 مرتبهٔ اول تفکر مربوط به مسائل روزمره و معمولی زندگی است که همه به‌نحوی تجربه می‌کنند. مرتبهٔ دوم تفکر مربوط به مسائل اساسی و بنیادین است (نه سؤالات تخصصی علوم: نادرستی گزینه «۳») و مختص فیلسوفان نیست (نادرستی گزینه «۲») و چهار مرحله دارد (نادرستی گزینه «۱») و همواره نیازمند تلاش ایجابی است، یعنی شخص باید خودش تلاش کند به این مرحله برسد و به‌خودی‌خود نخواهد رسید.
 (فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۵۴- گزینه «۴»

- (کتاب آبی پیمان‌های)
 دانش فلسفه عهده‌دار بررسی قانونمند این قبیل سؤال‌هاست (سؤالات فلسفی) و تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند به این سؤالات موجب ظهور دانشی به نام «فلسفه» شده است. فیلسوفان کسانی از ابنای بشر هستند که به صورت قانونمند و تخصصی به آنها پرداخته و کوشیده‌اند پاسخ‌های دقیقی به این قبیل سؤال‌ها بدهند. نتیجهٔ تلاش آنان شکل گرفتن دانش فلسفه بود.
 (فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۶)

۱۵۵- گزینه «۳»

- (موسی سپاهی - سراوان)
 دریافت فلسفی نتیجهٔ برداشتن سه گام قبلی در مراحل تفکر فلسفی است و زمان لازم برای رسیدن به این دریافت متفاوت است و به همت، پشتکار، مهارت و توانایی فکری افراد بستگی دارد. در نتیجه ممکن است برخی سریع به دریافت فلسفی برسند و پس از آن به مسئله‌ای دیگر ورود کنند، برخی دیگر با تأخیر به دریافت فلسفی برسند و برخی هیچ‌گاه به چنین دریافتی نرسند.
 (فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۵)

۱۵۶- گزینه ۲

(مسئله آفونری راهنمایی)

واژه فیلسوفیا در عصر ارسطو به معنای دانش به صورت مطلق بود و با معنای امروزی این واژه که دانش خاص فلسفه است نسبت عموم و خصوص مطلق دارد (در زمان ارسطو دانش‌های مختلف را در بر می‌گرفت و عام‌تر بود).

بررسی گزینه‌های درست:

گزینه ۱: اسم فاعل معنای اصطلاحی «فیلسوفیا» در زمان ارسطو = دانشمند؛ معنای لغوی و اولیه سوفیست = دانشمند
گزینه ۳: یکی از عوامل تغییر معنایی واژه «فیلسوفیا» از زمان ارسطو تا به الان پیشرفت علوم و دانش‌های مختلف است که باعث شد هر دانشی یک نام خاص پیدا کند و کلمه «فیلسوفیا یا فلسفه» فقط برای دانش خاص فلسفه به کار برود.

گزینه ۴: سقراط تأثیر قابل توجهی در بر سر زبان انداختن این واژه داشت؛ اما قبل از سقراط شاید برای اولین بار این واژه را فیثاغورس به کار برد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۷ و ۸)

۱۵۷- گزینه ۲

(پوار پاکدل - فاروج)

روش بررسی و پاسخگویی به مسائل فلسفی مانند مسائل ریاضیات فرایندی عقلی و استدلالی است، اما در سایر علوم بیشتر از روش‌های تجربی و حسی استفاده می‌شود. بنابراین گزاره‌های مربوط به ریاضیات و نیز گزاره‌ها و پرسش‌هایی که درباره اصل و اساس جهان و انسان هستند، همگی در روش با هم اشتراک دارند. گزینه ۲ با روش‌های نوین تجربی و امکان سفر انسان و ارسال فناوری از زمین به سایر سیارات به صورت تجربی و از طریق مشاهده قابل پاسخ‌گویی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: پرسشی اساسی درباره جهان است و روش بررسی آن عقلی است.

گزینه ۳: پرسشی مربوط به علم ریاضی است و روش بررسی آن عقلی است.

گزینه ۴: پرسشی اساسی درباره انسان است و روش بررسی آن عقلی است.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۱۵۸- گزینه ۴

(علی معزی)

نخستین گام در رسیدن به شناخت فلسفی، روبه‌رو شدن با مجهول‌ها و مسئله‌های فلسفی است.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۵۹- گزینه ۴

(پرگل رحیمی)

فلسفه به عنوان دانشی بنیادی، نه به موضوعی مشخص و محدود بلکه به اصل وجود و هستی می‌پردازد. روش اصلی فلسفه استدلال عقلی و قیاسی است، زیرا بسیاری از مسائل فلسفی فراتر از دسترس حواس و ابزارهای تجربی هستند. این دو ویژگی (مخصوصاً موضوع فلسفه) آن را از سایر علوم متمایز می‌کند و باعث می‌شود که فلسفه پایه و اساس بسیاری از علوم دیگر باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: نادرست است؛ فلسفه موضوعی مشخص و محدود ندارد بلکه به اصول و بنیادهای همه موجودات و جهان می‌پردازد.

گزینه ۲: نادرست است؛ فلسفه برخلاف علوم تجربی، به جای ابزارهای آزمایشگاهی از روش‌های عقلی و قیاسی بهره می‌برد.

گزینه ۳: نادرست است؛ فلسفه به مسائل اخلاقی و اجتماعی نمی‌پردازد بلکه شامل بررسی اصل و حقیقت وجود طبیعت، جهان و انسان است.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۱۶۰- گزینه ۴

(فرهاد قاسمی نژاد)

عبارات گزینه‌های ۱ و ۳ درباره ابعاد جهان یا فواصل پدیده‌های آن است که موضوعی مشخص و محدود است. گزینه ۲ هم گمانه‌زنی‌ای در باب وجود جهان‌های دیگر است که بیشتر جنبه تخیلی و ادبی دارد. اما در گزینه ۴ اظهارنظری درباره «بی‌علت‌بودن خلق جهان» شده است که موضوعی کاملاً بنیادی و اساسی درباره هستی جهان است.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۹)

اقتصاد

۱۶۱- گزینه ۴

(سارا شریفی)

(الف) صحیح است.

(ب) غلط است؛ نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند. ← پرانگیزه

(ج) غلط است؛ فرصت‌های کسب‌وکار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند. ← تیزبین

(د) صحیح است.

(ه) غلط است؛ منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند. ← سازمان‌دهنده

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه ۶)

۱۶۲- گزینه ۳

(مهمربین متولی)

هزینه‌ها - درآمدها = سود

میلیون تومان ۲۰ = هزینه ثبت شرکت

میلیون تومان ۲۶۰ = هزینه پرداخت حقوق و دستمزد

میلیون تومان ۷۴۰ = درآمد شرکت

میلیون تومان ۴۶۰ = ۷۴۰ - (۲۶۰ + ۲۰)

$$100 \times \frac{\text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}} = \text{میزان مالکیت فرد از دلاری شرکت}$$

$$= \frac{192}{1,600} \times 100 = 12 \text{ درصد}$$
سود شرکت $\times$ درصد مالکیت فرد = سود تعلق گرفته به فرد
$$\frac{12}{100} \times 460 = 55.2 \text{ میلیون تومان}$$

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی و انتقاپ نوع کسب‌وکار، صفحه‌های ۸ و ۱۶)

۱۶۳- گزینه «۲»

(مهری کاردران)

«مالکیت کامل سود» یکی از مزایای مهم کسب و کار شخصی است که برای بسیاری از افراد انگیزه ایجاد می کند، حتی اگر «مسئولیت نامحدود» (یکی از معایب اصلی) را متحمل شوند.

(اقتصاد، انقلاب نوع کسب و کار، صفحه های ۱۵ و ۱۸)

۱۶۴- گزینه «۴»

(کنکور تیرماه ۱۴۰۳ نوبت دوم)

میلیون تومان ۵۶۰ = درآمد سالانه

$$\text{میلیون تومان } ۱۴۰ = \frac{۱}{۴} \times ۵۶۰ = \text{درآمد سالانه شرکت} = \frac{۱}{۴} \times \text{هزینه سالانه}$$

هزینه سالانه - درآمد سالانه شرکت = سود سالانه

میلیون تومان ۴۲۰ = ۵۶۰ - ۱۴۰

قیمت هر فعالیت خدماتی ارائه شده $\times$ تعداد خدمات ارائه شده = درآمد سالانه
$$\text{تومان } ۸۰۰,۰۰۰ = \frac{۵۶۰,۰۰۰,۰۰۰}{۷۰۰} \Rightarrow x = ۷۰۰ \times x = ۵۶۰,۰۰۰,۰۰۰ \Rightarrow$$
ریال ۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۸۰۰,۰۰۰ $\times ۱۰$

تکن: برای تبدیل تومان به ریال، عدد مورد نظر را در عدد ۱۰ ضرب می کنیم (به بیان ساده تر یک صفر به عدد اضافه می کنیم) و برعکس؛ برای تبدیل ریال به تومان، عدد مورد نظر را بر عدد ۱۰ تقسیم می کنیم (به بیان ساده تر یک صفر از عددمان کم می کنیم).

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۸)

۱۶۵- گزینه «۳»

(آفرین ساپری)

با این که احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست و این انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را همواره زنده نگه می دارد.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۳)

۱۶۶- گزینه «۲»

(فارج از کشور ۱۴۰۲)

میلیون تومان ۷۲۰ = ۶۰ $\times ۱۲$ = اجاره سالیانه باغ
$$\text{میلیون تومان } ۳,۶۰۰ = (\frac{۱}{۳} \times ۷۵) \times ۱۲ \times ۱۲ = \text{حقوق سالیانه مجموع کارگران}$$

میلیون تومان ۷۵ = اجاره وسایل و ابزار مورد نیاز

میلیون تومان ۴۰ = خرید سم و کود مناسب

میلیون تومان ۲۰ = کرایه حمل و نقل محصول

میلیون تومان ۱,۴۴۰ = ۱۲۰ $\times ۱۲$ = حقوق سالیانه باغدار و مهندس
$$۱,۴۴۰ + ۲۰ + ۴۰ + ۷۵ + ۳,۶۰۰ + ۷۲۰ = \text{مجموع هزینه های سالیانه}$$

میلیون تومان ۵,۸۹۵ =

میلیارد تومان ۶ / ۵ = درآمد سالانه حاصل از فروش محصولات

میلیون تومان ۶,۵۰۰ =

چون میزان درآمد از هزینه ها بیشتر است؛ تولیدکننده از فعالیت خود سود کرده است.

میلیون تومان ۶۰۵ = ۵,۸۹۵ - ۶,۵۰۰ = هزینه های تولید - درآمد = سود

تکن: خرید منزل مسکونی صاحب باغ جزء هزینه های تولید نیست.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه های ۸ و ۹)

۱۶۷- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

- غلط است. کارآفرین لازم است: آگاهی و دانش زیادی برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره: موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار داشته باشد.

- صحیح است. اساسنامه شرکت باید بیان کند که شرکت برای چه کسب و کاری تشکیل شده است؛ سهام آن چه میزان است و چگونه تقسیم و فروخته می شود؛ چگونه شرکت سرمایه اولیه خود را تأمین می کند و چگونه سود و زیان تقسیم می شود؛ سهام داران چه حقوق و مسئولیت هایی در شرکت دارند؛ شرکت چگونه منحل می شود...

- غلط است. مسئولیت محدود برای سهام داران از مزایای ایجاد یک شرکت سهامی است.

- غلط است. تعاونی ها مراحل راه اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت ها دارند.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی و انقلاب نوع کسب و کار، صفحه های ۵، ۱۷، ۱۸ و ۱۹)

۱۶۸- گزینه «۱»

(آفرین ساپری)

مثال صورت سؤال بیانگر کسب و کار تعاونی است. تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی های اعضا تشکیل می شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن ها کمک می کند. در تعاونی تولید، تعدادی تولیدکننده جهت بهره مندی از مزایای فعالیت های اقتصادی با مقیاس بزرگ، گرد هم می آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می کنند. تعاونی ها مراحل راه اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت ها دارند؛ اما نحوه اداره آن ها براساس هر نفر، یک رأی است؛ یعنی هر کدام از اعضا صرف نظر از این که چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده است، یک رأی خواهد داشت، اما توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است.

(اقتصاد، انقلاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۹)

۱۶۹- گزینه «۴»

(مهری ضیائی)

شرکت کسب و کاری است که خودش هویت قانونی دارد؛ به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می کند. شرکت ها حقوق و تعهدات خاصی دارند؛ دقیقاً همانند آنچه که انسان ها انجام می دهند، برای مثال، یک شرکت می تواند دارایی داشته باشد. در مثال صورت سؤال نیز، طلبکار شخصی آقای کریمی، به دلیل بدهی او، نمی تواند این خودرو را توقیف کند؛ زیرا خودرو جزء دارایی شرکت محسوب می شود نه جزء دارایی های آقای کریمی.

(اقتصاد، انقلاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۶)

۱۷۰- گزینه «۲»

(مهری ضیائی)

- شرکت تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی های اعضا تشکیل می شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن ها کمک می کند.

- کسب و کار شخصی متعلق به یک شخص است.

- یک مؤسسه غیرانتفاعی نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور، یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است. این مأموریت ها اغلب زمینه هایی انسانی و اجتماعی دارند؛ مانند حمایت مالی از کودکان بی سرپرست.

(اقتصاد، انقلاب نوع کسب و کار، صفحه ۲۱)

پاسخ تشریحی

دروس عمومی

دوازدهم انسانی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفترچه پاسخ ✓

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۱۸ مهر ماه ۱۴۰۴

طراحان به ترتیب حروف الفبا

فارسی	حسن افتاده، حسین پرهیزگار، نازنین فاطمه حاجیلو، سعید جعفری، ابوالفضل عباسزاده، محسن فدایی
دین و زندگی	محسن بیاتی، فردین سماقی، محمدمهدی مانده‌علی، مرتضی محسنی‌کبیر، میثم هاشمی
(زبان انگلیسی)	رحمت‌اله استیری، محمدمهدی دغلاوی، آرمین رحمانی، بیتا قربان‌پور، عقیل محمدی‌روش

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس‌های مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	نازنین فاطمه حاجیلو	مرتضی منشاری	—	فریبا رثوفی
دین و زندگی	محمدمهدی مانده‌علی	محمدمهدی مانده‌علی	امیرمهدی افشار سکینه گلشنی	محمدفرحان فخاریان	محمدصدرا پنجه‌پور
اقلیت‌های مذهبی	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
(زبان انگلیسی)	رحمت‌اله استیری	رحمت‌اله استیری	طاها اصغریان، فاطمه نقدی	مانده سالاری	سپهر اشتیاقی

مدیران گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رثوفی
حروف‌نگار و صفحه‌آرا	زهرا تاجیک

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی ۳

۲۰۱- گزینه «۱»

واژه‌هایی که نادرست معنا شده‌اند:

روی: مجازاً امکان، چاره

بنان: انگشت، سرانگشت

قسیم: صاحب‌جمال

مطاع: فرمانروا، اطاعت‌شده، کسی که دیگری فرمان او را می‌برد.

فاحش: واضح و آشکار

(لغت، واژه‌نامه)

۲۰۲- گزینه «۲»

(حسن افشاره - تبریز)

غلط املائی در گزینه «۲» در واژه «سنا» می‌باشد که شکل صحیح آن، «ثنا» است.

(سنا: روشنائی / ثنا: ستایش)

سایر گزینه‌ها از نظر املائی صحیح می‌باشند.

(املا، صفحه ۱۰)

۲۰۳- گزینه «۳»

(مفسن فدایی - شیراز)

گنه بنده کرده‌ست و او شرمسار [است] (فعل «است» به قرینه لفظی حذف شده است).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بنده همان به [است] که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد (فعل «است» به قرینه معنایی حذف شده است).

گزینه «۲»: چه غم [است] دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ / چه باک از موج بحر [است] آن را که باشد نوح کشتیبان (فعل «است» به معنای «وجود دارد» به قرینه معنایی حذف شده است).

گزینه «۴»: همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار [هستند] / شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری (فعل «هستند» به قرینه معنایی حذف شده است).

(دستور، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۲۰۴- گزینه «۳»

(سعید پعفری)

در گزینه «۳»، نقش ضمیر پیوسته، مفعولی است (من را مست کرد). در دیگر گزینه‌ها مضاف‌الیه است.

(دستور، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۸)

۲۰۵- گزینه «۴»

(نازنین فاطمه هابیلوصفازاده)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: استعاره از حقایق معنوی و الهی

گزینه «۲»: نماد عاشق غیرحقیقی و مدعی (پروانه، نماد عاشق حقیقی است).

گزینه «۳»: استعاره از چمن (این استعاره هنوز آنچنان فراگیر نشده است که یک نماد تلقی شود).

(آرایه، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۲۰۶- گزینه «۳»

(نازنین فاطمه هابیلوصفازاده)

آرایه‌های شاخص عبارت صورت سؤال، تشبیه (باران رحمت، خوان نعمت) و سجع (رسیده و کشیده) است که سجع در گزینه «۳» نیز یافت می‌شود (قربت و نعمت).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: آرایه شاخص این گزینه مجاز است. ابر و باد و مه و خورشید: مجاز از همه آفریده‌های طبیعی، نان: مجاز از خوراک روزانه و روزی، کف: مجاز از کل دست
گزینه «۲»: آرایه شاخص این گزینه تلمیح است؛ به آیه ۱۰ سورة «ق»، اشاره دارد.
گزینه «۴»: آرایه شاخص این گزینه، کنایه است. از دست رفتن دامن، کنایه از «از خود بی خود شدن» است.

(آرایه، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۲۰۷- گزینه «۱»

(هسین پرهیزگار - سبزوار)

برای پاسخ به این سؤال نیازی به مراجعه به کتاب‌نامه نیست فقط کافی است بدانید گلستان نثر آمیخته به نظم است و کلیله و دمنه ترجمه است نه تألیف.

(تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳ و ۱۸)

۲۰۸- گزینه «۳»

(نازنین فاطمه هابیلوصفازاده)

ستارالعیوب بودن، یعنی او گناهان بندگان را بسیار می‌پوشاند و علام‌الغیوب بودن، یعنی خداوند به همه احوال بندگان (چه پنهان، چه آشکار) آگاه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ادراک‌ناپذیر بودن ماهیت خداوند

گزینه «۲»: قادر مطلق بودن خداوند

گزینه «۴»: ناتوانی انسان در وصف و ستایش خداوند و ادراک‌ناپذیری ماهیت او

(مفهوم، صفحه ۱۰)

۲۰۹- گزینه «۳»

(سعید پعفری)

بیت گزینه «۳» و صورت پرسش هر دو این پیام را می‌رسانند که فردی که خدا را شناخت نمی‌تواند درباره او چیزی بگوید.

(مفهوم، صفحه‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۷)

۲۱۰- گزینه «۱»

(مفسن فدایی - شیراز)

مفهوم حکایت: خطرات اشتباهات و گمان‌های نادرست که در وجود انسان ناامیدی ایجاد می‌کند

(مفهوم، صفحه ۱۸)

۲۱۱- گزینه «۳»

(مفسر خرابی - شیراز)

افعال پایانی ابیات زیر هر دو «مضارع التزامی» هستند: به غفلت «تخوری» و تو فرمان «تبری».

نکته مهم درسی:

گاهی در ابتدای افعال مضارع التزامی به جای «ب»، «ن» منفی قرار می‌گیرد که در این صورت به آن‌ها «مضارع التزامی منفی» گویند.

(دستور، صفحه ۱۲)

۲۱۲- گزینه «۲»

(ابوالفضل عباس‌زاده)

در مصراع مذکور، «حذف به قرینه معنایی» به کار رفته است (در جملاتی که منادا در آن‌ها به کار رفته است، حذف به قرینه معنایی وجود دارد).

در گزینه «۲» نیز «حذف به قرینه معنایی» به کار رفته است: گفته [است] فرموده [است].

توجه: گاهی فعل کمکی ماضی نقلی، به قرینه معنوی حذف می‌شود.

در سایر گزینه‌ها، «حذف به قرینه لفظی» به کار رفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: وظیفه روزی [بندگان] به خطای منکر نبرد.

گزینه «۳»: چون برمی‌آید مفرح ذات [است].

گزینه «۴»: در بحر مکاشفت مستغرق شده [بود].

(دستور، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۲۱۳- گزینه «۱»

(ابوالفضل عباس‌زاده)

ارکان تشبیه در موارد «ب» و «د» به درستی مشخص شده است:

ب) جلال و بزرگی خداوند، به کعبه تشبیه شده است: جلال (مشبه)، کعبه (مشبه‌به)
د) برگ‌ها به لباس سبزی مانند شده که درختان آن را بر تن کرده‌اند: ورق (مشبه)، قبا (مشبه‌به)

تشریح گزینه‌های دیگر:

الف) «جیب مراقبت» اضافه تشبیهی نیست.

ج) «خوان نعمت» اضافه تشبیهی است که نعمت، مشبه آن است.

ه) در این بیت تشبیهی به کار نرفته است.

(آرایه، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۲۱۴- گزینه «۳»

(مفسر افتاده - تبریز)

«بوستان» در گزینه «۳»، استعاره از «عالم عرفان و معنویت» است.

«پرده ناموس» در گزینه «۱» اضافه تشبیهی و «فرش زمردین» در گزینه «۲»

استعاره از «سبزه و چمن» و «زبان» در گزینه «۴» مجاز از «گفتار» است.

(آرایه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۴)

۲۱۵- گزینه «۴»

(نازنین فاطمه هابیلوصفازاده)

«ما عبدناک حق عبادتک» حدیث پیامبر (ص) است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «شعری عربی از خود سعدی است و تضمین نیست.

گزینه «۲»: «شعری عربی از خود سعدی است و تضمین نیست و عبارت «صلوا علیه و آله» تلمیح به آیه ۵۶ سوره احزاب دارد: «إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا»

گزینه «۳»: تضمین ندارد.

(آرایه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۱۶- گزینه «۱»

(مفسر خرابی - شیراز)

مستخر: رام و فرمانبر

معنای بیت: پروردگار، همه اجزای این عالم را مستخر و فرمانبردار انسان ساخته است؛ پس شرط عدل و انصاف نیست که آدمی این نکته را فراموش کند و فرمانبردار حق نباشد.

(مفهوم، صفحه ۱۲)

۲۱۷- گزینه «۲»

(هسین پرهیزگار - سبزوار)

سعدی، به مکاشفت و شهود حقایق می‌پردازد و جلوۀ جمال حق او را مدهوش می‌کند.

(مفهوم، صفحه ۱۴)

۲۱۸- گزینه «۳»

(مفسر افتاده - تبریز)

ه) معنای مصراع: فقط به درگاه تو روی می‌آورم و فقط در جست‌وجوی احسان و نیکی‌ی تو هستم. = معنای آیه: تنها تو را می‌پرستیم و تنها از تو یاری می‌جوییم.

ج) معنای مصراع: نمی‌توان کسی را به تو مانند کرد، زیرا تو از خیال و تصور ما بیرون هستی. = معنای آیه: کسی مانند او نیست.

د) معنای مصراع: تو سراسر نور و شادی هستی و بخشنده و پاداش‌دهنده هستی. = معنای آیه: خداوند نور آسمان‌ها و زمین است.

ب) معنای مصراع: خدایا، تو همه غیب‌ها را می‌دانی و همه عیب‌ها را می‌پوشانی. = معنای آیه: دانای نهان و آشکار هستی.

(مفهوم، صفحه ۱۰)

۲۱۹- گزینه «۴»

(هسین پرهیزگار - سبزوار)

بیت دوم نفی دقیق افراد مدعی در عشق است؛ پس هدف اصلی دو بیت بی‌ادعا بودن در عشق است (سکوت و رازداری عاشقانه).

(مفهوم، صفحه ۱۴)

۲۲۰- گزینه «۲»

(سعید یعفری)

باز اعراض کند: دوباره خداوند روی بگرداند.

(مفهوم، صفحه ۱۳)

دین و زندگی (۳)

۲۲۱- گزینه ۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

اندیشه، بهار جوانی را پرطراوت و زیبا می‌سازد. پیامبر اسلام (ص) درباره آن می‌فرماید: «افضل العبادۃ ادمان التفکر فی الله و فی قدرته: بهترین عبادت، اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت اوست».

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۲)

۲۲۲- گزینه ۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

این بیت از عبدالرحمان جامی درباره مقدمه دوم از استدلال نیازمندی جهان به خدا در پیدایش است و آن عبارت است از اینکه پدیده‌هایی که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۷)

۲۲۳- گزینه ۴»

(محمدمهری مانده علی)

حدیث شریف امام علی (ع)، مبنی بر این که «ما رأیت شیئاً آلاً و رأیت الله قبله و بعده و معه: هیچ چیزی را ندیدم مگر اینکه خدا را قبل و بعد و با آن دیدم» بیانگر این است که تمامی موجودات، وجود خود را از خداوند دریافت می‌کنند و در تمامی احوال به او نیازمند هستند که نیازمندی موجودات به خداوند در بقا از بخش «بعده و معه» برداشت می‌گردد؛ زیرا موجودات پس از پیدایش نیز دائماً وابسته به وجود خداوند می‌باشند.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۹ و ۱۲)

۲۲۴- گزینه ۳»

(مفسن بیاتی)

موارد «ب، د» صحیح می‌باشند.

بررسی نادرستی سایر موارد:

الف) رابطه خداوند با جهان تا حدی شبیه رابطه مولد برق با جریان برق است.

دقت شود خداوند شبیه به مولد برق است نه جریان برق!

ج) رابطه خداوند با جهان مانند رابطه بنا با مسجد نیست و یک تفاوت بنیادین میان این دو رابطه وجود دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۹)

۲۲۵- گزینه ۳»

(مفسن بیاتی)

آیه «و الله هو الغنی الحمید: و خداست که تنها بی‌نیاز ستوده است.» یک مبنای قرآنی برای ستوده بودن خداوند می‌باشد.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۰)

۲۲۶- گزینه ۴»

(مفسن بیاتی)

موجودات دائماً با زبان حال، به پیشگاه الهی عرض نیاز می‌کنند. زبان حال موجودات را مولوی این‌گونه بیان می‌کند:

«... ما همه شیران ولی شیر علم / حمله‌مان از باد باشد دم به دم»

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۲۲۷- گزینه ۱»

(میثم هاشمی)

انسان‌های ناآگاه نسبت به نیاز دائمی انسان به خداوند، بی‌توجه‌اند؛ اما انسان‌های آگاه دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می‌کنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او می‌دانند.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۰)

۲۲۸- گزینه ۴»

(میثم هاشمی)

خداوند نور هستی است؛ یعنی تمام موجودات وجود خود را از او می‌گیرند، به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می‌گذارند و وجودشان به وجود او وابسته است.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۱)

۲۲۹- گزینه ۳»

(میثم هاشمی)

خداوند نور هستی است. یعنی تمام موجودات، وجود خود را از او می‌گیرند و به سبب او پا به عرصه هستی می‌گذارند. در واقع هر موجودی در حد خودش، تجلی خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر صفات الهی است.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۱)

۲۳۰- گزینه ۳»

(فهردین سماقی)

لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۲)

زبان انگلیسی ۳

۲۳۱- گزینه «۲»

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «اردوی مدرسه به کوه‌های سرسبز و زیبا به‌عنوان سرگرم‌کننده‌ترین رویداد سال در نظر گرفته شد.»

- (۱) متولد شدن (با فعل be) (۲) در نظر گرفتن
(۳) درمان کردن (۴) غذا دادن

(واژگان)

۲۳۲- گزینه «۳»

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «مدیر مدرسه ما یک مهمان برجسته را به ما معرفی کرد که حقایق جالبی در مورد حیوانات و طبیعت با ما در میان گذاشت.»

- (۱) آرام (۲) تکراری
(۳) برجسته (۴) شفاهی

(واژگان)

۲۳۳- گزینه «۱»

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «باید یاد بگیرید وقتی دوستانتان اشتباه می‌کنند سرشان داد نزنید، چون این کار می‌تواند احساساتشان را جریحه‌دار کند.»

- (۱) فریاد زدن، داد زدن (۲) اختصاص دادن، وقف کردن
(۳) بغل کردن (۴) شکستن

(واژگان)

۲۳۴- گزینه «۴»

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «دکتر توضیح داد که بعضی از افراد پس از این‌که سال‌ها در معرض صداهای بلند قرار می‌گیرند دچار کم‌شنوایی می‌شوند.»

- (۱) فقیر (۲) آرام، ساکت
(۳) ناگهانی (۴) سخت

نکته مهم درسی:

به ترکیب واژگانی "hard of hearing" در معنای «کم‌شنوا» دقت کنید.

(واژگان)

۲۳۵- گزینه «۱»

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «وقتی که او خبر غم‌انگیز را شنید، ناگهان به گریه افتاد و برای دقایقی نتوانست جلوی گریه‌اش را بگیرد.»

- (۱) ترکیدن (۲) بخشیدن
(۳) ضبط کردن (۴) تماشا کردن

نکته مهم درسی:

به ترکیب واژگانی "burst into tears" در معنای «ناگهان زیر گریه زدن» دقت کنید.

(واژگان)

۲۳۶- گزینه «۳»

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «برای همه ما مفید است که دفتر خاطرات داشته باشیم، زیرا می‌توانیم چیزهای مهم و خاطرات شاد خود را به خاطر بسپاریم.»

- (۱) بیماری (۲) کتاب درسی
(۳) دفتر خاطرات (۴) گلدان

نکته مهم درسی:

به ترکیب واژگانی "keep a diary" به معنای «خاطرات نوشتن» دقت کنید.

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

حفاظت از محیط زیست برای سیاره ما بسیار مهم است. ما باید از طبیعت مراقبت کنیم تا زمین را تمیز و سالم نگه داریم. کارهای ساده زیادی وجود دارند که می‌توانیم برای کمک به محیط زیست انجام دهیم. به عنوان مثال، می‌توانیم کاغذ، پلاستیک و شیشه را بازیافت کنیم. بازیافت به کاهش زباله و صرفه‌جویی در منابع کمک می‌کند. راه دیگر برای حفاظت از محیط زیست، صرفه‌جویی در [مصرف] آب است. هنگام مسواک زدن باید شیر آب را ببندیم و دوش‌های کوتاه‌تر بگیریم. همچنین، استفاده کمتر از برق نیز می‌تواند کمک‌کننده باشد. خاموش کردن چراغ‌ها در مواقعی که به آن‌ها نیاز نداریم و استفاده از لامپ‌های کم‌مصرف می‌تواند تفاوت بزرگی ایجاد کند. علاوه بر این، کاشت درختان نیز برای محیط زیست بسیار مفید است. درختان هوا را پاک می‌کنند و برای حیوانات خانه فراهم می‌کنند. آن‌ها همچنین به پایداری نگه‌داشتن آب و هوا کمک می‌کنند. همه ما می‌توانیم در باغ‌های خود درختی بکاریم یا به یک رویداد اجتماعی کاشت درختان بپیوندیم. استفاده از حمل و نقل عمومی، پیاده‌روی یا دوچرخه‌سواری به‌جای رانندگی با ماشین به کاهش آلودگی کمک می‌کند. ماشین‌ها گازهای مضر زیادی تولید می‌کنند که هوا را آلوده می‌کنند. با انتخاب راه‌های دیگر برای سفر، می‌توانیم هوا را تمیز نگه داریم و ردپای [تولید] کربن خود را کاهش دهیم. با ایجاد تغییرات کوچک در زندگی روزمره خود، می‌توانیم تفاوت بزرگی برای سیاره خود ایجاد کنیم.

۲۳۷- گزینه «۲»

(مهم‌موردی رغلای)

ترجمه جمله: «ایده اصلی متن چیست؟»

«راه‌هایی برای حفاظت از محیط زیست»

(درک مطلب)

۲۳۸- گزینه «۱»

(مهم‌موردی رغلای)

ترجمه جمله: «عبارت "cut down on" در پاراگراف «۱» از نظر معنایی به کلمه ... نزدیک‌ترین است.»

"reduce" (کاهش دادن)

(درک مطلب)

۲۳۹- گزینه «۴»

(مهم‌موردی رغلای)

ترجمه جمله: «طبق متن، چرا هنگام مسواک زدن باید شیر آب را ببندیم؟»

«برای صرفه‌جویی در [مصرف] آب»

(درک مطلب)

۲۴۰- گزینه «۴»

(مهم‌موردی رغلای)

ترجمه جمله: «کدام فعالیت به‌عنوان راهی برای کمک به محیط زیست در متن ذکر نشده است؟»

«محدود کردن زباله‌های خانگی»

(درک مطلب)

[illegible]

کتاب‌های آی‌اس‌سی را

پیمان‌های تمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۱۸ مهر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
حامد کریمی	مسئول دفترچه
امیرحسین افجه، امیرعلی حسینی‌زاده	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، امیرحسین افجه، علی کریمی‌فرع، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۲»

(مادر کریمی)

کلی ترین پاسخ گزینه ی «۲» است. دیگر گزینه ها پاسخ را به تحصیل، ورزش، اقتصاد یا خلافت و هنر محدود کرده است.

(هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۳»

(مادر کریمی)

کلی ترین و مربوط ترین پاسخ گزینه ی «۳» است. بحران هویت طبق متن ممکن است به بروز سردرگمی شخصیتی و کاهش اعتماد به نفس منجر شود.

(هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۱»

(مادر کریمی)

برداشت «ج» کاملاً از متن دور است. عبارت «ب» نیز دقیقاً بر عکس متن است.

(هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۱»

(ممد اصفهانی)

عبارت «استراق سمع» مدنظر است.

(هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۳»

(ممد اصفهانی)

شکل درست بیت که هفده نقطه دارد:

سخن را سر است ای خردمند و بن / میاور سخن در میان سخن

(هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۲»

(کتاب منظومه هوش)

متن به وضوح سه سنت را در سه زمان و سه مکان مختلف مثال زده است که به سه دین بزرگ ابراهیمی مربوطند: اسلام، مسیحیت، یهود. دیگر گزینه ها از متن بر نمی آید.

(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۲»

(کتاب منظومه هوش)

نویسنده ختام را در موردی به حافظ شبیه کرده است. لابد آن ویژگی در حافظ آشکارتر است که می توان شخصی را به او مانند کرد.

(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۲»

(علی کریمی فرع)

اگر حجم آب داخل ظرف را x و حجم ظرف را با v نشان دهیم داریم:

$$x + 24 = \frac{4}{10}v \Rightarrow v = 60 + \frac{5}{2}x$$

$$A = \frac{x}{2} \Rightarrow x = 2A, B = \frac{v}{3} = 20 + \frac{5}{6}x$$

می دانیم:

پس داریم:

$$\Rightarrow B = 20 + \frac{5}{6} \times 2A = 20 + \frac{5}{3}A \Rightarrow B > A$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه ۲»

(امیرمسین افیه)

فرض کنیم جرم خاک 100 گرم بوده باشد. پس 60 گرم سیلیس و 30 گرم آب داشته ایم. اگر 90 درصد آب تبخیر شود، 27 گرم تبخیر می شود:

$$\frac{90}{100} \times 30 = 27$$

بنابراین جرم خاک، 73 گرم خواهد بود:

$$100 - 27 = 73$$

و این یعنی درصد جرمی «سیلیس»، تقریباً 82 درصد می شود:

$$\frac{60}{73} \approx 82\%$$

یعنی تقریباً 22 درصد بیش تر می شود:

$$82 - 60 = 22$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه ۲»

(امیرمسین افیه)

کوچک ترین مضرب مشترک سه عدد را به دست می آوریم:

$$42 = 6 \times 7$$

$$60 = 6 \times 10 \Rightarrow [42, 60, 78] = 6 \times 7 \times 10 \times 13 = 5460$$

$$78 = 6 \times 13$$

این 5460 دقیقه یعنی 91 ساعت:

$$5460 \div 60 = 91$$

که یعنی سه شبانه روز و نوزده ساعت:

سه شبانه روز و نوزده ساعت پس از ساعت $9:30$ صبح روز یکشنبه، ساعت

$4:30$ صبح روز پنجشنبه است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه ۴»

(علی کریمی فرع)

هر سه نفر با هم در دو روز کار انجام می دهند، یعنی در هر روز نصف کار را به پایان می رسانند. پس به شخصی نیاز دارند که در یک روز، نیمی دیگر را از کار انجام دهد. این شخص قطعاً کل کار را در دو روز انجام می دهد.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه «۲»

(امیرمسین افیه)

در مرحله n ، همواره داریم:

n^2 : تعداد کل نقاط

$\frac{n(n-1)}{2}$: تعداد نقاط رنگی

پس در n موردنظر داریم:

$$\frac{n(n-1)}{2} = \frac{45}{100} \Rightarrow \frac{n^2 - n}{2n^2} = \frac{45}{100}$$

$$\Rightarrow 100n^2 - 100n = 90n^2 \Rightarrow 10n^2 = 100n$$

$$\Rightarrow n = 10$$

پس مرحله $2n+2$ ، شکل بیست و دوم است:

$$2n+2 = 2 \times 10 + 2 = 22$$

و تعداد نقطه‌های رنگی آن، برابر است با:

$$\frac{22 \times 21}{2} = 11 \times 21 = 231$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۳- گزینه «۳»

(ممبرکنش)

قطعاً زوج عددهای (۶ و ۱)، (۵ و ۲) و (۴ و ۳) کنار همند. معلوم است که با دانستن جایگاه یک یا دو عدد، نمی‌توان هر شش مستطیل را پُر کرد.

جدول فرضی زیر را درنظر بگیرید:

		۳، ۴	۴، ۳
۲		۲	۵
۱		۱	۶

ولی اگر یکی از دو خانه ردیف بالا ۴ معلوم باشد، تکلیف همه خانه‌ها معلوم است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه «۳»

(فاطمه اسخ)

حاصل جمع اختلاف‌های دو عدد مجاور در الگوی صورت سؤال در وسط

شکل نوشته شده است:

$$(5-2) + (9-3) = 3 + 6 = 9$$

$$(7-1) + (5-2) = 6 + 3 = 9$$

$$(9-7) + (?-2) = 5 \Rightarrow ?-2 = 3 \Rightarrow ? = 5$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۴»

(فاطمه اسخ)

اختلاف دو عدد کنار هم متناظر است:

$$7253: 7-2=5, 5-2=3, 5-3=2$$

$$532: 5-3=2, 3-2=1$$

$$21: 2-1=1$$

$$9274: 9-2=7, 7-2=5, 7-4=3$$

$$753: 7-5=2, 5-3=2$$

$$22: 2-2=0$$

(هوش منطقی ریاضی)

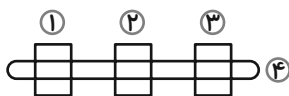
۲۶۶- گزینه «۲»

(فاطمه اسخ)

چهار شکل $\rightarrow$ ، $\rightarrow$ ، $\rightarrow$ و $\rightarrow$ در هر مرحله از این

الگو، یک واحد شیفت دارند و از چپ به راست و در نهایت به خط زیرین

منتقل می‌شوند:

همچنین شکلی که در جایگاه‌های اول و سوم قرار می‌گیرد، در جهت $\nearrow$

، شکلی که در جایگاه دوم قرار می‌گیرد در جهت $\nwarrow$ و شکل زیرین در

جهت $\rightarrow$ قرار می‌گیرد.

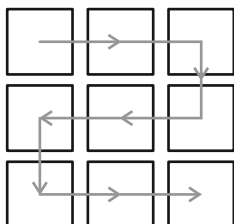
(هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۲»

(غریزاد شیرمهمدرلی)

دایره درون مربع‌ها روی رأس‌ها و در مسیر زیر به شکل ساعتگرد جابه‌جا

می‌شود.

(هوش غیرکلامی)

گزینه ۳- ۲۶۸

(خطمه، اسخ)

هر یک از چهار شکل و و و در هر ردیف و هر ستون از مربع بزرگ شکل، یکبار وجود دارد.

(هوش غیرکلامی)

گزینه ۴- ۲۶۹

(خطمه، اسخ)

نقطه چین صورت سؤال خارج از دو کمان، از مرکز دایره و از یکی از رأس‌های مستطیل می‌گذرد. چنین نقطه‌ای تنها در گزینه ۴ هست.

در سایر گزینه‌ها، در گزینه‌های «۱» و «۳» مرکز دایره روی رأس مستطیل نیست. در گزینه «۲» نیز این نقطه، بین دو کمان موازی است.

(هوش غیرکلامی)

گزینه ۳- ۲۷۰

(شمیر کنی)

دقت کنید نوک مثلث - که جهت آن را نشان می‌دهد. باید رو به مرکز پاره‌خط باشد. تنها گزینه ۳ است که این ویژگی را دارد.

(هوش غیرکلامی)